

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai
nyilvános kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Égés évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre
6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadó: Budaörsi Gyula az OMGE. Igazgatója.
Feladószerkesztő: Budaörsi Gyula.
Társasági szerkesztő: Kunkoly Thogy Sándor dr.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL

Ülésnapok a Közteleken.

1913. február 7. d. u. 4 órakor. Baromfitenyésztők O. E. ülése.
10-én és 11-én d. u. 4 órakor. Cukorrépa-termesztők és gyárosok közös bizottságának ülése.
12-én d. u. 4 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.
13-án d. u. 6 órakor. Széchenyi-estély.
16-án d. u. 4 órakor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály vitaülése. (A vita tárgya: „A hussertenyésztés fokozottabb felkarolásának módjai és előfeltételei.”)

1914. évi XXX. tenyészállatvásár.

Az idei budapesti országos tenyészállatvásárt és gépkiallítást április hó 4., 5. és 6-án tartjuk meg a fővárosi Tattersallban.

Bejelentési határidő: február 28. Később érkező bejelentéseket nem fogadunk el.

Fenntartjuk magunknak a jogot, hogy amennyiben a száj- és körömfájás további terjedése vagy egyéb okok a vásár sikerét kétségessé tennék, azt a folyó év őszére elhalasztjuk, amire nézve március 10-ig határozni fogunk. A vásár esetleges elhalasztásáról a bejelentőket a befizetett díjak visszatérítése mellett azonnal értesíteni fogjuk.

A tenyészállatvásár szabályzatát és a bejelentési íveket február elején küldjük el az általunk ismert címeknek. Résztvenni szándékozók, ha ezeket a nyomtatványokat nem kapták meg, forduljanak a rendező-bizottsághoz, Budapest, IX., Köztelek-utca 8., telefon József 51—05 és József 4—85. *Tenyészállatvásár-rendező-bizottság.*

Országos gazdagylés Pozsonyban.

— 1914. február 3. —

Szép nap, külsőségeiben és jelentőségében egyaránt nagyszabású gazdaünnep volt február harmadika. Ezernél több magyar gazda — hatvan gazdatársadalmi testületben tömörült dolgos százazatok képviselője — és a léptekintélyesebb osztrák gazdaszervezeteknek vagy felszáz kiküldöttje, köztük az urakháza és a birodalmi tanács több befolyásos, előkelő tagja sietett az OMGE. hívó szavára kemény téli időben Pozsonyba, hogy a jövőben követendő vámpolitikai irány mellett állást foglaljanak. Állást foglaljanak azzal a higgadt méltósággal, amely az igaz ügyért bizalommal harcolókat eltölti és azzal a lelkes összetartással, amely a sikernek s a két szövetséges birodalomban azonos gazdaérdekek érvényesülésének legbiztosabb záloga.

Köröskörül hóborította mezők, zuzmarás fák, jégpáncéljuk alatt szunnyadó vizek, dermesztő téli hideg, amelylyel a februári ködön pirosuló fényben áttörő napsugár alig-alig bír megküzdeni. A téli álomba merült fagyos földdel szemben mily ellentét e föld munkás népe Pozsonyba gyűlt képviselőinek izzó lelkesedése. A pozsonyi vármegyeház ódon termében ott szoronganak egymás mellett, vagy legalább képviselve vannak az egyszerű kishirtokosok százaitól felfelé a hatalmas latifundiumok uraiig mindazok, akiknek ebből az áldott magyar termőföldből több-kevesebb barázda jutott s akik, mint e föld megmunkálói, átértik és átérzik a hozzáfűződő nagy, nemzeti érdekeket s egy szívvel, egy lélekkel készek sikraszállani ez érdekek megvédelmezésére. Nem volt ott ellentét kis-, közép- és nagyhirtokosok között, amit pedig bizonyos oldalról annyira szeretnének beékelni a mi tömör

soraink közé. Nem volt ott különbség magyar és osztrák gazda között sem: egy cél, egy gondolat, egy érzés hatotta át az egész hatalmas gyülekezetet: az anyaföldnek más-más nyelven, de egyforma bensőséggel megnyilatkozó szeretete s a megélhetés nélkülözhetetlen eszközeit adó termelő munka jogos érdekeinek egyarányos védelmére irányuló, milliók kívánságát visszhangzó követelése. Akik ott lehettünk s e megkapó, e nagyszerű képnek szemtanúi voltunk: átértük e percek történelmi jelentőségét. De éreztük azt is, amit velünk együtt át fog érezni az egész magyar gazdatársadalom, amelynek nevében a pozsonyi országos gazdagylés teljes joggal emelhet fel szavát: hogy az itt ily egyértelműséggel és ily hatalmas erővel megnyilatkozott kívánságok nem maradhatnak papíroson, hanem joguk is, de az erejük is megvan hozzá, hogy átmenjenek az életbe s hogy nyomukban eltűnjön a tél fagyos dermesztése, belőlük új élet, jobb jövő, virágzó fejlődés fakadjon!

A pozsonyi országos gazdagylés volt az első alkalom, ahol a magyar és az osztrák gazdatársadalom hivatott szószólói kifejezést adtak — egész társadalmi és gazdasági sulyuknak megfelelő nyomatékkal — a jövő kereskedelem-politikai időszakban követendő vámpolitika irányelveit illető kívánalmainak. A gyűlés nagy és az ellentábor által sem kicsinyelhető sikere acélozza meg erőnk a jövő küzdelmeire, de szolgáljon útmutatással is arra nézve, hogy habozás, megállás és a kijelölt egyenes útról való minden letérés nélkül mily irányban kell egyesült erővel keresnünk e küzdelemhez a nekünk legyőzhetetlen erőt adó fegyvereket.

Nem hadüzenet, hanem jogos védekezés tehát a pozsonyi gazdagylés állásfoglalása, amely

Szuperfoszfát, Thomassalak, chilisalétrom stb. műtrágyaféléket
legelőnyösebben és legmegfizethetőbben
a Magyar **MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél**
szerezhetünk be.

testvéri jobbot kínál az iparnak is, de természetesen nem hajlandó arra, hogy a maga jogos érdekeit feláldozza. Annál kevésbé, mert — mint Rubinek Gyula előadói beszédében fényes érveléssel és meggyőző erővel kimutatta — a fogyasztók érdekeinek a termeszítőkével való szoros szembeállítására fából vaskarika. Hiszen minden termeszítő egyúttal fogyasztó is, még pedig annál jobb fogyasztó, minél több haszonnal jár, minél jövedelmezőbb a termeszítő munkája. Minél többet s minél több haszonnal termeszítünk, annál nagyobb lesz a nemzet fogyasztó- és vásárlóképessége. Az új vámtarifának ez irányban beállított kedvező hatása már néhány év alatt is fényes beigazolást nyert s hogy a közel-múlt súlyos válságban hazánk viszonylag jól megállotta a helyét, elsősorban azoknak az erőtartálékoknak köszönhetjük, amelyeket megszerznünk és megtartanunk a mezőgazdasági vámvédelem segített és kell, hogy segítsen a jövőben is. Egyébként pedig, míg a nyugati nagy ipari államok, különösen Franciaország és Németország a legnagyobb következetességgel ragaszkodnak az eddigi agrár-vámvédelemhez s míg másfelől közvetlen közelünkben látjuk mezőgazdasági termeszítésünk két legveszedelmesebb versenytársának, Oroszországnak és a Balkán-államoknak rohamos fellendülését s emellett ajtónk előtt leselkedik állandóan az állatállományunkat kelet felől fenyegető állategészségügyi veszedelem: csak természetesen, hogy nem tehetünk egyebet, mint a jelenlegi vámpolitika fenntartásához ragaszkodunk. Az osztrák fejtartársakkal együttműködve, egyúttal, remélhetőleg sikerül is e politikát érvényesítenünk, mert ettől függ a magyar gazda boldogulása s a gazda sorsától függ az ország jövője.

De a jövő vámpolitikai irányelvek megalapozása mellett, ami Rubinek Gyula magasszarnyalású és eszmékben gazdag előterjesztése és az agrár álláspontot tömören kidomborító határozati javaslata alapján történt, még egy nagyon is időszerű és mérhetetlen fontosságú kérdés foglalkoztatta a pozsonyi gazdagylést: a keleti marhavész fenyegető veszedelme ellen való határozó védekezés módoratainak megállapítása. Az általános népszerűségnek, tiszteletnek és tekintélynek örvendő ősz gazdavezér, Darányi Ignác gondos körültekintéssel megfogalmazott javaslata alapján került ez a kérdés szőnyegre. Eppen Ottlik Iván államtitkárnak a gazdaközönség megnyugtására szánt hivatalos kijelentései bizonyították legjobban, hogy a kormány részéről eddig történt védekező intézkedéseknél tovább kell mennünk állatállományunk fenyegetett érdekeinek védelmére. A pozsonyi gyűlésen egyhangúlag elfogadott ideirányuló határozatot időközben

máris magáévá tette az osztrák mezőgazdasági vámközpont állandó választmányára, mely ily értelemben sürgős felterjesztéssel fordult az osztrák kormányhoz s bizonyára a magyar kormány is mindent el fog — nagy felelőssége tudatában — követni, hogy a Balkán-államokból a keleti marhavész határainkon át be ne hurcoltassék és hogy az állatállományunkban rejlő, milliárdokat képviselő nemzeti vagy a fenyegető veszedelemtől megkíméltesék.

Desseffy Aurél gróf, a gazdagylés nagyérdemű és a gazdák érdekeiért egy emberöltőn át mindig a vezérsorban küzdött elnöke joggal hangsúlyozhatta tehát a pozsonyi gazdagylésnek messzé kiható és egész jövő gazdasági politikánkra döntő jelentőségét. Biztosítja ezt az a határozat, amely alapja és irányjelzője lesz jövő vámpolitikai küzdelmeinknek; biztosítja az az állásfoglalás, amely fokozott állategészségügyi védelmet követel a fennforgó súlyos és fenyegető viszonyok között; de biztosítja végül egyfelől a magyar gazdatársadalom teljes egyetértésének, másrészt az osztrák gazdatársakkal való szilárd és meg nem ingatható fejtartárságnak külsőségeiben fényes, de egyben belső erőt és melegséget is kisugárzó, ország-világ előtt való ünnepies megerősítése, ami a pozsonyi gazdanapot a magyar agrárpolitika feledhetetlen ünnepevé s az új vámpolitikai korszak sikerrel biztató kiindulópontjává avatja.

A pozsonyi gazdagylésen a következő testületek képviseltették magukat az osztrák mezőgazdasági érdekképviseletéről: Österreichische Agrarische Zentralstelle: Auersperg Károly herceg elnök, Simitsch Hohenblum Alfréd lovag díszelnök, Prasek Károly v. b. t. t. képviselő, Hirschmann Róbert, Mayer János képviselő, alelnök, Lutzenbacher J. képviselő. K. K. Landwirtschaftsgesellschaft in Wien: Ehrenfels Bernát báró elnök, Braida Jenő gróf, Taaffe Henrik gróf dr., Thurn-Valsassina Ferenc gróf, Häusler József dr. főtitkár, Lang József, Ansoerge János és Kletzenbauer Gergely képviselők. Niederösterreichische Landeskulturrat: Bauchinger Mátyás képviselő, Loibl titkár. Deutsch-Österreichischer Bauernbund: Reitterer X. Ferenc képviselő. Allgemeiner Verband Landwirtschaftlicher Genossenschaften: Störck Pál báró dr. igazgató. Niederösterreichischer Bauernbund: Zwetzbacher József képviselő. Deutsche Sektion des Landeskulturates für das Königreich Böhmen: Zuleger Tivadar elnök, Bauer Alajos dr. és v. Keisel János alelnökök, Hergel N. Károly főtanácsos, Meisner András titkár. Landeskulturrat für die Markgrafschaft Mähren: Postelt Alajos eszáz. tan., főtitkár. K. K. Landwirtschaftsgesellschaft für Krain: Povše Ferenc elnök. K. K. Landwirtschaftsgesellschaft für Steiermark: Klusemann Erich dr. K. K. Landwirtschaftsgesellschaft für Salzburg: Mayr Károly főtitkár. K. K. Landwirtschaftsgesellschaft für Oberösterreich. Forstvereine für

Tirol und Vorarlberg: Simitsch Hohenblum Alfréd lovag. Klub der Land- und Forstwirte in Wien: Hirschmann Hugó dr. Deutscher Landw. Zentralverband für Böhmen: Kreisel János, Fügner Ferenc József alelnök, Kotlar Vencel képviselő, Basler Félix titkár. Landwirtschaftliche Gesellschaft für Mähren: Zabrs Oszkár titkár. Verband Landw. Genossenschaften in Schlesien: Stonawski János. Saazer Hopfenbauverband: Gauba Tivadar, Fischer József, Zuleger Leó. Bund der Landwirte in Schlesien: Matzner B. és Halske K.

Távolmaradását kimentette Iro Károly képviselő, aki egyben kijelentette, hogy a gazdagylésen hozandó határozatokhoz hozzájárul, mert a magyar gazdatársakkal való együttműködést helyesli s mert az ipar és mezőgazdaság jogos érdekeinek védelme mellett a kartellek és a nagytőke kiszámányoló törekvései ellen egyesült erővel kell felvenni a harcot.

A hazai mezőgazdasági érdekképviseleti testületek részéről: Országos Magyar Gazdasági Egyesület: Bujanovics Sándor elnök, Desseffy Aurél gróf, a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ elnöke, Zselénski Róbert gróf és Osztrólczy Miklós alelnökök, Mailath József gróf, az egyesületi tisztviselők részéről Rubinek Gyula igazgató, Krolopp Hugó, Szilassy Zoltán és Mutschenbacher Emil dr. titkárok. Magyar Gazdaságtudományok: Darányi Ignác elnök, Bernát István igazgató, Meskó Pál titkár, Baranyay Géza, Balogh Elemér, Blaskovics Ferenc, Eröss Rezső, Forster Elek, Förster Aurél, Förster Lajos, Mezey Gyula, Pallavicini György őrgóf, Wittmann János. Hangya: Meskó Pál igazgató. Gazdák Biztosító Szövetkezete: Lang József igazgató, Ozmits Géza, Reichlin Meldegg Győző báró. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete: Jákey László dr. titkár. Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete: Drucker Jenő dr. igazgató. Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége: Horváth János dr. igazgató. Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztők Egyesülete: Ujhelyi Imre. Aradmegyei Gazdasági Egyesület: Vásárhelyi József. Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület: Törley Gyula társelnök, Fekete Mihály, Kiss Lajos, Kucsera István, Ungár Lajos. Békésmegyei Gazdasági Egyesület: Beliczey Géza elnök. Baranyamegyei Gazdasági Egyesület: Szily Tamás elnök, Förster Jenő, Stein Lajos dr. Csanádmegyei Gazdasági Egyesület: Rostóczy Ferenc, Tókey Jenő. Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete: Blaskovics Ferenc. Gömörmegyei Gazdasági Egyesület: Szentiványi Árpád elnök. Bartha István, Haynik Géza, Szentiványi József. Hevesmegyei Gazdasági Egyesület: Borhy György, Engel Hermann. Fejérmegyei Gazdasági Egyesület: Esterházy László gróf, Cziráky Antal gróf, Ármos Jenő, Leopold Lajos. Győr-megyei Gazdasági Egyesület: Fricke Emil. Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület: Lázár Lajos, Pál János, Zsarkó Antal. Hontmegyei Gazdasági Egyesület: Bolgár János, Heincz István, Toldy Zsigmond. Jász-nagykunszolnokmegyei Gazdasági Egyesület: Bolza Rudolf gróf. Komárommegyei Gazdasági Egyesület: Baranyay Géza, Kálmán Rudolf, Bathó Aladár, Bercza Géza, Csetke Béla, Csermák Hugó, Darányi Agoston, Farkas Ferenc, Fejérvári Géza, Feichtinger Sándor, Fürst Mihály, Jaross Vil-

KEMNA FORRÓGÓZEKÉI SCHMIDT

szabadalmazott

mérnökdektor hírneves
fűtőes-tulhavitójával

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhavitott rendszer egy teljesítettség szempontjából messze felülmúlja és lényegesen kevesebb szemet fogyasztanak.

Referenciákhoz, kimértő fel-
világosításokhoz és költségtér-
vezetőkkel kapcsolatban érdeklődjön

KEMNA J.

BUDAPEST, VI. KER., VÁOI-KÖRUT 51.

Sürgönyök: KEMNA, BUDAPEST.

Telefon: 81-21.

Közlekedés
1914/18. évi

mbhum Alfréd
rte in Wien:
ndw. Zentral-
mos. Fügner
el képviselő,
iche Gesell-
ttikár. Ver-
Schlesien:
bauerband:
uleger Leó.
Matzner B.

ly képviselő,
zsdagyülésen
ert a magyar
t helyesli s
s érdekeinek
ytőke kizsák-
erővel kell

iseleti testü-
sági Egyesü-
ewffy Aurél
olitikai Köz-
Osztroluczky
f, az egyesü-
ula igazgató,
schenbacher
daszövetség:
n igazgató,
ogh Elemér,
orster Elek,
ezey Gyula,
mann János.

lak Biztosító
Ozmits Géza,
agyar Mező-
r. titkár. Ma-
re: Drucker
zövetkezetek
gató. Magyar-
lete: Újhelyi
ület: Vászár-
dasági Egye-
ete Mihály,
ngár Lajos.
eliczey Géza
esület: Szily
n Lajos dr.

: Rostóczy
üvelők Gaz-
nc. Gömör-
ványi Árpád
Szentiványi
ület: Borhy
yei Gazda-
róf, Cziráky
ajos. Győr-
Emil. Hód-
let: Lázár
Hontmegyei
os, Heinz
kunszólnok-
za Rudolf
Egyesület:
thó Aladár,
mak Hugó,
rvány Géza,
Jaross Vil-

mos, Jaross István, Kukányi Pál, Major László, Nagy Nándor, Losert Kálmán, Reviczky István, Szombathelyi Antal. Mosonmegyei Gazdasági Egyesület: Hegyi Miklós elnök, Bánvárt Sándor, Németh Vince. Nógrádmegyei G. E.: Krudy Ferenc, Siklaky Iván. Sopronmegyei Gazdasági Egyesület: Rupprecht Olivér elnök, Bauer Ottó, Eber Ernő dr., Mesterházy Ernő dr., Seligmann Kelemen, Soós Géza, Schreiner Jenő. Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület: Mezey Gyula elnök, Bartakovics Árpád, Blum Sándor, Berecz János, Czobor Béla, Elek Béla, Elek Henrik, Emödy József, Gosztonyi Gyula, Hegedüs Kálmán, Jeszenszky István, Hrossó Ferenc, Janics Ferenc, Jókay Géza, Kovács Pál, Korecz Ádám, Korecz Balázs, Sándorházi Lajos, Sándor Jenő, Schulz Vilmos, Verő Ferenc, Verő Zsigmond, Wittenberger Kornél, Zombory Elemér. Temes-megyei Gazdasági Egyesület: Szalay Géza dr., Bászal Elek. Torontálmegyei Gazdasági Egyesület: Csekolics Sándor gróf, Gyertyánffy László dr. Tolnamegyei Gazdasági Egyesület: Bartal Béla. Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület: Dániel Lajos báró, Ugron Zoltán, Hlatky Miklós. Vas-megyei Gazdasági Egyesület: Széchenyi Rezső gróf, Chosenszky Miklós, Csifáry József, Balhauser Ottó, Radó Lajos, Rösztler Károly. Zala-megyei Gazdasági Egyesület: Hertelendy Ferenc, Malatinszky Ferenc, Puttheány Géza báró. Nagy-kőrösi Gazdasági Egyesület: Magyar Kázmér. Pozsonyi Szőlőművesek Egyesülete: Frühwirth Samu dr. elnök, Müllner Samu, Albrecht Henrik, Ammer János, Bendl Mihály, Blaser György, Blaser Samu, Falb Henrik, Fink Károly, Gösch Mihály, Grosz Károly, Gschweng Ede, Hoffmann Gusztáv, Hoffmann Henrik, Karner Adolf, Lerchner Ferdinánd, Macher András, Macher Máttyás, Mayer Henrik, Nitsch Dávid, Rosenberger Sámuel, Steltzer Henrik, Schrammel János, Weisz Kristóf, Welser Gusztáv Adolf, Welser Henrik, Wendelin Samu, Wowy György, Wowy Károly, Wurm András, Czechmeister Rudolf. Pozsonyi Kertészeti Egyesület: Jankó Zoltán. Szilvárványi Gazdák Szövetsége: Högyesy István elnök, Fürj Ede, Gesényi Antal, Kiss Bálint, Szeley Gyula. Nagyszombat szab. kir. város képviselőiben: Francisci Lajos dr. polgármester, Vindisch István, Diamant Samu, Glaser Lajos. Ezenkívül: Bucsányi Imre vezetésével Vágkirályfa, Vágfarkasd, Negyed, Tornóc, Magyarsoók, Tardoskéd, Tótmegyer és Pográny községek kisgazdáiból egy nagyobb küldöttség vett részt. Résztvettek továbbá a gazdagülésen: Bolla Mihály, Dessewffy Emil gróf, Nagy Emil dr., Pajzs Gyula dr., Scheibner Róbert, ifj. Sporzon Pál, Veisz Gáspár, Gallasy László, Gallasy István dr., Uhlyarik Titusz, Vincze Izsó, Erős Rezső, Elek Ernő, Molnár István, Feichtinger Sándor, Farkas Ferenc, Baranyay Géza, Barna Balázs, Zichy József gróf, Gülcher Jakab, Horváth Jenő, Tölg Gyula és még számosan különösen Pozsony megye gazdái közül.

A földművelésügyi miniszter képviselőiben Otlík Iván államtitkár és Györy Loránd min. osztálytanácsos, Pozsony városa részéről Brolly Tivadar polgármester, Pozsony vármegye törvényhatósága képviselőiben pedig Petőcz Jenő képviselő foglaltak helyet az emelvényen.

Távolmaradásukat kimentették: Almásy Imre gróf dr., Bárczy István székesfővárosi polgármester, Bódy Tivadar székesfővárosi alpolgármester, Chotek Rezső gróf, Dubravszky Róbert, Festetics Tasziló herceg, Folkuszay Lajos, Hoyos Miksa gróf, Koppély Géza, Kufner Károly báró, Liptay Jenő, Makfalvy Géza, Malatinszky Ferenc, Németi Károly dr., Pálffy Béla gróf, Sághy Gyula, Szent-Iványi Zoltán.

Bujanovics Sándor, az OMGE. elnöke a következő szavakkal nyitotta meg a gazdagülést: Igen tisztelt Uraim! Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugvis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nevében szíves melegséggel üdvözlöm gazdatársaimat, akik a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ kezdeményezésére általunk egybehívott má gyülésünkön megjelenni szívesek voltak. Örömmel tölt el az a körülmény, hogy gazdatársaink ily nagy számmal jelentek meg mai gyülésünkön. Ez bizonyítéka annak, hogy gazdáink a mezőgazdaság érdekeinek előmozdítása iránt élénk érdeklődést tanúsítanak. (Ugy van!) Mai gazdagülésünk célja az, hogy a magyar gazdaság közönséget a bennünket olyannyira érdeklő vámpolitikai kérdésekben megnyilatkozásra bírja, hogy a magyar gazdatársadalom figyelmét ezekre a nagyfontosságú, érdekeinket legmélyebben érintő kérdésekre felhívja és így egy-egy-egyes magyar gazdaságvezető kialakulását lehetővé tegye. Szükséges ez állásfoglalás azért, mert tudvalevőleg kereskedelmi szerződéseink és pedig úgy az Ausztriával, mint a külállamokkal kötött kereskedelmi szerződéseink rövid idő múlva lejárnak s így elérkezett az ideje annak, hogy a gazdaságközönség e nagy horderejű kérdésekben állást foglaljon. (Helyes és.)

Midőn ezeketán őszinte köszönetet mondok elsősorban a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesületnek, amely velünk karöltve a rendezés munkájában résztvett, továbbá Pozsony vármegye törvényhatóságának s Pozsony város polgármesterére utján Pozsony város közönségének a szíves vendéglátásért: felhívom a tisztelt gazdagülés tagjait, hogy alkalmi elnököt és társelnököt választani szíveskedjék. Ajánlom ez elnöki tiszt betöltésére Dessewffy Aurél gróf őexcellenciáját (Élénk éljenzés.), társelnökül pedig Gülcher Jakabot, a Pozsonyvármegyei G. E. alelnökét. (Helyeslés.) Ezt tehát határozatilag kimondom és felkérem önagyméltóságát az elnöki szék elfoglalására. (Éljenzés.)

Dessewffy Aurél gróf: Tisztelt Gazdagülés! Amidőn a személyembe helyezett bizalomért őszinte köszönetemnek adok kifejezést s az elnöki széket elfoglalom, mindenekelőtt a magam részéről is örömmel fejezem ki afelett, hogy meghívásunkra mai gyülésünkön ily szép számmal méltóztattak megjelenni. Melegen üdvözlöm a földművelésügyi miniszter ur képviselőiben megjelent Otlík Iván államtitkár ur öméltóságát és Györy Loránd miniszteri osztálytanácsos urat. Mai gyülésünk jegyzőkönyvének vitelére Horváth Jenő és Mutschbacher Emil dr. titkár urakat kérem fel s ezzel a gyűlést megnyitott-nak jelentem ki. Majd német nyelven folytatja: Tisztelt Uraim! Különös örömmre és megelégedésemre szolgál, hogy meghívásunkra az

osztrák agrárközpont elnöke: Auersperg Károly herceg, tiszteleti elnöke: Simitsch-Hohenblum lovag és a központ tagjai, a bécsi cs. kir. gazdasági egyesület elnöke és a képviselt gazdatársadalmi testületek kiküldöttei mai gyülésünkön megjelenni voltak szívesek, hogy a ma tárgyalásra kerülő és bennünket felettébb érdeklő nagyfontosságú kérdésekben állást foglaljanak. Annál nagyobb jelentőségű ez, mivel kereskedelmi szerződéseink 1917-ben tudvalevőleg lejárnak s így felettébb fontos, hogy a szőnyegen levő kérdésben ma hozandó határozatokat az ugyanazon érdekeket képviselő osztrák gazdasági testületek kiküldötteivel együttesen állapítsuk meg. A mi kérésünk oda irányul, hogy egyfelől a Rubinek Gyula igazgató ur előadása alapján javaslatba hozandó együttes eljárást az osztrák érdekeltségek kiküldöttei is tegyék magukévé, másfelől pedig a vámpolitikai kérdésekben közöttünk létesítendő szorosabb kapcsolat állandó fenntartására egy bizonyos számú tagból álló bizottság kiküldését tartjuk szükségesnek, aminek révén reméltem, hogy érdekeinket eredményesebben leszünk képesek megvédelmezni. (Helyeslés.) Még egyszer szívélyesen üdvözlöm vendégeinket, akik megjelenésükkel tárgyalásaink díszét és súlyát emelni szívesek voltak. (Lelkes éljenzés.)

Auersperg Károly herceg: Tisztelt Gazdagülés! vagy talán szabad mondanom tisztelt Barátaink! Őszintén köszönöm az elnök ur őexcellenciájának hozzánk intézett szíves szavait s különösen köszönetet mondok a mai gazdagülés rendezőinek, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek és a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesületnek, amelyek szívesek voltak bennünket a mai napon e helyen fogadni. Ha együttes tanácskozásunknak mai órái a két ország mezőgazdasági érdekképviseletéi között egy benső kapcsolat létrehozatalának kezdeményezői lesznek, legyenek meggyőződve, hogy mi e kötelek minél inkább való megerősítésére irányuló törekvést igyekezni fogjuk hazánkban szilárdítani. (Élénk éljenzés.)

Brolly Tivadar Pozsony város polgármestere: Mélyen tisztelt Uraim! Pozsony város közönsége nevében szívből jövő örömmel üdvözlöm a magyar és osztrák gazdaságközönséget és a gazdaságközönségnek kiváló vezérférfiain városunkban abból az alkalomból, amidőn a mai napon egybegyűltek, hogy közös érdekeik megvédése s azoknak biztosítása felett tanácskozzanak. Majd német nyelven folytatta beszédét:

Igen tisztelt Uraim! Az egykori koronázó Pozsony város nevében szívélyesen üdvözlöm az Ausztriából ide érkezett gazdákat és nevess vezéreiket. En abban, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai és az általa meghívott magyar és osztrák gazdák a mai napon itt Pozsonyban összegyűltek, városunk különös megtisztelését és irányunkban tanúsított bizalmuk jelét látom. Mert mint Önök tudják, mi nem agrár, hanem kereskedelmi és ipari város vagyunk, elsősorban inarral és kereskedelemmel foglalkozunk s hogy Önök ennek dacára ebben a városban gyűltek össze és első közös ülésüket városunkban tartják, ezzel tannjelét adják annak, hogy meggyőződésük szerint e helyen nem fog-

SVAJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG

Sürgöncim: REPRODUCOR VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES
BUDAPEST. BUDAPEST-COSSONAY (SVAJC). Telefon: József 33-36.

Központi iroda: BUDAPEST, IX., BORÁROS-TÉR 2. Kivitteli telepek: COSSONAY és ROUBEMONT.

Letejő gazdaságok

szükségletének beszerzésére rendkívüli alkalom! Részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk. Mindennemű tenyész- és haszonállat állandó behozatala. Legelsőrendű referenciák.

nak ellentétes nézetekkel találkozni, s hogy Önök nekünk nem ellenségeink. (Élénk tetszés.) Tanúbizonyosságát adják ezzel annak, hogy agráriusok és merkantilisták együttesen is felléphetnek ellentétes érdekeik megvédelmére céljából, ha kölcsönös egyetértéssel járnak el. (Helyeslés.) Alig egy héten belül immár másodszor van alkalmunk e városban Ausztria és Magyarország gazdasági érdekeltségeinek barátságát megpecsételni: a múlt hó 28-án Bécs város képviselőtestületének küldöttsége jelent meg városunkban, ma pedig a Lajtán innen és Lajtán tuli gazdák fegyverbarátságának ünnepies megerősítését üdvözölhetjük. Én azt óhajtom, hogy az osztrák és magyar érdekeltségek közötti kölcsönös viszony a jövőben is mindkét fél részéről barátságosan alakuljon, hogy az mindkét államban az érdekek kölcsönös elismerését idézze elő. Ebben a reményben szívesen üdvözölöm Önöket Pozsony város tanácsa nevében. (Eljenzés.)

Petőcz Jenő Pozsony vármegye alispánja: Tisztelt Gazdaggyűlés! Pozsony vármegye törvényhatósága nevében mély tisztelettel üdvözölöm a ma itt megjelent urakat. Tudatában vagyok annak, hogy a mai gyűlés igen nagy fontosságú, miután Magyarország agrikulturnál állam lévén, ennek ugyszólván létfeltételéhez fűződik egy helyes vámpolitika megállapítása. Pozsony vármegye közszóval tartozik azért, hogy a gazdaggyűlés vezetősége éppen a vármegye székhelyére és annak székházába tüzte ki e nagy horderejű értekezletet. Amidőn ezért ezennel köszönetet mondok és a mélyen tisztelt gyűlésnek működéséhez szerencsét kívánok, bátor vagyok amaz igaz és szilárd meggyőződésnek kifejezést adni, hogy a ma hozandó határozatok Magyarország gazdasági fejlődéséhez nem kis mértékben fognak hozzájárulni. (Hosszantartó eljenzés.)

Gülcher Jakab a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület alelnöke: Mélyen tisztelt Vendégeink! Igen kellemes kötelességet teljesítetek, amidőn elnöktársaim akadályoztatása miatt a Pozsonymegyei G. E. nevében Önöket ma itt üdvözölöm. Őszintén óhajtom, hogy mai fontos gyűlésünknek meg legyenek a remélt eredményei és hogy Önök szerény körünkben jól érezzék magukat. (Eljenzés.)

Desseoffy Aurél gróf elnök: Van szerencsém bejelenteni, hogy a napirend értelmében diszelnökök választása következik. Bátorodom javaslatba hozni, méltóztassanak diszelnökökül megválasztani **Bujanovics Sándort** az OMGE elnökét (Lelkes eljenzés.), **Darányi Ignácot**, a Magyar Gazdaszövetség elnökét (Hosszantartó, megmegújuló eljenzés.), **Zselénski Róbert** grófit az OMGE. alelnökét (Eljenzés.), továbbá **Auersperg Károly** herceget (Eljenzés.) és **Hohenblum-Simitsch Alfréd** lovagot. (Élénk eljenzés.) Ezt tehát a gyűlés határozataként kimondom.

Felkérem ezután **Rubinek Gyula** OMGE. igazgató urat, szíveskedjek

jövő vámpolitikánk irányelveiről

szóló előadását megtartani.

Rubinek Gyula előadó: Tisztelt Gazdaggyűlés! Nagy szerencsétlenségek, mint a Titanic elsüllyedése, nagy kataklizmák, mint a messinai föld-

rengés, az egész művelt világ részvétét felkeltik. De mi volt ez a pusztulás s egyáltalán mi az a rombolás, amelyet ily katasztrófák és hasonló kataklizmák okoznak ahhoz a vagyonpusztuláshoz képest, amelyet a háborúnak pusztító félelme szokott felidézni.

Az európai háború félelme megszámlálhatatlan milliárd értéket tüntetett el rövid idő alatt. A gazdasági fellendülés végtelennek látszott, az igények hihetetlen mértékben emelkedtek. A pénzbecsőség szédelő va banque alapításokra csábított, ami természetes kísérője minden gazdasági fellendülésnek. A spekulációk uralma korlátlanul látszott. Azután jött a háború szele s az első kardsörtetésre, az első fuvallatra megindult az értékek esése lavinamódra s megmozdult a biztosnak hitt talaj a kellőleg meg nem alapozott vállalatok és intézmények alatt.

Szörnyű volt a bukás, mert amely szélsőséges volt az optimizmus a jó időben, épp oly tulhajtott volt a pesszimizmus, a félelem a rossz időkben.

Az európai zűrzavarban természetesen mi vallottuk viszonylag a legnagyobb kárt. Mivagyunk az európai koncertben az ostorhegyesek, mert ami jó, az elkésve s a sok jóbarát kezétől megnyirbálva s megdrágulva kerül hozzánk, mint pl. a pénz, viszont ami rossz, mint pl. a hitel-megvonás, az esőtől zudal reánk, mert hisz végén csattan az ostor.

A nagy felfordulásban, amely gazdasági életünket érte, csak kettő tartotta fenn az egyensúlyt. A bankok és a kisgazdák közössége. A pénzügyi világban szerepet játszó bankintézményeink nemcsak szilárdan megállottak a vihart, de a pénz drágulása nagy nyereségeket eredményezett, amely körülmény európaszerte nagy csudálkozást keltett, különösen Franciaországban, ahol biztosra vették, hogy a francia tőke visszavonása fizetésekreptelenségbe fogja hájzolni az országot.

Magukról a kisgazdák két francia közgazdasági író **Lévy** és **Tomasehoff** a „Budapesti Szemle”-ben fordításban közölt cikkükben a következőleg nyilatkoznak:

„És mégis, Magyarország a maga egészében nagyon jól megállotta a helyét. Ennek legfőbb oka a mezőgazdasági földbirtok rendkívül szilárd szervezete. A pusztai parasztnak joggal az a hite, hogy a világ egyik legjobb földművelője, okos, munkás és józan s mint a francia paraszt, minden keresményét forrón szeretett földjének megjavítására és megnagyobbitására fordítja.” Reméljük, hogy ez a két körülmény, a bankok szilárdsága, a magyar kisgazda takarékosága a francia tőkét is jobban fogja hangolni a jövőben a mi hitelműveleteinkkel szemben.

Ami azután a bankok és a kisgazda között és alatt van, az mind megsínylete a pénzügyi és gazdasági válságot s elhullott, mint az, akinek rövid volt a takarója. A kisgazdának azonban nem kellett, ha csak drága parcellázásra nem, sőt emelkedő jövedelmeinek bőségesen megtakarított garasait szorgalmasan hordta a takarékpénztárba, honnan a háború hírére legfeljebb kivette s elrejtette a láda fiába. Ezt sem abban a mérvben, mint a múltban, ha háború híre

kerekedett. A nép bizalmá a takarékpénztárakkal szemben a multhoz képest megszilárdult.

De hát honnan vette a magyar kisgazda azt a produktív erőt, amely őt új értékek termelésére képesítette, amely őt a gazdasági válsággal szemben ellenállóvá tette, amely körülményre merkantilistáink is úgy hívatkoznak, hogy a kisgazdasztály anyagi szilárdsága és takarékosága gazdasági életünk és hitelünk egyik legbiztosabb alapja.

A mezőgazdasági vámvédelemből, tisztelt Gazdaggyűlés, aminthogy egyáltalában a monarchia egész ujkori gazdasági fellendülésének ez az alapja, ez a magyarázata. (Ugy van!)

Itt csak két jelenségre óhajtok utalni mint fényes bizonyítékra.

Az egyik a takarékbetétek emelkedése Magyarországon. 1905-ben, a hatékonyabb mezőgazdasági vámvédelmet megelőző időszak utolsó évében a takarékbetétek összege volt 25 millió korona s az azévi emelkedés 185 millió K. 1911-ben a takarékbetétek 5 milliárd korona, az azévi emelkedés 600 millió korona. Ezek szédítő számok, mert a mezőgazdasági intenzív vámvédelem első hat évében a takarékbetétek állománya 100%-kal emelkedett, ami példátlanul áll az egész világon, míg az egy évi megtakarítás összege 300%-kal emelkedett. Mit képes ez az ország termelni s mire volna képes akkor, ha az iparindustrializálódásra való törekvés mellett a mezőgazdaságra, a legnagyobb magyarindusztria fejlesztésére az eddiginél nagyobb gondot fordítanánk, ha csak pl. a mezőgazdasági oktatásra, amely szerény 35 millió korona évi kiadással az ország 75%-ának kultúrasságáért akarja fedezni, legalább annyit fordítanánk, mint a kereskedelmi és ipari oktatásra, amely 75 millió koronába kerül. Nem sajnáljuk az összeget, amint nem sajnáljuk az iparpártolásra fordított 100 milliókat sem, de talán az ország elsőrendű érdeke elsősorban azt fejleszteni, azt kiaknázni, ami van, mint azt, ami lesz.

A másik jelenség, tisztelt Gazdaggyűlés, amire utalni óhajtok, az a fogyasztás nagyarányú emelkedése. Ezt nemcsak az összes fogyasztási cikkek megdrágulása igazolja, de igazolja főként a külkereskedelmi forgalom.

Magyarország behozatala az 1905—1912. évi időközben 62%-kal emelkedett, Ausztriáé 58%-kal. Ezzel szemben a magyar kivitel csak 40%-kal, az osztrák kivitel pedig csak 33%-kal. Nyilvánvaló, hogy ilyképp mindkét államnak külkereskedelmi forgalma nagy deficitet mutat s azok a közgazdák, akik a dolgoknak csak felületét nézik, ebből a legpesszimiztikusabb következtetéseket vonják le. Mi okozta tulajdonképp az emelkedést, tisztelt Gazdaggyűlés? Az ipari nyersanyagok és félgyártmányok behozatalának az emelkedése, jelölül annak, hogy a belföldi ipar, a belföldi fogyasztás kielégítésére fokozott tevékenységre, termelésre kényszerült, sőt az emelkedő fogyasztást annyira nem volt képes követni, hogy a gyártmányok behozatala a közös vámterületen 65%-kal emelkedett.

Mit bizonyít mindez tisztelt Gazdaggyűlés! Nem-e azt, hogy a monarchia népeinek vásárlóképesége a nemzeti munka és termelés egyenlő és hatályos

CASE 40 HP szántótraktor

nem gyorsjáratu automobil-motorral, hanem lassujáratu, tehát tartós fekvő motorral bir. Ennélfogva

olcsó motorbenzint és olcsó motorolajat

használ. A galántai bemutató legolcsóbb üzemű és legolcsóbb áru motorja volt.

Vezérkép.: **HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, Üllői-ut 52 K.**

Köztelék
1914/18. márc.

karékpénztárak megszilárdult. ar kiszagda azt értékek termé- gazdasági válság- mely körülményre- nak, hogy a kis- és takarékos- lünk egyik leg- emből, tisztelt ban a monarchia ilésének ez az van!) ok utalni mint lkedése Magyar- abb mezőgazda- szak utolsó évé- bit 25 milliárd 185 millió K. ird korona, az onna. Ezek szé- dasági intenzív takarékbetétek ami példátlanul y évi megtaka- lett. Mit képes ina képes akkor, törekvés mellett nagyirindustria bb gondot for- lasági oktatásra, a évi kiadással ségleteit akarja anánk, mint a amely 75 millió k az összeget, olásra fordított rszág elsőrendű azt kiaknázni, agyülés, amire as nagyarányú es fogyasztási igazolja főként

vedelmének rövid hat év alatt hihetetlen arányok- ban emelkedett, oly arányokban, amelyekre a vámpolitika megalapozásakor senki gondolni sem mert, sőt nem kevesen az ellentétből a monarchia gazdasági hanyatlását, mint biztosan bekövetkező tényi jóslták. S mindezen megcáfolhatatlan tényekkel szemben még mindig találkozunk a váddal, hogy vámpolitikánk egyoldalú érdekeket szolgál. Igen, ilyen egyoldalú érdekeket szolgál tiszteleg Gazdaggyülés addig, míg csak az ipari termelés védelméről gondoskodott, ma azonban, midőn az összes termelést, ipart és mezőgazdaságot egyenlően védi, egyetemes és általános érdekek szolgálatában áll.

Hogy ez a nagyarányú gazdasági fejlődés megakadt, hogy sok tekintetben hanyatlás mutatkozik, annak nem a vámvédelem s legkevésbé a mezőgazdasági vámok az okai, hanem a háboru félelme okozta pusztító és tisztító vihar, mely Európaszerte halomra döntötte a gyengé- s amely megrengette a legszilárdabb alapításo- kat s pánikot keelve a tőke birtokosai között, azokat visszavonulásra, illetve a megszorultak kizsákmányolására készítette. Oka volt az államnak korlátlan összegeket elnyelő hadi készülődése.

S oka volt a pazarlás az az örülete, amely elfogta egész Európát, különösen a munkás- osztályt, melynek keresete jóformán máról hol- napra megkétszereződött s okozta a tőzsdéi spekuláció korlátlanúsága, mely tőzsdéi papírjaink árfolyamát, azok belső értékét messze megha- ladó fokra hajszolta fel, hogy annál mélyeb- ben sülyedjenek azután a katasztrófa beálltával.

Senkisémm gondolt a bukás eshetőségére, a pazarlással fajult fogyasztás drágaságát terem- tett az egész világon s így nálunk is s mert a hirtelenül felszökent élelmiszer- s különösen hussükségletet a monarchia állattenyésztése máról holnapra, mint az ipari termelés az ipari szükségletet, fedezni nem tudta, merkantilis meggyőződésé vált, hogy meg kell nyitni az állat- és husbehozatal előtt a határokat s ezen jelszó hatása alatt minden valamire való szer- vezett ipari munkás argeatinai sódaral, ausztrá- liai ürükoflettel aludt el és szerb rostélyos- ról álmodott.

Egyszóval, szük lett nekünk Macedonia s még saját iparosaink és kereskedőink is megdönt- hetetlen igazságképp hirdették, hogy Magyarország állattenyésztése esődöt mondott, meg kell nyitni a határokat.

Rövidesen változott a helyzet s ma már ugyan józan ember nem is beszél hushianyról, amikor az állat- és husárak hanyatlása általános s amikor sertéskivitelünk minden átmenet nélkül 1913. évben 900,000 darab az előző évek 300—500,000 darabjával szemben.

Ez a hústöbblet, amelyet a magas konjunk- turák váltottak ki, most csak nyomott áron értékesíthető s a gazda, ki az állandóan kedvező konjunkturák reményében sok tőkét fektetett gazdaságába, most nyög a kölesönök kamatterhe alatt.

Mindez másként volna azonban, ha a kis- gazda példájára az ipari munkásem is taka- rékoskodott volna a jó időben s ha az ipar nem bocsátkozik az akkor olcsó hitel igénybe- vételével kockázatos vállalkozásokba, akkor, ha lett volna visszaesés, de a háboru hírének

már első fuvallata nem futja volna el ridegen a reménykedések légvárait s nem döntötte volna romba a spekuláció kártyárait s nem volna sok millió munkás munka nélkül egész Európában.

A vámvédelem tehát nem gátolta meg a szabad kereskedelem idején oly gyakori hasonló katasztrófát, amely az általa fokozott fellendülés nyomán bekövetkezett, hanem enyhítette azt. De mi lett volna a mezőgazdaságból s vele az egész közgazdaságból, ha a fellendülés idejében könnyelműen belemegyünk a vámvédelem csökkentésébe. Mi lett volna most, midőn saját termelésünk feleslegének értékesítése is nehézségekbe ütközik. Ez lett volna az igazi katasztrófa, egy vesztett háborunál nagyobb.

A kisbirtokososztály ezen kétségtelen megerő- södése teljesen halomra dönti azt a merkantilis és szociális körökben oly gyakran és kedvvel hangoztatott állítást, hogy az agrárvámok csak a nagybirtok érdekeit szolgálják.

A földművelésügyi miniszter egy új mezőgazda- sági statisztikai felvételt tervez. Ha ez meglesz, hihetetlen számokat fog feltüntetni a nagybirtok széthullásáról. De ezt enélkül is tudjuk, mert napról-napra látjuk, hogy a nagybirtok apró parcellákra hull szét. Azt mondják, hogy a szét- hullást a parcellázó bankok spekulációja okozta. Ez csak fokozta a parcellázást, tisztult Gazda- gyülés, de nem okozta. Okozta a munkás- és kiszagdaosztály pénzébbsége és a föld szeretete s okozta az a 200—300 millió korona, ami évenként Amerikából hazaözönlik. Tossék csak ott parcellázni, ahol pénz nincs, ahol vevő nincs, mint ahogy most nincs egyik sem.

Ezzel szemben szemünk előtt játszódik le a régi merkantilis Róma sorsa. Az új Rómában, Angliában a régente virágzó farmok romjain nagybirtok képződik, parkokká és vadaskertekké alakulva át, mint egykor a régi Rómában, amidőn az egyiptomi buzabehozatal Itália földművelőit tönkretette és elűzte messze vidé- kekre, hogy helyt adjon a gazdag római merkant- ilisták óriási latifundiumainak, melyek az elnépte- lenedett Itáliát a népvándorlás hordának véd- telenül szolgáltatták ki.

Most jajdul fel Lloyd Georges a filu pusztulásán, a vidék elnéptelenedésén, most szólal- tatja meg az aggódo lelkiismeret, hogy mi lesz Anglia élelmészével, mert halat, valat s mi jó falat, azt terem Anglia, de a mindennapi kenyeret, ezt idegenből kell beszereznie. Anglia érzi az idők súlyát, Németország és az Egyesült- Államok versenye ólomsúlylál nehezedik iparára és kereskedelmére s Anglia élelmészése is a világfogyasztás nagyarányú fejlődése mellett mind nagyobb nehézségekbe ütközik s eljöhét az az idő, amikor az európai konflagráció elvágja a tengeri utat Anglia kereskedelmi hajói elől s a szép Albion rövidesen elhervad, mint az öntöz- zetlen cserépvirág.

Lloyd Georges farmokra akarja osztani a nagy- birtokot, hogy azon húst és gabonát termeljenek s ne par force vadászatok színhelye legyen, mintha azoknak a nagybirtokoknak javarésze nem apró farmokból képződött volna, amelyeknek tulajdonosait tönkretette s városba vagy Amerikába üzte a szabad kereskedelem, elszők- tek ősi otthonukból s potom áron aáltak tul- birtokukon s még örültek, ha akadtak vevők.

Most, amidőn a szabad kereskedelemmel Anglia elűzte a föld ősi művelőit s Angliát valósággal vadaskertté változtatta, kiből akar Lloyd Georges ur földműveseket faragni? Talán az iparban mind nagyobb számban feleslegessé való munkátlanak tömegéből? Megkísérlették a gyarmat-okon s csufos kudarcot vallott a vállalkozás, mert mezőgazdasági munkából lehet iparos, de ipari munkából jó farmer soha. (Hosszantartó helyeslés és taps.)

IV. Henrik francia király minden alattvalójá- nak fazekában csak vasárnap óhajtott egy tyukot főni látni. Lloyd Georges többre vágyik. Ó minden ipari munkásnak saját önálló otthon s kertet akar. (Tetszés.)

Erre felhasználhatja az angol nagybirtokot, de jövedelmező mezőgazdasági termelésre nem, legalább addig nem, míg meg nem valósul Chamberlain nagyszabásu terve, gazdasági kon- centrációja az összes angol gyarmatoknak az anyaországgal egy vámvonalon belül. (Ugy van!)

A hajózásnál, az iparban és a nemzetközi kereskedelemben annyira érdekelt nagytőke azon- ban, amelynek politikai hatalma Angliában döntő, a szabad kereskedelmi iránytól saját elhatározá- sából sohasem fog eltérni s míg gyarmatai sorra behódolnak a védvamos iránynak, maga az anya- ország mindjobban elszigetelődik.

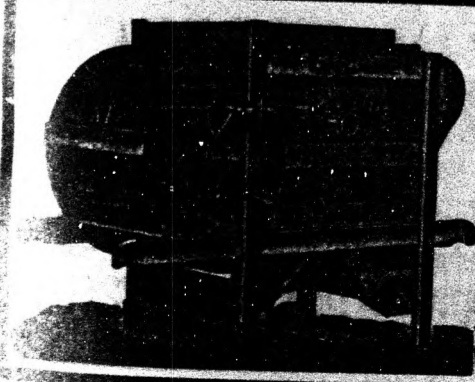
Ime tisztelt Gazdaggyülés! Mennyire méltat- lan, alaptalan és mennyire felületes a vád, hogy az agrárvámok a nagybirtok érdeke, akkor, amidőn látjuk, hogy a szabad kereskedelem latifundiumokat termel ma is, csak úgy, mint a hatalmas Róma idejében s az agrárvédvámok pedig széthullasztják a nagybirtokokat, mert az a megvagyonosodott kisemberek földszeretete által felkinált áraknak ellenállni nem tud s jobb kamatozást ér el, ha tőkét papírokban kama- toztatja, mint a birtokban.

Amíg Anglia politikája választalon van, addig nagy és veszedelmes versenytársa, az Egyesült- Államok már közel egy évszázad óta a gazda- sági koncentráció érdekében dolgozik. „Amerika az amerikaiaké”, mondotta Monroe, az Egyesült- Államok híres elnöke 1828-ban, amit az ameri- kaiak úgy értelmeznek, hogy Amerika a yankeyé, azaz az Egyesült-Államoké. Egész Amerika egy vánterület legyen, erre törekszenek az Egyesült- Államok nagy kitartással s nagy következetes- séggel.

Az Egyesült-Államok lassanként 48 államot egyesített kötelékébe. Nem sok idő kérdése, hogy Kanada is az Unióhoz csatlakozzék s igen tekin- télyes párt van már Kanadában, amely az egye- sülést sürgeti s igazán nem nagy megerőlteté- sébe kerülne, hogy Kanadát behódolásra, csatla- kozásra készítse. Most Mexikóban keveri a kártyát változó sikerrel, de végeredményben való- színűleg Mexikó behódolásával is. Megszerezte Kubát, hogy a cukorpiacra elhatározó befolyást biztosíthasson magának, keresi a déli államok barátságát, különösen Braziliát, hogy a kávé- piacon diktálhasson, megvásárolta az argentinai husvállalatokat s ma ő uralja a világhuspiacot, megvette Panamát s ezzel a világ legnagyobb panamáját követte el, kijátszva az egész világot, de különösen versenytársait, Angliát és Japánt.

Meg is lenne a nagy koncentráció eszméje, ha a déli latinok nem vitték volna magukkal új

P
aktor
rolajat
t 52 K.

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „Kalmár”-rostát
sziveskedjék árjegyzéket kőzni, amelylyel több oldalu
anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.
KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
Vezérköpviselő: A. M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰKÖSÉGE, BUDAPEST, V. VÁGZI-KORUT 32.

házjukba az ősi gyűlöletet a germánok ellen. Ma a déli latin jobban gyűlöli a yankeyt, mint a japánt vagy kinait s míg az Egyesült-Államok kitiltja a sárga fajt területéről, addig Mexikó nyitlan Japánnal szövetségek az Unió ellen, Chile kitesékel Rooseveltet; aki a Monroe doktrína apostola s ehelyett Peruval együtt tárt karokkal fogadja a sárga faj beözönlését.

Az bizonyos, hogy Amerika nagy koncentrációja tönkretenné Angliát s megingatná Európát is s így európai érdek, hogy az létre ne jöjjön.

Egyelőre azonban az Unió figyelmét más köti le. A Japánnal való leszámolás. A Panama-csatorna megnyitásával megindul a küzdelem a Nagy-óceán birtokáért. A Panama-csatorna megnyitása az egykori Holt-tengerből egy nagy kereskedelmi forgalmu vizet teremt s amint a Földközi-tengertől elhódította a forgalmat az Atlanti-óceán, úgy viszont ettől a Nagy-óceán ragadja magához a világforgalom oroszánrészét.

Ezért a forgalomért fog kitörni a harc Japán és az Unió között a tenger egyeduralmáért. Mindketten tudják ezt s erre mindketten tervszerűen készülődnek is. Az Unió megszerezte és megszállta a Csendes-óceán összes fontosabb szigeteit: Galopagos, Hawei és a Philippinákat, amelyek birtoka a kereskedelmi és hadihajók szabad forgalmát biztosítja Amerika és Ázsia között. Ezzel szemben Japán Kelet Angliája szerepére vágyik, egyébként is bosszút liheg azért, hogy az Unió honfitársait be nem fogadja, s mert az orosz háboru miatt a csendes-óceáni szigetek lefoglalásától elkésett, betelepíti azokat saját embereivel, aminek az Unió részéről való betiltása lesz bizonyonyal az ok az ellenségeskedés kitörésére.

Mind ezek a dolgok bennünket közelről érdekelnek. Az Unió imperialisztikus politikája nagy hadügyi kiadásokkal jár. Nem térhet ki szárazföldi haderejének fejlesztése elől sem. Ehhez pedig pénz, pénz és pénz kell, a pénzhez adó, ami az élet megdrágulásával fog járni s végül is helyreáll az egyensúly, mert az Unióban is lesz hadkötözöttség, lesz adó s így megszűnik az az Eldorádó lenni, amelyért a mi honfiaink annyira lelkesülnek.

Még közelebbi hatása lesz, hogy Anglia és Oroszország figyelmét leköti a Kelet hosszú időre, mert hisz Anglia léte függ attól, hogy ázsiai hegemoniáját biztosítsa az Unióval szemben.

Az általános nemzetközi figyelem tehát a Keletre és az Unióra irányul, mely a Panama-csatorna megnyitásával kétségtelenül a világkereskedelem legnagyobb gócpontja lesz, mint volt közel egy évszázadon át Anglia.

Kilátásunk van tehát békés időkre, amelyeket ügyesen kihasználva, megerősödésünkre fordíthatunk.

A tőlünk messze világ konjunkturái tehát reánk nézve a jövőben kedvezően alakulnak. Mi a három világrész nagy összecsapásában a Csendes-óceán s az ezzel kapcsolatos javak birtokáért részt nem vehetünk, mert ahhoz módunk nincs, s mert ott érdekünk nincs. A mi érdekszféránk, ha a messze világtájakat kikapcsoljuk, Európa és Kis- és Elő-Ázsia.

Már a kilencedik országos gazdakongresszus alkalmával reá mutattam arra az örvendetes tényre, hogy a világnak nincs ma olyan fel nem

tárt vidéke, amely Európa mezőgazdaságát egy újabb katasztrofális jellegű mezőgazdasági válságnak tehetné ki. A termelés emelkedik évről-évre s van még hódítandó terület elég. Amde a termelésnél nagyobb arányokban emelkedik a fogyasztás s a még érintetlen területek kultura alá vonása igen sok befektetést is igényel s így ezen területek versenye nem veszedelmes.

Sokat hallunk ugyan az újabb időben Mezopotámiáról, a mesesországról, amely Babilonia korában százmillió embert táplált, mert annyi lakosa volt Kis-Ázsia és Elő-Ázsiának. Azóta a török uralom kiirtotta és szétszórta az egykor virágzó országok boldog lakosait s a magas kultura helyén vadont, pusztulást teremtett. Mezopotámia igenis gazdag vidék s ha szorgalmas nép lakná s ha nem öntözéssel kellene a termést a földből kicsalni, akkor tényleg csudákra lehetnének elkészülve.

A dolog ma azonban úgy áll, hogy ott, ahol drága befektetésekkel, szakértelemmel, hangyaszorgalommal lehet csak a termést elővarázsolni, ott a termelés költséges s amint költséges, nem is kell a versenytől félni.

Mutatja Egyiptom és Angol India példája, hogy az öntözéssel fenntartott s nagy, de sok költséggel terheit termelésük jó ha a saját igényeiket kielégíti, de külföldre kivinni csak akkor lehetett, amikor még kevés volt az eszkimó s a természetes öntözést, a költségmentes, de egyuttal a termést is fenyegető áradásokat lehetett kihasználni.

Mezopotámia földjeit ismét öntözni fogják, de szükségből s nem spekulációból, hogy a világ fokozódó buzaszükségletét felelni tudják s nem hogy az árakra vést hozó nyomást gyakoroljanak a tultermeléssel, mint az Egyesült-Államok, de különösen Argentínával történt, ott sem szándékosan természetesen, hanem elhibázott, tulopimistikus befektetések elpusztulása következtében.

Amitől nekünk tartani lehet a jövőben és tartani kell, az ma is csak Oroszország és a Balkán termelése és állategészségügye.

Hogy mit jelent Oroszország területileg, arról nem fogok földrajzi előadást tartani, csak annyit, hogy hatszor akkora terület, mint Nyugat- és Közép-Európa együtt és 375-ször akkora, mint Magyarország. Ez a rengeteg ősi terület a legutóbbi időkig itt feküdt Európában illetve Európa fogyasztási piacai közvetlen közelében, anélkül, hogy számottevő szerepet játszott volna Európa ellátásában, sőt évről-évre jöttek a hírek az oroszországi éhínségről, mely az óriási terület egyes tartományában a termés jó vagy rossz eredményéhez képest váltakozott, sőt megesett, hogy ott is kiütött az éhínség, ahol előző időben bő volt a termés, mert a tudatlan s könnyen befonható orosz gazda ősszel eladta egész termését, úgy, hogy a helyi fogyasztást drága, rendesen állami pénzen lehetett csak fedezni, ha egyáltalán nem volt honnét s ha a tavaszi járhatatlan utak mellett a szállítás a hihetetlen nagy távolságok mellett egyáltalán lehetséges volt.

Alig két évtizede, hogy Oroszország ebredez. A lökést a francia tőke adta meg, amely azóta, hogy Franciaország Oroszországgal fegyverbarátságban áll, korlátlanul áll rendelkezésre. A legutolsó kimutatás szerint Franciaország az orosz államnak, városoknak, tartományoknak és vállalatoknak eddig 17 milliárd frank hitelt nyújtott.

Ha elképzeljük, hogy ez az óriási pénzüsszeg igen rövid ideje használódott el egy részében, az igaz, a japán háboru költségeire is, de legnagyobb részében gazdasági hasznos s jövedelmező befektetésekre, akkor elképzelhetjük, hogy az agyaglábnak nevezett nagy szláv kolosszus gazdasági ébredése mit jelent máig s mit jelenthet majd a jövőben.

S hogy mily böles államférfiak igazgatják az ország gazdasági politikáját, a legjellemzőbb az a szemrehányás, mely Oroszország hivatalos köreit érte az orosz Putilof ágyugyárnak a német tőke kezére való átjászásakor, hogy Oroszország a francia pénzen nem stratégiai vasutakat épít, hogy háboru esetén idejében legyen Franciaország segítségére, hanem igen bölesen gazdasági vasutakat, melyek jövedelmet hoznak és a vidéket gazdaságilag felvirágoztatják.

Már most az a kérdés, hogy mit tett Oroszország azzal a rengeteg pénzzel, amit Franciaországból, sőt természetesen más piacokon is beszerzett.

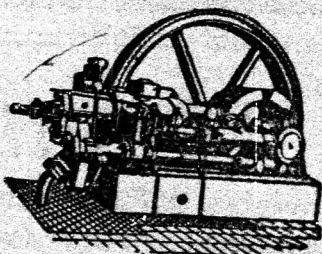
Amint emlitem, gazdasági célú vasutakat létesített, azok mentén gabonarakatárakat szervez, amelyek árura az állami jegybank ad lombard kölcsönt, szabályozza az egész gabona- és terménykereskedelmet, szigorúan ellenőrzi a minőséget, hogy a külföld be ne csapódjék az orosz áruval, mint a múltban. Megszüntette ennek révén az éhínséget, mert a gabonarakatárakban — jóformán államilag lévén szervezte a gabonakivitel — volt gabona mindig bőven az inségesek kielégítésére. A gabonakivitel szabályozásával megátélta az orosz paraszt s vele az ország kiuzsorázását s a gabonáarak szokásos őszi csökkenését.

Okos földbirtok- és telepítési politikát folytat, amennyiben felosztja — nem egyszerre — de lépésenként a mir-eket, a községi vagyonszétosztásokat s helyükbe az egyéni birtoklás jön. A népet azonban nem hagyja magára, hanem ezidőszerint 7000 kulturmérnök rendezi a birtokjogi és talajjavítási dolgokat s több száz gazdasági szaktanár oktatja a népet az okszerű gazdálkodásra s a közös eladás és beszerzés előnyeire. Emellett jársonként mintagazdaságokat tart fenn az állam, honnan vetőmag, gépek és tenyészállatok szerezhetők be.

Fokozatosan telepíti be a nagy kiterjedésű állami, sőt parlagon heverő magánbirtokokat is, úgy, hogy e működésével az utolsó évtizedben több mint 8 millió kataszteri holdat hódított meg az új kulturának, amelynek terjedése azonban csak most várható, amidőn annak áldásos hatása kézzelfogható a tudatlan nép előtt s amikor már az állam is tisztában van a rendszerrel s annak végrehajtásában kitűnően képzett erőkre támaszkodhatik.

A gazdasági haladás első évtizedes eredményei megvilágításul szolgáljon e néhány adat, hogy a buzakivitel 1901—1910-ig 170, árpa-kivitel 215, baromfikivitel 50 százalékkal, a vaj-kivitel 100 s a tojás-kivitel 60 százalékkal emelkedett. Ezek csak futólágos számok s a kezdet kezdete, de mélyseges perspektívát nyitnak a jövő tekintetében.

A másik territórium, melynek versenye közvetlenül fenyeget, a Balkán. A török uralom

„GNOM“ a legjobb motor! DIESEL-MOTOROK.

Stabil-benzinmotorok. Motorcséplőkészletek. Magánjáró és szivógázmotorok. Kétütemű nyersolajmotorok.

A beálló repa-
idényre ajánlunk **benzin-mozdonyokat**, melyek cséplésre is alkalmasak.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

OBERURSELI MOTORTÁRSASÁG k. f., WIEN, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/K.

Közlelek
1914/18. szám.

alól felszabadult igen termékeny és nagy kiterjedésű területek új jövőnek néznek elébe. Ezeket a területeket magasabb kulturájú népek hódították meg, amelyek kormányai is nagy súlyt fektettek a mezőgazdaságuk fejlesztésére. Itt a mezőgazdaság és állattenyésztés nagy arányokban fog fellendülni, nem ma, sem holnap, de a jövő vámpolitikai évad folyamán mindenesetre. (Igaz! Ugy van!)

Ezeknek a területeknek mezőgazdasági kultúrája a jövőben igen is veszedelmet hordhat magában reánk nézve. A jövőben mondom, ha nem védekezünk kellő módon s nem a jelenben, mert ma a védelem megvan s nincs is józan államférfi, aki komolyan belemerülne egy olyan kalandba, hogy a mai balkán szerződéseket megbolygassa arra a rövid időre, ami még esélyességükből hátra van, mikor két év múlva már az újról kell tárgyalnunk. Amióta merkantilistáink vezéralakja Lánci Leó is bismarcki pózban immár úgy nyilatkozik a balkán szerződésekről a delegációban, hogy „wir laufen niemanden nach” s hogy a balkán szerződések revíziója elsősorban osztrák érdek, akkor úgy látjuk, hogy a merkantilis körökben is egy mélyebb belátás ver gyökeret, amely reméli engedi, hogy az osztrák egyoldalú nagyipari érdekeknek nem lesznek könnyelmű uszályhordói a magyar merkantilisták.

Azt a tanácsot is csak helyeseltük — mert hisz elsőnkül adtuk — hogy az osztrák és magyar ipar ne csak a Balkánt tekintse, hanem a távolabbi piacokat is, mint pl. Kis-Ázsiát, ahol Törökország új fejlődésnek indul. Ami rengeteg pénzt élvezi a tengeri haderő modern fejlesztése, azon az áron igazán elvárhatjuk, hogy a nemzetközi osztozkodásnál nekünk is juttassanak morzsákat.

Ehhez azonban még az is szükséges s épp ebben van diplomáciánk kritikája egyrészt, hogy az ne csináljon külpolitikai baklövéseket s ne rontsa meg ott is a talajt, ahol azt évtizedes szorgalommal és áldozatokkal meghódította a magánvállalkozás.

Nem feladatunk egyébként a jövő szerződések részletezésével foglalkozni, ez egy más kérdés. Ma csak az a feladat áll előttünk, hogy mily vámpolitikát kövessünk a jövőben s erre, tisztelt Gazdaggyűlés, könnyű az elmondottak után megadni a választ. Ha figyelembe vesszük, hogy a nyugati nagy ipari államok, mint Franciaország s különösen Németország a legnagyobb következetességgel és merevséggel ragaszkodnak az eddigi agrárvédvamos politikához, ha azt látjuk továbbá, hogy a jövőben termelésünkre veszedelmes két nagy területnek, Oroszországnak és a Balkánnak közvetlen közelében vagyunk, hogy a közelség egyáltalán állandóan fenyegető állategészségügyi veszedelmeket tart magában, akkor részünkről is csak egy lehet a válasz, hogy követeljük az eddigi vámpolitika fenntartását. (Élénk helyeslés.)

Nem is lehet abban kétség, hogy ha mi magyarok az osztrák igen tisztelt és nagyrabecsült fegyvertársainkkal összefogunk, ezt a

jogos törekvésünket siker ne koronázza. Nem lehet abban sem kétség, hogy sem parlament, sem kormány nem képzelhető, amely ezen az eddig úgy magyar, mint osztrák gazdasági szempontból kitünően bevált rendszeren változtatni akarjon vagy merjen, felelőssége rettenetes tudatában.

De amily tántoríthatatlan hívei vagyunk a mai kitünően bevált, a nemzeti munka és termelés egyenlő és hatályos védelme alapján álló vámvédelmi rendszernek, mint lyukas mogyorót dobnánk el magunktól az egységes vámterületet, ha arra jönnénk rá, hogy ez a feltevésünk, kívánságunk, követelésünk az új vámrában meg nem valósul, mert akkor agrárvámok nélkül sem nem akarjuk, sem nem bírjuk elviselni az osztrák ipari vámkor terhét. Sőt épp ez az a körülmény, amely nálunk indokoltá teszi az agrárvámokat, még akkor is, ha az egész világ szakítana azokkal, mert nekünk Ausztria az ipari vámkorért más ellenszolgalmányt nem nyújt s nem is nyújthat.

Igy áll a helyzet tisztelt Gazdaggyűlés, ez a jövő képe. Vagy agrárvámokkal a mai szerződéses terület, vagy kölcsönös gazdasági függetlenség, nem háborúval, de akkor is méltányos meg egyezéssel.

Az a szoros kapcsolat azonban, mely a vámterület két országát az érdekek azonossága, a két gazdaságszövetség vezetői és vezértisztviselői révén egybefűzi, remélünk engedi, hogy a jövőben is még szorosabban együttműködve, még öntudatosabban együttműködve s főleg büszkén hivatkozva az eddig felmutatható gazdasági eredményekre, diadalra juttathatjuk a gazdák s vele a két ország gazdasági boldogulását egyedül biztosító vámpolitikát.

A percekig tartó éljenzéssel és tapsal fogadott előadás után Rubinek Gyula a következő határozati javaslatot terjesztette elő s ajánlotta elfogadásra:

„Mondja ki a pozsonyi országos gazdaggyűlés, hogy:

1. Az 1906. évvel életbelépett vámpolitika, mely a nemzeti munka és termelés egyenlő és hatályos védelmének szilárd alapján épült fel, beváltotta azokat a reményeket, amelyeket annak érvényesüléséhez egy a mezőgazdasági, mint az ipari érdekek szempontjából fűztünk, amennyiben a hazai fogyasztásnak elsősorban a hazai termelés részére való biztosításával a jólét és vagyonosodás általában és így ama rétegekben is, amelyek a mezőgazdasággal közvetlen érdekeltségben nem állanak, úgy Magyarországon, mint Ausztriában emelkedett.

2. Ennek a védővamos politikának köszönhető nagyrészt, hogy az az általános gazdasági válság, amely egész Európa gazdasági életét, de különösen a mi gazdasági fejlődésünket súlyosan érintette, katasztrofális jelleggel nem öltött s hogy épp a mezőgazdaság volt az, amely e válságos időkben gazdasági életünk legértékesebb támaszának bizonyult.

3. A mi vámpolitikánk alakulására be-

folyással bíró országok a mienkhez hasonló kedvező tapasztalatok alapján minden jel szerint a védővamos irányzatot jövő vámpolitikájukban továbbra is fenntartani célozzák, amely körülmény csak megerősít ama hitünkben és meggyőződésünkben, hogy az 1917. évet követő vámpolitikai időszakban is — kiindulva a jövőben nem csökkenthető mai vámvédelemből és az ugyancsak elengedhetetlen állategészségügyi oltalomból — ugyancsak a nemzeti munka és termelés védelme alapján kell vámpolitikánkat felépítenünk.

4. Reméljük és elvárjuk, hogy akkor, amidőn úgy mint a múltban, a jövőre nézve is az iparnak ugyanazt a hatályos védelmet hajlandók vagyunk megadni, mint amelyet a mezőgazdaság részére követelünk, úgy a magyar, mint az osztrák ipari körök részéről ez a jogosult törekvésünk lojális fogadtatásra és támogatásra talál.

5. Mert ha feltevésünkben csalódnánk, úgy a magyar gazdaközönség a legnagyobb határozottsággal és komolysággal foglalna állást gazdasági ügyeinknek önálló alapon való berendezése mellett, mert egyáltalán nem hajlandó, de nem is képes az ipari védővámok terhére megfelelő mezőgazdasági vámkor nélkül elviselni.

6. Támaszkodva ama kedvező tapasztalatokra, melyeket a magyar és osztrák gazdák a vámpolitikai együttműködés terén a múltban szereztek, a gazdaggyűlés a cél érdekében feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a magyar és osztrák gazdaságszövetség két vámpolitikai központja a jövő vámpolitikáját érintő kérdésekben ne csak állandó érintkezést tartson fenn, hanem mindazon a magyar és az osztrák gazdaságszövetség részéről az új vámszerződés, az új általános vámtarifa és az ez alapon kötendő kereskedelmi szerződésekkel szemben támasztható követelések tekintetében egységes alapra helyezkedjék és pedig nemcsak az irányelvek, de lehetőleg a részletek tekintetében is.

7. Az 1917-ig követendő vámpolitika tekintetében pedig kijelenti a pozsonyi gazdaggyűlés, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nagygyűlésének múltévi december hó 8-án hozott határozata értelmében, mely szerint a magyar mezőgazdaság a jelenlegi vámvédelmet és állategészségügyi oltalmat nem nélkülözheti, változhatlan hűséggel ragaszkodik a minimális vámkorhoz, az őrlelti forgalomnak a kiegyezés tartamára biztosított tilalmához, a levágott állapotban a Balkánról behozható állatlétszám megállapított összkontingenséhez, nemkülönben az élőállatbehozatal és átvitel tilalmának fenntartásához.”

A határozati javaslatához elsőnek Darányi Ignác szólott hozzá, aki a hosszantartó éljenzések miatt csak huzamos idő múlva tudott szóhoz jutni:

Amidőn most felszólalok — ugymond — az első az elismerés szava Rubinek Gyula igazgató urnak (Éljenzés.) nagyrészt előadásáért. Már

Takarmánykamrák, malmok meghajtására, kastélyok, tanyák villamos világítására, szivattyúk és cséplőgépek hajtására. „Ipartelepek számára a legmegbízhatóbb és legtökéletesebb üzemgép a

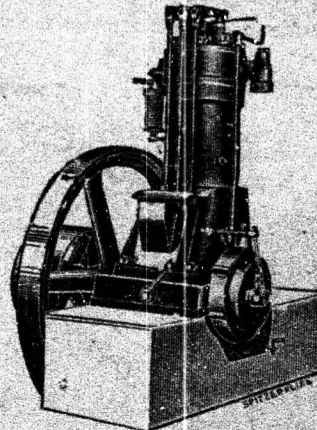
BRONS MOTOR

a legújabb Diesel-rendszerű magasnyomású nyersolajmotor. 4 HP-től kezdve minden nagyságban készül.

Prager Maschinenbau A.-G. (vormalis Ruston, Bromovsky u. Ringhoffer)

bronsmotorgyárának gyártmánya!

FARAGÓ ANDOR OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
MŰSZAKI IRODÁJA
BUDAPEST, V. KERÜLET, VECSEY-UTCZA 2. SZÁM.
TELEFON 120-70.

- Legegyszerűbb szerkezet.
- Nincs előmelegítő lámpa.
- Nincs gyújtógyertya, sem gyújtócső.
- Nincs villamos gyújtó.
- Nincs vízbefecskendezés.
- Nincs légszivattyú.
- Nincs nyersolajszivattyú.
- Nincs füst- és koromképződés.
- Nincs hatósági ellenőrzés.
- Nincs robbanás vagy tűzveszély.
- Nincs elpiszkolódás.
- Nincs üzemzavar.
- Legolcsóbb üzem.
- Legkevesebb fogyasztás.
- Minden pillanathban indul.
- Mindig üzembiztos.
- Bárki kezelheti.

rég hallottam a mi igazunkat oly tömören, oly világosan, minden ellentmondást oly kizáróan kifejteni, amint azt az előadó ur tette. De midőn felszólalok, engedjék meg, hogy a Magyar Gazdaszövetség nevében, amelyet képviselni van szerencsém, elismerésemnek és örömmömmnek adjak kifejezést *Desseffy Aurél* gróf őexcellenciája irányában is (Lelkes eljenzés.) hogy a mai gyűlésünk vezetését magára vállalni volt szives. Az ő személyiségében azon körülménynél fogva, hogy a Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ elnöke, mindannyian nagy garanciát látunk. Azokról, amiket eddig vállaltatt érvel elérni tudunk, bizvást elmondhatja magáról, hogy *quorum pars magna fui*. Ezután német nyelven folytatva, melegen üdvözlö a magyar gazdaszövetség nevében a Pozsonyba érkezett osztrák vendégeket, ugyint az osztrák mezőgazdasági vámpolitikai központ, a bécsi cs. kir. gazdasági egyesület és a többi képviselt gazdaszövetségi testületek megjelent kiküldötteit, élén *Auersperg Károly* herceggel és *Simitsch-Hohenblum Alfréd* lovaggal s *Ehrenfels Bernát* báróval. Bővebben színdékoztam — ugymond — a vámpolitikai kérdésekről nyilatkozni, de *Rubinek Gyula* beható előadása után, ugy hiszem, elegendő, ha a Bulgáriában kitört keleti marhavész felette időszerű kérdésének közelebbi taglalására szoritkozom. Mielőtt azonban erre magyar nyelven rátérnék, néhány megjegyzést kell tennem az osztrák gazdaszövetséggel való összetartás és együttműködés szükségességére nézve. Ha ugyanis — folytatta *Daranyi Ignác* — az osztrák és magyar agráriusok a vámpolitikai kérdésekre nézve egyetértenek, nem fogják őket egymás ellen kijátszhatni s ha nem fog sorainkban — mint remélem — áruló akadni, az agrárius győzhetetlen lesz. (Ugy van!) Szükség van ez összetartásra annyival inkább, mert jelenlegi vámpolitikai birtokállományunkat fenn kell tartanunk, ha Németország mai vámpolitikájához ragaszkodik, de azért is, mert termelési költségeinket máskülönben nem tudjuk biztosítani. (Élénk helyeslés.)

Attérek ezekután a keleti marhavész kérdésére, amely tudvalevőleg a közeli napokban Bulgáriában ütött ki s amely már 60 községre terjedt ki. Ebben nagy veszedelmet látok (Igaz, ugy van.), *Hutyra Ferenc* az állatorvosi főiskola rektora, európaillag elismert szakértőnk adatai alapján utalok arra, hogy Angliában 1865-ben, mikor a keleti marhavész betört, 500,000 szarvasmarha pusztult el, Hollandiában a következő évben 156 ezer, Transvaalban 1897-ben 980 ezer, Caplandban 1898-ban 1 millió 300 ezer, Egyiptomban 1906-ig 3 év alatt 500 ezer, magában Magyarországon pedig 1865-ig 350 ezer marha lett a vész áldozata, s azután is, bár erélyes intézkedések fogantatosítottak, még mindig 73 ezer és 165 ezer marha esett el.

Azt olvassuk, hogy kormányunk és az osztrák kormány ezen fenyegető csapás által indítatva szakértőket küldött ki Bulgáriába. Teljes tisztelettel és elismeréssel viseltetem e szakértők iránt s ugy ismereteik, mint megbízhatóságuk előtt meghajlok. Amde méltóztassék nekem, aki ezekkel a kérdésekkel magam is hosszú időn át

foglalkoztam, megengedni, hogy a balkán viszonyokat a mi viszonyainkhoz mérni teljességgel lehetetlen. (Ugy van, ugy van!) Ott a szakértők tere igen szűk korlátok közé szokott szoritva lenni.

Kormányunk az osztrák kormányval egyetértőleg elzárta Bulgária határát. Ezt az intézkedést azonban kielégítőnek nem tarthatjuk azon egyszerű okból, mert Törökország állandóan fészke volt a keleti marhavésznek. A ragály mostani kiütését is az okozza, hogy ott a határok elmosódtak, megváltoztak és hogy ott a hadjárat következtében egész népvándorlás következett be. Miután pedig tudvalevően fertőzött területek csatoltattak Szerbiához és Romániához, amelyek pedig nekünk közvetlen szomszédaink, én a legnagyobb veszély fennforgását látom és pedig nemcsak azért, mert egész állatállományunk veszélyeztetve van s mert az irtási és elzárási költségek óriási összegeket fognak igényelni, hanem látom azért is, mert mint nagyon jól méltóztatnak tudni, a keleti marhavész behurcolásának csak egy esete is elegendő arra, hogy Németország határát előlünk azonnal elzárja (Ugy van!). Ez állattenyésztésünk azonnali csődjét jelentné. (Igaz!) Mi magyar gazdák erre felhivtuk az illetékesek figyelmét a kereskedelmi szerződésekre, különösen a Montenegróval kötött kereskedelmi szerződés tárgyalásánál. Kifejeztük annakidején micsoda veszedelem rejlik abban, hogy ezeket a kis montenegrói állatokat a caitaroi öblöbe beviszik. Akkor nem hallgattak reánk s ugy, ahogy megnyugtattak bennünket. Most azonban nemcsak Románia és Szerbia, hanem Montenegró részéről is közvetlenül a legnagyobb mértékben veszélyeztetve vagyunk. Méltóztatnak tudni, hogy akkor mi gazdák konciliansak voltunk. Azt mondtuk, hogyha olyan nagy sulyt helyeznek a montenegrói szerződésre — pedig ez egyáltalán nem magyar érdek — eszközöjék ki Németországtól azt az ígéretet, hogy egy ilyen marhavészesetet, nem tart elegendőnek arra, hogy elzárja az egész határt. Németország nagyon udvariasan válaszolt, csupán a kérésünket nem teljesítette. Ilyen viszonyok között feltétlenül követelnünk kell, hogy neimesak Bulgária, de Románia és Szerbia is, amelyekhez hódított török területek csatoltattak, sürgősen zárassanak el (Zajos helyeslés.) és pedig nemcsak az állatok, hanem a hus és minden ragályfogó tárgy tekintetében is. (Ugy van! ugy van!)

Méltóztassék megengedni, hogy ezekután még egy más szempontot ajánljuk a tisztelt nagygyűlés figyelmébe. Magyarországnak, de Ausztriának is e téren a legnagyobb veszedelme volt mindig az a csempészet, amely az állatokkal a határokon folyik és amelynek révén egy-egy család százezreket, sőt milliókat keres (Igaz, ugy van!). Ezen csempészet megakadályozása céljából óriási fáradsággal, igen nagy küzdelmek árán sikerült a Romániával kötött szerződésnél az u. n. határmenti bárcás legeltetést eltörölni. Ez az intézkedés megtörtént s mi azt hittük, hogy nagy vivmányt értünk ezzel el. Azonban a határszél őrizete, a csempészes ellenőrzése oly hiányos és hatálytalan, hogy a keleti marhavész hozzánk csempészet útján is

bármikor behurcolható. Én azt hiszem, hogy ha van pénz más nagy célokra, akkor is, ha a hadsereg mobilizálása óriási pénzáldozatokba kerül s ha árvíz, tűzveszedelem vagy egyéb szerencsétlenségek esetén a hadsereg erejét igénybe veszik, kérdem, miért ne igényelhetnék a magyar gazdák, hogy e hadsereg ereje a határok legszigorubb őrizet alá vételére felhasználtassék (Hosszantartó, zajos helyeslés és taps.) s hogy különösen a mai rendkívüli viszonyok között az állatcsempészet megakadályozására minden eszköz felhasználtassék. (Ugy van! Ugy van!)

Ilyen viszonyok között merkantilis oldalról folyton és folyton a balkán előállatbehozatal engedélyezésének kérdését hozzák elő. Hát, tisztelt Uraim, ezt a fejezetet egyszer zárjuk le és állapítsuk meg, hogy azokat, akik akár jóhiszeműleg, akár rosszhiszeműleg, akár közvetve, akár közvetlenül, országunkat a Balkánról behozott előállatokkal akarják megfertőzni és állatállományunkat tönkre tenni, azokat mi ellenségeinknek tekintjük (Eljenzés és taps.), ezt mi nyílt hadüzenetnek tartjuk, amire a méltó választ meg fogjuk találni. (Igaz! Ugy van!)

Ezek előrebocsátása után bátor vagyok egy pótindítványt előterjeszteni *Rubinek* előadó ur határozati javaslatához, nem azért, mintha azon bármit is változtatni akarnék, hanem mert abban az időben, mikor a határozati javaslatot az előadó ur megszerkesztette, Bulgáriában még nem tört ki a keleti marhavész s ezért óhajtanám, hogy a határozati javaslat szövege a már felépített marhavész elleni védekezésre is tekintettel legyen. Van szerencsém a következő pótjavaslatot elfogadásra ajánlani (a pótindítványt német nyelven is előterjeszti):

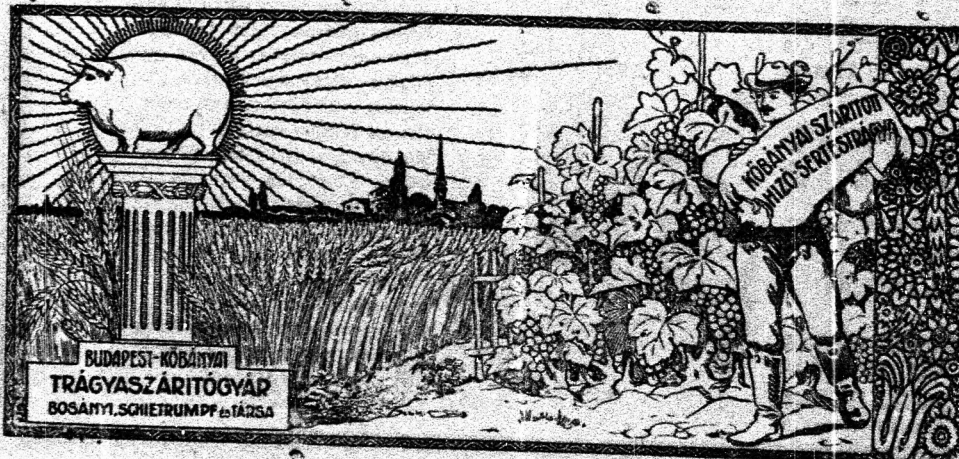
ad 7. „A Bulgáriában kitört keleti marhavészt tekintve pedig annak tartamára külön is tiltakozik az állatbehozatal és átvitelén kívül minden állati termék és ragályfogó tárgy behozatala ellen is.“

Ezenkívül bátor vagyok elfogadásra ajánlani a keleti marhavész tárgyában most előbb magyar, majd német nyelven előterjesztendő határozati javaslatomat. (Halljuk!)

Mondja ki a pozsonyi Országos Gazdaggyűlés, hogy:

„1. Szemben a Bulgáriában kitört marhavésszel azon kormányintézkedést, mely szerint csak Bulgária és az is hiányosan zártott el, a nagygyűlés kielégítőnek nem tartja; szükségesnek véli, hogy az egész balkáni terület, névszerint Törökországon kívül Szerbia, Románia, Görögország is az állatok, állati termékek és ragályfogó tárgyak behozatala tekintetében a legsürgősebben elzárassanak, különösen fontosnak tartja, hogy ez az elzárás Montenegróra is kiterjesztessék és az előállatbehozatal a kaitaroi öblözetbe azonnal beszüntettessék.

2. A határcsempészet megakadályozására a bárcás legeltetés törvényes tilalmával kapcsolatban és egyébként is fogantatosított rendelkezéseket teljesen hatálytalanoknak találja és e részben a megfelelő katonai erő kirendelése mellett a legmesszebbmenő és semmi áldozattól vissza nem riadó gyökeres intézke-

Csodás terméstudóletet eredményez a szárított kőbányai víz-sortóstrágya.

Ingyen küld utasításokat, bizonylatokat a Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA BUDAPEST, IX., ULLOI-UT 21. SZ.

dések haladéknélküli elrendelését és ugy a magyar, valamint az osztrák határra, nemkülönben Bosznia és Hercegovinának a Balkán-államokkal érintkező határait is a legégetőbb szükségnek tartja.

3. Mindezek végrehajtására a kormány nagy felelősségére való utalással táviratilag felkéri határozza a földművelésügyi miniszter urat és a nagygyűlés ezen határozatának biztosabb foganatosítására országos akciót indít, az osztrák gazdasági testületek jelenlévő képviselőit pedig felkéri, hogy ugyanezen határozatoknak Ausztria részéről is leendő parallel érvényesítésére a megfelelő lépéseket illetékes helyen tegyék meg.

(Szünni nem akaró, lelkes éljen és percekig tartó taps. Meg-megújuló felkiáltások: *Éljen Darányi!*)

Ottlik Iván államtitkár: Nagyméltóságú Elnök ur, tisztelt Gazdaggyűlés! Midőn a most elhangzott indítvány alkalmából szót kérek, hogy egy-nemely szakszerű és tárgyi felvilágosítást adjak, semmi sem áll távolabb tőlem, mint a legcélszerűbb mértékben is vitatni a jogosságát és szükségét annak a védekezésnek, amelyet őexcellenciája az országunk érdekeit is nagy mértékben fenyegető keleti marhavész ellen szükségesnek tart. De csak konstataálni óhajtom, hogy a felelős magyar kormány és különösen a mezőgazdasági érdekek védelmére és gondozására hivatott földművelésügyi minisztérium teljes mértékben tudatában van ennek a veszedelemnek és az ebből reá háruló kötelezettségeknek. Megnyugtatom a tisztelt gazdaggyűlést, hogy mihelyt a keleti marhavész fellépésének első híre érkezett, a földművelésügyi miniszter ur kötelességéhez híven, rögtön megtette a legszükségesebb és legsürgősebb intézkedéseket annak megakadályozására, hogy ez a fenyegető veszedelem a mi országunk területére behurcoltassék. Ennélfogva az osztrák kormánnyal egyetértőleg azonnal elrendelte az 1888. évi VII., az állategészségügyünk rendezéséről szóló törvényeink rendelkezésének megfelelően a szigorított határozat foganatosítását a keleti marhavézzel fertőzött, vagy fertőzés gyanújában álló országok területéről származó forgalom ellen. Így a legszigorúbb forgalmi korlátozásokat rendelte el Bulgária ellen, ahol a keleti marhavész fellépett, továbbá az ezen járvány veszélyével állandóan fenyegető Törökország és Görögország ellen is úgy, hogy ezen területekről mindenféle élőállat, állati termék vagy ragályfógo tárgy behozatala és átvitele meg van tiltva (Helyeslés). Ugyaníly intézkedés megfontolás tárgyává tetetett Montenegró tekintetében is s hogy ezen területre nézve a teljes tilalom ezideig nem foganatosított, annak oka egyrészt az, mivel e terület távol áll a fertőzött vidékektől, másfelől pedig, mert ezen területtel állategészségügyi megállapodások vannak érvényben, amelyek különösen a Bocche di Cattaro élelmészeti szempontjából bírnak fontossággal úgy, hogy itt a határozat teljes és azonnali elrendelésénél figyelembe kell vennünk, hogy ezen kérdéses területek élelmészeti lehetőségeit meg ne akadályozzuk. Fenntartottuk azonban magunknak a jogot azon intézkedés megtételére, hogy ugy osztrák, valamint magyar szakértő állatorvosok a helyszínre kiküldessenek a Montenegró s különösen a hódított újabb területek állategészségügyi viszonyainak tüzetes tanulmányozása végett s a vizsgálat eredménye alapján, amennyiben a legcélszerűbb gyanúra is ok merül fel, az osztrák kormány kijelentését és ígéretét bírjuk a tilalom azonnali elrendelése tekintetében. (Élénk helyeslés.)

Hasonló intézkedéseket léptettünk életbe Bulgária tekintetében is, amennyiben oda is kiküldtünk egy szakértő bizottságot azzal a feladattal,

hogy a vést tanulmányozás tárgyává tegye s miután 1881. óta hazánkban a marhavész fellépése tapasztalható nem volt s így szakértőink nem voltak abban a helyzetben, hogy ezt a betegséget közvetlen szemlélet útján megismerjék, ezáltal alkalmat kívántunk nekik adni arra, hogy a beteg állatoknak a helyszínén való tanulmányozása és a védekezéshez szükséges intézkedések elsajátítása céljából szükséges ismereteket megszerezzék. (Helyeslés.)

Legyen szabad röviden reflektálnom a Szerbia és Románia tekintetében elhangzott kívánalmakra is. Itt mindenekelőtt konstataálnom kell, hogy ezekkel az államokkal nemzetközi megállapodások szabályozzák az állatforgalmat. Ezek a megállapodások ugyan tilalmazzák az élőállatbehozatalt s ez a tilalom a legnagyobb szigorúsággal fenn is tartatik. Azonban messzemenő kautélák és korlátozások mellett a leölt állatok forgalmát megengedjük s amíg ezen államok területén a keleti marhavész fel nem lép, nincs módunkban, de nem is szükséges a tilalom elrendelése (Ellentmondások). Nem forog fenn ennek szüksége egyrészt azért, mert meggyőződünk róla, hogy ezek az államok saját határait a legszigorúbb katonai kordon és határozat fenntartásával óvják és védik a keleti marhavész behurcolása ellen, mindamellett különös figyelemmel Szerbia új hódított területeire, gondoskodás történt arról, hogy mihelyt az időjárási viszonyok ezt sikerrel lehetővé teszik, szakértőink kiküldésével meggyőződést fogunk szerezni az ottani állategészségügyi viszonyokról. Egyébként tudomásunk van róla, hogy az ottani állategészségügyi viszonyok, ha egyéb okból nem, azért megnyugtatók, mert az illető vidéken állatok egyáltalán nincsenek. A háború viszonyai oly nagy mértékű depokorációt, az állatállományt oly nagy mérvű kipusztítást idézték elő, hogy egy napi járóföldön egy-egy baromfi, vagy itt-ott legelésző juhon kívül élőállatot ezen a vidéken találni egyáltalán nem lehet. Mindazáltal, ismétlem, a kormány, mihelyt az időjárási viszonyok a tanulmányozás sikerrel való eszközését lehetővé teszik, szakértőjét azonnal a helyszínre fogja kiküldeni, s amennyiben a szerződő személyes tapasztalatok alapján aggodalomra fog ok felmerülni, mindazon intézkedéseket azonnal meg fogja tenni, amelyeket a keleti marhavész behurcolása elleni védekezés tekintetében igényelni lehet.

Az állatcsempészet megakadályozása a kormánynak törvényből folyó szigorú kötelessége. Ennek biztosítása céljából gondoskodás fog történni a költségvetésbe e célra felvett hitel-fedezet igénybevételével arra, hogy a határozat, törzskönyvezés stb. révén a csempészet megakadályozása minden hatalmunkban álló eszközzel foganatosíttassék (Helyeslés). Addig is az illetékes minisztériumok megkeresésünkre megtették az intézkedéseket, hogy a határvizsgálat teljesítésére hivatott összes közegek, esendőség, határrendőrség, pénzügyi és állategészségügyi közegek a legmegfelelőbb és legszigorúbb ellenőrzés és felügyeletre utasíttassanak, ezt tényleg gyakorolja is, hogy a csempészet, amennyire ez emberileg lehetséges, a minimumra szorítható és megakadályozható legyen.

Ezeket óhajtottam megnyugtatóan a kormány nevében felvilágosításképpen előadni.

Pajzs Gyula dr.: Tisztelt Gazdaggyűlés! Ottlik államtitkár ur őméltóságának felszólalása csak meggyőzhetett bennünket arról, amit különben már előző munkálkodása révén is tudtunk, hogy ő a legcélszerűbb figyelemmel és kellő szaktudással iparkodik a magyar mezőgazdaság érdekeit képviselni. A szóbanforgó kérdésben a kormány olyan intézkedéseiről referál, amelyek minden esetben elégségesek arra, hogy egy bizonyos

megnyugvást keltsenek. De az én nézetem és meggyőződésem és azt hiszem, e tekintetben a t. Gazdaggyűlés nézetével is fogok találkozni, midőn azt állítom, hogy biztos garanciát, teljes megnyugvást bennünk csak olyan intézkedések bírnak kelteni, amelyek megfelelnek azon határozati javaslatnak, amelyet őexcellenciája terjesztett a gazdaggyűlés elé (Ugy van!). Mi abban, hogy Bulgáriával szemben megfelelő intézkedések létesíttettek, Szerbiával és Romániával szemben azonban hasonló intézkedések nem történtek, kell hogy azt a veszedelmet lássuk, hogy ami ellen megóva vagyunk Bulgáriával szemben, ugyanily veszély esetleg Románia, vagy Szerbiával szemben fennállhat (Ugy van!). Arra kérem a Gazdaggyűlést, szíveskedjék az előterjesztett határozati javaslatokat éppen ezért elfogadni (Helyeslés.).

Darányi Ignác: Tisztelt Gazdaggyűlés! Ottlik államtitkár ur őméltóságának igen szakszerű és szabatos előadására csak egy észrevételt óhajtok tenni. T. i. tisztázni kívánom azt a kérdést, hogy mi Románia és Szerbiával szemben, amelyekhez a törökországi, tehát marhavész által inficiált területek csatoltattak, nem volnánk jogosítva határozati intézkedést tenni mindaddig, amíg a marhavész tényleges behurcolása meg nem történik. Bocsánatot kérek, uraim, én azt, hogy ha a szomszédban ég a ház s ami háznak nádfedéllel van borítva, akkor ne legyen jogunk védekezni, el nem ismerhetem (Élénk éljenés, igaz, ugy van!). De meg is magyarázható, hogy miért van jogunk a védekezésre (Halljuk!). Azért, mert mi ezen államokkal szabályszerű állategészségügyi egyezményt nem kötöttünk, éppen azért, hogy a szabad kezet magunknak fenntarthassuk. Azon indokolásban, amely a szóbanforgó kereskedelmi szerződésekhez, törvényjavaslatokhoz csatoltatott, világosan meg van mondva, hogy nem kötöttünk állategészségügyi egyezményt Romániával és Szerbiával, szabad kezünk és önálló rendelkezési jogunk fennmarad (Ugy van.).

De még egy körülményre kívánok hivatkozni. Méltóztatassanak visszaemlékezni, hogy ezek a Balkán-államok micsoda érveket hoztak fel a gazdákkal szemben akkor, amikor a megkötött kereskedelmi szerződések revízióját követelték. Azt mondták, hogy ők a revíziót azért követelik, mert új területek csatoltattak hozzájuk s ezen új területekre a mi kereskedelmi szerződéseink ki nem terjednek. Ha tehát ők a kérdést úgy fogják fel, hogy új szerződést kell kötni, mert a régi szerződés nem érvényes s hogy a Törökországtól elhódított területre mi nem vagyunk jogosítva a régi szerződést alkalmazni, akkor mi, szegény magyar gazdák kérjük meg őket, hogy ezen kegyes elveket reánk is alkalmazzák (Zajos helyeslés.), mert mindent meg lehet érteni és mindent el lehet fogadni, csak egyet nem, azt, hogy egy lélegzetre hidedget és melegezt fujjunk (Tetszés). Ajánlom az előterjesztett határozati javaslatok elfogadását (Éljenés.).

Ottlik Iván: Tisztelt Gazdaggyűlés! Semmi sem áll távolabb tőlem, minthogy őexcellenciájával, akiben én nagy tisztelem és a magyar gazdavezért épp ugy tisztelem és respektálok, mint mindannyian széles Magyarországon (Élénk éljenés.), bármily csekély mértékben is polemiaiba boesátkozzam. Csak egy pár tény és ezekre vonatkozólag az illetékes körök felfogását vagyok kénytelen kifejtetni az őexcellenciája által előadottakkal szemben. Először is egy ténybeli tévedésre kell reflektálnom (Halljuk.). En t. i. nem azt állítottam, hogy a tilalom elrendelése okából be kell várunk a szóbanforgó területekről a keleti marhavész behurcolását, csupán arra utaltam, hogy anélkül, hogy az illető területeken a vész fellépett volna, a nemzetközi megállapodások értelmében nincs módunkban,

Hizott sertéseket,

levágásra való hussertéseket a bécsi vásáron legelőnyösebben értékesít

SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI

:: Wien, St.-Marx. ::

A szállítás és eladás módjaitól felül díjmentesen megbízható és gyors felvilágosítással szolgál. Magyar levelezés.

de talán szüksége sem forog fenn oly messzemenő övrendszabályok megtételének, amelyekről említést tenni bátor voltam. Ha az illető területeken azonban a keleti marhavész fellépne, akkor beáll a jogunk a tilalom elrendelésére, s ezt a jogot saját érdekeink védelme céljából azonnal gyakorolni is fogjuk. Amíg azonban a tilalmat elrendelni módunkban nem áll, míg ez az eset be nem következik, habár elismerem és konstatom a magam részéről is, hogy nemzetközi felfogás szerint törvénybe iktatott állategészségügyi egyezményeink az illető országokkal szemben fenn nem állanak, amde a kereskedelmi szerződések megkötése alkalmával bizonyos nemzetközi megegyezések jöttek létre jegyzék-váltás alakjában, amelyek az állati és állati termékgazdálkodást az illető országokkal szemben szabályozzák. Ezeket a megállapodásokat, habár törvénybe iktatva nincsenek is, a nemzetközi lojalitás követelményeként nekünk addig, míg azok a feltételek be nem következnek, amelyek messzemenő tilalmi korlátozásra jogot adnának, respektálni nemzetközi köteleseink. E tekintetben tehát a kormány, legnagyobb sajnálatára, nem helyezkedhetik arra az álláspontra, hogy ignorálva ezeket a nemzetközi megállapodásokat addig, amíg az illető országok területén felmerülő okok ezt nem indokolják, az ilyen korlátozásokat az illető országokkal szemben elrendelhesse s hogy ezen területekkel szemben a tilalmat foganatosíthassa. Megjegyzem, hogy a megállapodások itteni felfogás szerint is csak azon területekre bírnak érvénnyel, amelyekre nézve mi a régi megállapodásokat létesítettük. Tehát az új hódított területekre, amíg új megállapodások nem szabályozzák az állati termékek forgalmát, a régi megállapodások itteni felfogás szerint sem terjednek ki, e területekről tehát — ez az eset azonban nem forog fenn, mert teljesen importra szoruló területtel állunk szemben — az onnan származó állatokat, amíg új szabályozás nem jön létre, nem vagyunk kötelesek, de nem is bocsátjuk be. (Helyeslés.)

Ezeket óhajtottam egészen röviden a kormánynak ebben a kérdésben a nemzetközi lojalitásból folyólag elfoglalt álláspontját illetőleg e tisztelt gazdagülés tájékoztatására előadni.

Ehrenfels Bernát báró felolvassa az egyes osztrák mezőgazdasági érdekképviseleti testületeknek a gazdagülésen résztvevő kiküldöttei névsorát, mely tudósításunk élén található.

Simitsch-Hohenblum Alfréd lovag: Tisztelt Gazdagülés, igen tisztelt magyar Gazdatársak! Mi úgy jöttünk ma ide, mint egykor Mária Terézia jött Pozsonyba fiával Józseffel karján, hogy a magyarok segítségét kérje a monarchiánkat fenyegető ellenséggel szemben. Ugy jövünk mi osztrák agráriusok ide Magyarországra ma, amikor minden ellenünk van, amikor már nem tudunk magunkon egyedül segíteni, Önöknek kell rajtunk segíteniök, Önöknek, Uraim, Magyarország agráriusainak velünk együtt kell tartaniok (Taps és tetszés.). Ha összetartunk, akkor hatalmat képviselünk monarchiánkban s akkor nélkülünk sem Ausztriában, sem Magyarországon nem lehet uralkodni. Ha összetartunk állhatatosan, akkor kormányokat teremthetünk és bukthathatunk (Élénk helyeslés és taps.). Nekem, Uraim, sok támadásban van részem azért, hogy tulradikális vagyok, de Önöknek van egy férfinak, aki engem

a radikalizmusban felülmúl és ez öccellenciája, Darányi Ignác (Eljenzés.), korábbi földművelésügyi miniszterük, aki Ausztriában épp oly tiszteletnek örvend, mint Önöknek (Taps.) és ha ez a férfi minket a küzdőtérre szólít, politikai pártkülönbség nélkül követjük őt (Ugy van!). Nálunk általában a politikai véleménykülönbségeknek háttérbe kell szorulniok hivatásunknak mindnyájunkra közös érdekkövetelményeivel szemben; nekünk elsősorban is gazdasági politikát kell üznünk, nekünk elsősorban létünk alapfeltételeiről kell gondoskodnunk. (Általános tetszés.) Az osztrák-magyar mezőgazdaság országainak létalapja, az agrárpolitika: néppolitika (Taps.). Az agrárpolitika épp úgy érdekeit szolgálja dinasztáinknak, mint hazánknak; monarchiánk ereje a helyes gazdasági politikán nyugszik (Általános helyeslés.). Mit ér ezzel szemben az a kicsinyes szabadelvű ipari politika? Az ipari politika nem más, mint beteg tőkepolitika, melynek minden tevékenysége tőkéje kamatoztatásában merül ki. Mi agráriusok évtizedeken át passzív mérleggel dolgoztunk s most, amikor végre sikerült termelésünket többé-kevésbé megfelelő alapra helyezni, gazdasági terményeinket annyira mennyire megfelelő árat elérni: máris súlyos gazdasági vétségeket lobbantanak szemünkre s az élelmiszerek drágulásáért bennünket tesznek felelősekké. A paraszt, mint jól tudjuk, már régóta felszabadult a robotkötelezettség alól; a parasztnak ma már semmiféle robotot nem kell teljesítenie földesurával szemben. És mért kelljen most nekünk, miért kelljen a mi osztályunknak az iparral szemben adózni? (Általános tetszés.) Ujabb időben az asszonyokat is mozgósítják ellenünk, gyűléseket tartanak Bécsben, panaszkodnak reánk s azt mondják: amit az élelmiszereknél megtakarítanak, azt színház és egyéb szórakozásra lehetne fordítani. A mi asszonyaink azonban nekünk épp oly kedvesek, mint a városinak az övéi. Mi mindent kell azonban a vidéki gazdaságnak végeznie és mi mindenhez kell értenie, amiről a városi divatbáboknak még csak fogalmuk sincs. S akkor még ök jönnek és azt mondják, hogy a tejnek olcsóbbnak kell lennie, hogy a városi gyermekek több és olcsóbb tejet kaphassanak. Hogyan jutunk mi abhoz, hogy erről gondoskodnunk kelljen? Mi nem élveztük az előnyöket és így nem is vállalhatjuk a vonatkozó terhek viselését (Derűtség.). Miért éppen mi hozunk áldozatot olyanokért, akik bennünket és családainkat tönkretesznek? Az a bennünket ipari részről érő szemrehányás, hogy mi vagyunk az okai a kereskedelmi mérleg passzivitásának, egyenesen a legbádatraballítás. A kereskedelmi mérleg passzivitása kizárólag iparunk tehetetlenségére vezetendő vissza, amely terményeinek védelmére sokkal magasabb vámtételeket élvez, mint a német birodalom ipara és mindennek dacára nem tudja a külföldi versenyt lerázni nyakáról. Az u. n. passzív kereskedelmi mérleg különben sem szerencsétlenség. Vannak Ausztriában és Önöknek is kiváló közzgazdák, csupa nagynevű emberek, akik azonban Ausztriában összes tudásukat a Neue Freie Presseből merítik, Magyarországon pedig az ő kiváló tekintélyük a Pester Lloydban nyilatkozik meg (Élénk derűtség.).

Ezekben az orgánomokban minden lehető hangváltozatban, dörgedelmes filipikákat tart-

nak ellenünk, megírva, hogy minő szerencsétlenség a kereskedelmi mérleg passzivitása; a másik oldalon azonban az áll: Ausztria egyáltalán nem agrárállam többé, hanem ipari állam (Derűtség.). Különben is most valamennyi ipari államnak passzív kereskedelmi mérlege van; nincs ipari állam, amelynek kereskedelmi mérlege nem ilyen volna. Valamely nép vagyosságának megítélésénél nem is az u. n. kereskedelmi mérlegről, hanem a fizetési és tőkemérlegről lehet szó, arról hogy a nemzeti vagyonnak, a munkának értéke emelkedett-e vagy sem (Ugy van!). Ez az irányadó.

Szemünkre hányják, hogy mi az egész népesség romlását idézzük elő, mert a hus drágább és a zsemlek kisebbek lettek. A zsemlek, amióta csak zsemleket készítenek, mindig kisebbek lettek, sohasem lett a zsemle azért nagyobb, mert a termés olcsóbb vagy drágább lett (Derűtség.). A hetvenes években a búzát 32 koronával adhattam el, idősebb gazdáink bizonyára emlékezni fognak még erre s mégis a hetvenes években a zsemle sokkal nagyobb volt, mint a 90-es években, amikor 13 koronát fizettek a buza métermázsájáért. S azóta a zsemlek még kisebbek lettek s ha ez tovább tart így, akkor nemsokára még Röntgen-sugárral sem lehet majd azokat láthatókká tenni (Derűtség.).

Hogy a hus drágább lett, az egészen természetes. De nézzük csak, micsoda követelményekkel állnak elő e tekintetben ma a multhoz képest. Emlékezni tudok még arra az időre, hogy egy ökröm, amelyivel ősszel még dolgoztattam, két hónappal később mint hizómarha került Bécsben a vásárra. S ma legalább hat hónapig kell hizlalni az ökröt, amíg hizókörr lesz belőle (Viharos derűtség.). Természetes, hogy az ilyen hus többé kerül, hiszen a csemegeüzletben is minden drágább mint másutt. Ha mindenki hizómarhát akar enni, akkor azt megfelelően meg is kell fizetni (Tetszés.).

A tejet is egészen másként kezelik ma, mint azelőtt. Mennyi felelőség terheli és mily sok alkalmatlanság éri ma a tejtermelő gazdát? Már a város határánál és a vásárokon ott vannak a hatósági emberek, bizottságok, megvizsgálják a tej zsírtartalmát és összetételét és bizonybizony, ha le van főlözve, vagy vizet tartalmaz, igen könnyen még a büntető paragrafusokkal is összeütközésbe jöhet a gazda. Ha ilyen követelményekkel állanak elő, akkor természetesen meg is kell fizetni a tejet.

Ott van továbbá a vaj. Azelőtt beérték a savanyu tejnek a vajköpülőkben szokott módon való feldolgozásával. Ma édes tejszínvajnak, dán vajnak kell lennie, a miénk nem elég jó és ilyen körülmények között vegyük fel a versenyt a dán vajjal s legyünk nagyon olcsók: csupa oly dollog, amely kivihetetlen! (Ugy van!)

Bár még sok mondanivalóm volna (Halljuk, halljuk!), kijelentem az osztrák agrárképviselek összessége, az osztrák mezőgazdasági vámpolitikai központ és Ausztriának összes abban egyesült testületei, szövetségei, földművelő egyesületei nevében, valamint az összes itt megjelent kiküldöttek nevében, hogy mi mindannyian hozzájárulunk az előterjesztett határozati javaslatokhoz (Élénk helyeslés.) és megjegyzem a javaslat 5. pontjára vonatkozólag, ahol az áll, hogy amennyiben iparunk továbbra is velünk szembe

HEUCKE A.

GŐZEKEGYÁR.

Budapesti mászaki Irodája: U. Katona József-utca 26. Telefon 106—00.

Vezérképviselet:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

H

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint

Heucke-féle gőzekét

tulhevitővel!

fog helyezkedni, akkor a magyar gazdák szabad kezét és teljes önállóságot tartanak fenn maguknak, hogy mi ugyanezt a jogot szándékozunk a magunk részéről is igénybe venni. Szabadjon továbbá Darányi öccsellenciájának határozati javaslatára vonatkozólag kijelentem, hogy ugyanazt már a holnapi nap folyamán pártólólag fogom előterjeszteni a Zentralstelle választmányi ülésében s nem kétem, hogy azt, amely a mi álláspontunkat is fedi, egyhangulag fogja elfogadni.

Igen tisztelt Uraim! A keleti marhavész kérdésében egyáltalában azonos álláspontot foglaltam el Ausztriában s azt hiszem, bár nem értek magyarul, a kormányképviselő urnak kijelentései az osztrák kormányférfiakéval tartalom tekintetében megegyeznek abban, hogy a fennálló kereskedelmi szerződés folytán nincs módunkban Romániával és Szerbiával szemben fellépni, miután ott a keleti marhavész esete még fel nem lépett. Tisztelt Uraim! Ha igaz az, hogy az összes eddigi egyezmények magától értetődőleg a Balkán-államok új hódított területeire is alkalmazhatók, én nem tudom, miért kívánja az osztrák és magyar kormány ezeknek a szerződéseknek a revízióját. Ha kül- és ipari politikánk szükségét látja valamely revízióknak, úgy a mezőgazdasági szempontból fennforgó veszedelmeket nem szabad szem elől téveszteni.

Tisztelt Gazdaggyűlés! Szerencsétlenség az, hogy Ausztria a Balkán-államokkal szemben mindig dédelgető politikát folytatott. Sohasem hozott számunkra ez jó gyümölcsöket, mi onnan mindig csak lábbaltiprást és ökölcsapást kapunk, az egyiket a másik után (Ugy van!). És különben is mit félnek úgy a mi kormányaink a Balkán-államoktól? Annak idején Szerbiával szemben nem voltak olyan féltékenyek, amikor a Skoda-gyár érdekeiről, ágyuszállításokról és bankkölesonokról volt szó. Akkor egyszerre úgy elzárkáltak a határokat, mintha az összes szerb baromfiak kolerabetegyek lettek volna. Az ipari vállalatok és bankok t. i. nagy eredményekkel folytatták az u. n. hátsó ajtó politikát és értenek ahhoz, hogy kívánságaikat szépen hangzó módon csengő okokkal és érvekkel támogassák, amelyek nálunk hiányoznak. De ezeket a hiányokat pótolnunk kell a mi lankadatlan szervezkedésünkkel, ezért üdvözlöm Önöket, hogy ma mindannyian a Darányi-féle határozat mellett szavaztak. Amit mi e kérdésben tehetünk, azt meg fogjuk tenni (Éljenzés).

Tisztelt Uraim! Eljöttünk ide, hogy szövetkezzünk a vám- és kereskedelmi politikai tekintetben közös ellenségünkkel szemben. De mik azok az elfogadott határozati javaslatok? Papír, kinyomott, sokszorosított papír, amely igen sokszor a papirkosárba kerül. Életet kell tehát adni a határozatnak és ezért szükséges szintén egy vám- és agrárpolitikai bizottságot küldjenek ki, hogy közös egyetértéssel mozgósíthassuk tömegeinket. Ez azonban természetesen nem jelenti azt, hogy a jövőben mindig egyek leszünk, hiszen a legjobb családban is előfordulnak nézeteltérések (Derűtség). A jövőben

nálunk is felmerülhetnek kérdések, amelyek benső politikánkat érintik, ahol az atilla közelebb fog állani önközz, mint az osztrák kabát, de, tisztelt Uraim, a közös ellenségekkel szemben együttesen kell fellépni, külön-külön menetelnünk és együtt vernünk az ellenséget. Ha veszély fenyeget bennünket, akkor mozgósítunk, a zöld lobogó köré csoportosulunk közös mezőgazdasági érdekeink védelmére, hogy mindannyiszor küzdelem árán vivjük ki a győzelmet. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Desseuffy Aurél gróf elnök: Ha szólni senkisémm kíván, a vitát ezennel bezárom és kimondom a határozatot, hogy a gazdaggyűlés a Rubinek Gyula előadó ur által előterjesztett határozati javaslatot a Darányi tagtárs ur részéről a javaslat 7. pontjára nézve tett következő pótlással együtt egyhangulag elfogadja: „A Bulgáriában kitört keleti marhavészt tekintve pedig annak tartamára külön is tiltakozik az állatbehozatal és átvitelén kívül bármely állati termék vagy ragályfógó tárgy behozatala ellen is.” Egyszersmind hátor vagyok megjegyezni, hogy a határozati javaslat 6. pontjával kapcsolatban, amely az osztrák és magyar mezőgazdasági vámpolitikai központ közötti kapcsolat fenntartására utal, bizonyos számú osztrák és magyar férfiakból álló közös bizottság fog a két vámpont által választatni (Élénk helyeslés.). Ezt tehát ugyancsak határozatere emelem. Kimondom továbbá határozatként, hogy a gazdaggyűlés a Darányi öngyméltósága által előterjesztett 3 pontból álló határozati javaslatot egyhangulag elfogadja. (Ezután enunciacióit elnök német nyelven is tolmácsolja.)

Végül a következő szavakkal rekeszti be a gyűlést:

Tisztelt Uraim! Ezzel gazdaggyűlésünk tárgyszorozata kimerült. El nem mulaszthatom különös meglepedésemnek kifejezést adni afelett, hogy a ma hozott határozatok által, amelyek mint hallottuk, az osztrák mezőgazdasági érdekeltségek részéről is a legnagyobb rokonszenvvel fogadtatnak, legalább közgazdasági kérdésekben a közöttünk és osztrák barátaink között a közös érdekeinknél fogva olyannyira kívánatos egyetértés létesíthető volt. Remélem, hogy ezen a réven sokkal nagyobb bizottsággal és eredménnyel fogjuk megtarthatni a jövőben is mostanáig kivívott pozíciókat. Efelett tehát ismételtelen meglepedésemet és örömet fejezem ki.

Ezzel a gazdaggyűlést berekeszttem (Hosszantartó éljenzés. Felkiáltások: Eljen az elnök!).

A gazdaggyűlés lezajlása után a résztvevők nagyrésze a Magyar Király-szállóba vonult át, amelynek első emeleti különtermében fényes sikerű társasbédre gyűltek össze. A társaslakomán mintegy 250-en vettek részt s az mindvégig a leglelkesebb hangulatban folyt le.

A pohárköszöntők sorát Bujanovics Sándor nyitotta meg, aki különös örömeinek adva kifejezést a gazdaggyűlés minden várakozást felülmúló sikerén, az osztrák és magyar gazdák összetartására üritette poharát. Desseuffy Aurél

gróf a gyűlésen megjelent osztrák gazdátársaknak, mint szívesen látott vendégeiknek mondott köszönetet a gazdaggyűlésen való tömeges megjelenésükért. Auersperg Károly herceg az osztrák gazdák köszönetét tolmácsolta a gyűlés rendezőségének s Darányi Ignácot, Desseuffy Aurél grófot és Bujanovics Sándort éltette. Osztrólucczy Miklós Simitsch Hohenblum Alfréd lovagra mondott felköszöntőt, aki viszont lelkes szavak kíséretében az osztrák és magyar agráriusok egyetértésére és sikeres együttműködésére üritette poharát. Zichy József gróf ugyancsak a magyar és osztrák mezőgazdák közti barátságáról mondott költői szárnyalású, remek pohárköszöntőt, mire Ehrenfels Bernát báró, Zichy József grófot éltette, mint aki igen kiváló államférfi volt már akkor, amikor a jelenlevők közül többen egészen fiatal emberek voltak s akit most örömmel látnak viszont. Meskó Pál tréfás felköszöntőjével állandó tetszést és derűtséget keltve, az osztrák és a magyar gazdák barátságát éltette. Bauchinger Mátyas osztrák papképviselő a gyűlés rendezőségének mond ősziinte köszönetet s a résztvevők háláját tolmácsolja a szíves vendéglátásért. Kollár Vencel a cseh agráriusok csatlakozását fejte ki a gyűlésen elfogadott határozatokhoz. Pohárköszöntőket mondtak még Zuleger Tivadar, a pozsonyi mezőgazdasági tanács alelnöke, Störck Pál báró, Klusemann Erich dr. és Stift Ferenc, mindannyian az osztrák magyar gazdák barátságát éltetve, végül Blaskovics Ferenc, aki szép pohárköszöntőjével lovag Simitsch hívesét éltette. A társaság a leglelkesebb hangulatban a késő délutáni órákig maradt együtt.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

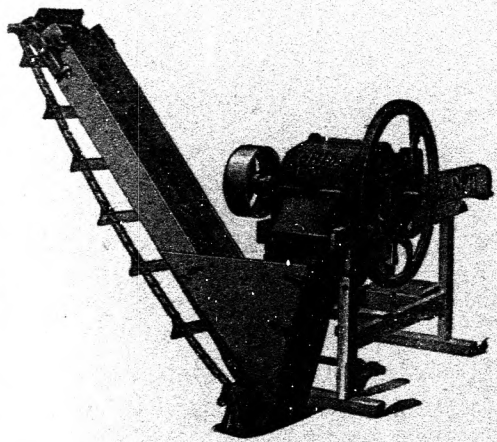
Rovatvezető: Grábner Emil.

Hazai vagy idegen takarmányrépamagot vásároljunk-e?

A vetőmagkereskedelem idej egyik érdekessége a takarmányrépa magjának rendkívüli olcsósága. Az idej árak csak alig hetedrészt teszik az 1912. évi áraknak, amelyeknek előidéző oka tudvalevőleg a Németországban 1911. év nyarán észlelt rendkívüli szárazság volt.

Az árúknak idej teljesen szokatlan nagy leszállása azon nagyarányú vetőmagtultermesztésben keresendő, amely az árakat megszabó német répamagpiacon már a múlt ős kezdetén jelentkezett.

A takarmányrépamag tultermesztésének színhelye azonban nem Német-, hanem Oroszországban keresendő, ahol a német nagy-magkereskedő cégek — okulván az 1911. évben szerzett tapasztalatokon, — takarmányrépamagtermesztésre számos jobb berendezésű gazdasággal szerződtek, természetesen a legkisebb átvételi árrakkal. Az elmúlt 1913. esztendő időjárás

„OHIO“ ered. amerikai TENGERSZÁRTÉPŐ.,
zöldtakarmányapritó- és szalmaszecskázó-géplünk
a takarmányosság legbiztosabb leközdője.

„OHIO“ géplünk azonban nemcsak a tengeriszár tépésére alkalmas, mint más gyártmányú tengeriszártepőgép, hanem zöldtakarmány apritására és szalma szecskázására is használható.

„OHIO“ géplünk a tengeriszárát csekély költséggel oly halmazállapothoz hozza, hogy a feltépett szár bevermelve vagy kazalozva (zsombolyázva) gyorsan fermentál és másodrendű szénával egyenértékű takarmányválik.

„OHIO“ géplünk kezelésére vonatkozó utasítást, valamint egy utmutatót a tengeriszár célszerű felolgozására és konzerválására t. vevőink rendelkezésére bocsájtnak. „OHIO“ géplünkrol bővebb ismertetőt szívesen küldünk.

International Harvester Company of America, Budapest, V. ker., Váci-ut 98. szám.

viszonyai Európaszerte kedvezők voltak a takarmányrépamagtermesztésére, Német-, Francia- és Oroszországban várakozáson felül sikerült a répamagtermés, kevésbé Ausztriában és kedvezőtlenül csupán nálunk, Magyarországon végződött. Nálunk ugyanis általában — és részben Ausztriában is — a vetőmag betakarítása idején az igen esős, hűvös időjárás nagyon megnehezítette és megkárosította az aratási és betakarítási munkálatokat. A szépen kifejlődött répamag ugyanis a hűvös és esős augusztusi időjárás következtében csak lassan és felette egyenlőtlenül érett, úgy hogy aratása igen hosszú időre megfigyelésem szerint helyenként egész 6 hétre is elnyúlt. A többszöri vágás és lassu száradás következtében sok mag lepergett, a szántóföldön maradt, egy része pedig leszedetlenül a szántóföldön rothadt el. Hazai természetünk természetlaga e kedvezőtlen időjárási viszonyok folytán aránylag alacsony maradt, s a szokatlan csekély értékesítő ár következtében bizonyára nem egy olyan hazai természetű, aki piaci célokra most kezdett a takarmányrépamag természetéhez, ezzel a próbálkozással az idej magas tandíj lefizetése után fel fog hagyni és e balsikerű vállalkozása kamatait még évek múlva is törlesztgetni fogja.

Német- és Oroszországban ellenben a takarmányrépatermés 1913-ban igen jól sikerült. A csapadékdús nyári időjárás ugyanis a magképződésre igen kedvezett, az aratás idején pedig az esőzés megszűnt, így az ottani természetűeknek nem kellett kinlódni és oly sokat költeni a betakarításra.

Megvan tehát a nagy magkészlet, nagy a kínálat, nevelésesen alacsony az árak, lehet-e tehát még a vevőközönségnek kívánivalója a takarmányrépamagpiaccal szemben? Igen is van, és pedig nemcsak teljesen jogosult, hanem határozottan zsebbevágó kívánsága is.

Nagyon fontos és szükséges ugyanis tudni a vásárló gazdának, hogy elég nemes, elég jóminőségű-e és azonos-e a vásárolt olcsó mag. E részben nem elégedhetik meg a vevő a nagykereskedők ama hangzatos és közismert állításával, hogy az ajánlott mag „északnémetországi származású, tehát a legkitűnőbb áru!” Az északnémet répamag-nagykereskedők ugyanis azt az orosz árut, amelyet szerződésileg lekötöttek és átvenni tartoznak, forgalomba hozzák, de nem ottan Németországban, mert ott az erős verseny, a szigorú ellenőrzés és — ami szintén igen fontos — az alkuvást nem tűrő német elfogultság miatt oroszországi árut német mag gyanánt el nem adhatnak. Így a külföldre kerül az orosz árunak az a része, amely az oroszországi szükséglet fedezése után feleslegben marad. A külföldi kereskedők — köztük a magyarok is — nem sokat törődnek a répamag származásával, szó nélkül elfogadják a szállított árut „északnémet” származásának, illetőleg hallgatagon ilyen gyanánt veszik azt át, és ilyenek árúsítják az olyan magot is, amely valójában orosz földön termelt.

A vevőközönség köztudomás szerint magasabb áron fizeti meg a jobb minőségű északnémet takarmányrépamagot. Ezért a származás szavatolására nagy gondot kell gazdáinknak fordítani, s ha ezt a kereskedő nem vállalja, az árak csökkentéséhez kell ragaszkodni. A kereskedő természetesen az árak leszállításába nem akar beleegyezni, ezért az a leghelyesebb, ha az így kilátásban levő huza-vonát a gazda megelőzi azáltal, hogy hazai származású takarmányrépamagot vásárol. Amely kereskedőnek németországi

kereskedőtől nagy készlete van, az a magyar magot nem szívesen adja a „drágább” északnémet áru helyett, s iparkodik erről a vevőt mindenképpen lebeszélteni, még pedig azzal, hogy a magyar mag nem olyan jóminőségű, s nem olyan megbízható, mint az „északnémet”, amely valóságban valamely orosz gazda földjén minden minőségi válogatás és ellenőrzés nélkül termelt. Sokkal helyesebb ezért, ha a gazda valamely megbízható magyar répamagtermesztőtől vásárolja meg a répamagszükségletét és ha a vetőmag minőségeért az eladó szavatosságot vállal s ezt vállalnia a természetnek eladás esetén éppúgy kell, mint a nagykereskedőnek és a vevő erről idejekorán meggyőződik: határozottan jobban jár, mint a bizonytalan származású németnek tartott maggal.

Annak az okát, hogy a magyar nagykereskedők olyan nagy gondot fordítanak az északnémet takarmányrépamagra a magyarral szemben, egyrészt abban kell keresnünk, hogy a sok évre visszanyúló összeköttetéshez kereskedőink ragaszkodnak, a szállító külföldi cégeket jól ismerik, a magyar természetűeket ellenben nem akarják, illetve nem merik versenyképesnek tekinteni. Részbe van azonban a kereskedőink tartózkodásában a rideg üzleti érdekek is. A külföldi, főleg német árun ugyanis a közvetítői haszon nagyobb, mint a hazain, mert az a quedinburgi vagy erfurti világcég, akár közvetlenül, akár ügynökei útján nagyobb árengedményt adhat az óriási forgalma alapján, mint a kezdet nehézségeivel viaskodó magyar természetű, akinek nemcsak a kedvezőtlen értékesítési viszonyokkal kell megküzdeni, de a tekintélyes természetűi költségeket is viselni.

Sajnos, nagyon találó — bár általánosságban összes nagykereskedőinkre nem vonatkoztatható — egyik hazai répamagtermesztő gazdájazon mondaná, hogy: „a mi nagykereskedőink annyit akarnak keresni egy métermáza répamagon, mint maga a természetű gazda egy hold föld répamagtermésén”.

Az a közkeletű állítás a nagykereskedők részéről, hogy a magyar takarmányrépamag nem olyan jóminőségű és nem olyan megbízható, mint az „északnémet” áru, általánosságban nem felel meg a valóságnak és úgy hivatásos takarmányrépamagnemesítő és természetű gazdáink érdekében, mint egész takarmányrépamagkereskedelmünk jövőbeli irányítása érdekében is feltétlenül visszautasítandó. Hogy minálunk sem egyenlő minőségű az áru, az természetes, sőt akad itthon is gyengébb minőségű, de akad ez a külföldi, a nagykereskedők által annyira feldicsért északnémet áru között is bőven. Az a kereskedő tehát, aki a magyar származású takarmányrépamagot annyira gyenge minőségűnek állítja, nem ismeri elég jól a magyar magot vagy nem iparkodik azt megbízható, nevesebb természetűtől beszerezni.

Évek óta figyelemmel kísérem a takarmányrépamagtermesztésünk fejlődését, lehetőleg foglalkozom a magyar takarmányrépamag minőségére és használhatóságára vonatkozó adatok gyűjtésével, figyelem a takarmányrépamag kereskedelmi forgalmának alakulását és sajnosan tapasztalom, hogy a legutóbbi tíz év alatt jelentősebb változás a takarmányrépamagkereskedelem körében éppúgy nem történt, mint a régebbi időkben és az észlelhető változás sem a magyar érdekű takarmányrépamag forgalmának emelkedését mozgatóta elő. Statisztikai kimutatásaink szerint a takarmányrépával bevetett terület emelkedése arányában emelkedik, sajnos, a takarmányrépa-

magbehozatal is. A külföldnek tehát ma még nagyobb adófizetői vagyunk, mint a múltban. E részben hibás a gazdaközönség is, de sokkal hibásabb a kereskedelem, mert nem csak hogy nem támogatja a magyar áru térhódítását, hanem ahol lehet, ezt akadályozza is. Próbálják csak meg nagykereskedőink egy pár éven át az árjegyzékekben a takarmányrépamagot egyszerűen „belföldi” és „külföldi” jelzéssel s a minőségi adatok pontos feltüntetésével ellátni, a gazdaközönség felfogása teljesen meg fog változni és akkor aztán a kereskedőknek sem lesz okuk bánkódni a bekövetkezett változás felett.

Takarmányrépamagtermesztésünk megerősödésének rendkívül nagy baja ezidőszent az, hogy természetűink az eladó magot igen néhezzen, a piaci árakhoz viszonyítva nagyon nyomott áron tudják értékesíteni s legjobb vevőik nem a hazai, hanem a külföldi nagykereskedők köréből kerülnek ki. Sajnos, a magyar nagykereskedők nemesített magyar takarmányrépamagot teljesen azonos elbánásban részesítik, mint a külföldi tömegárut; nem veszik figyelembe azt, hogy a nemesített magyar mag minden tekintetben megbízhatóbb, egészségesebb, jobb minőségű és a belőle fejlődő növény nehézség nélkül alkalmazkodik a megszokott hazai éghajlathoz és az itteni talajviszonyokhoz. Ezen jótulajdonságokat nagykereskedőink egyáltalában nem akarják értékelni s az ugyancsak költséges nemesítő munkákat lelkiismeretesen végző gazdáink kénytelenek a piacra szánt készleteiket potom áron külföldi kereskedőknek és ügynököknek odaadni. Ettől az ügynöktől már aggodalom nélkül megveszi a magyar nagykereskedő is a magyar magot s mint „északnémet” árut továbbítja a vevőközönsége körében.

Arra nézve, hogy a magyar takarmányrépamag teljesen piacképes és hogy bármikor kiállja a versenyt a külföld legjelesebb és legjobb híru magjaival is, eléggé meggyőző bizonyítékul szolgálhatnak azon adatok, amelyeket évek során gyűjtöttem az akadémia kísérleti terén kísérletezés alá vett takarmányrépamagokról. A magvak vizsgálatát minden esetben a magyaróvári növényélet és kórtani állomás végezte.

Ezen adatok szerint 1907-ben 16 magyar és 23 külföldi mag között legjobb volt az abaszéplaki Vauriac-répáé, melyből 12 nap alatt 90 gomoly 225 csirával csirázott. Leggyengébb volt a Vilmorin-féle zöldfejű tak-cukorrépáé: 69 gomoly 148 csirával. 1908-ban 15 magyar és 23 külföldi között legjobb a drassói sárga eckendorfi répáé: 95 gomoly 248 csirával; leggyengébb a Vilmorin-féle Ovoid des Barres répáé: 69 gomoly 145 csirával. 1909-ben 4 magyar és 3 külföldi mag között legjobb az abaszéplaki Vauriac-répáé: 95 gomoly 271 csirával; leggyengébb a Vilmorin-féle tak-cukorrépáé: 83 gomoly 177 csirával. 1910-ben 5 magyar és 4 külföldi mag között legjobb az abaszéplaki Substancia: 96 gomoly 245 csirával. 1911-ben 6 magyar és 2 külföldi mag között legjobb az abaszéplaki sárga eckendorfi: 92 gomoly 233 csirával; leggyengébb a Crestensen-féle Vedendung: 72 gomoly 148 csirával. 1912-ben 7 hazai és 1 külföldi mag közül a legjobb hazai az abaszéplaki vörös-olajbogyó volt, 98 gomoly 278 csirával, a hazai leggyengébb: a törökkanizsai Vauriac 84 gomoly 206 csirával; ezekkel szemben a francia Vilmorin-féle Vauriac-répa nagyjából csupán 58 gomoly 116 csirával csirázott.

Mivel 1912-ben a répamagtermesztésre külföldön is igen kedvezőtlen idő járt, elhatároz-

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6

tam.
 mag
 szem
 mag
 get
 taka
 Legj
 olajt
 szem
 mego
 böl
 hozza
 anna
 szárn
 mely
 Az
 mány
 mára
 ősz
 terme
 sulyo
 járás
 küzde
 1913.
 állom
 fajta
 dorf:
 sárga
 szem
 s e k
 répa
 közelit
 tekinte
 figyel
 kor fe
 megáll
 hiteles
 tényleg
 megteh
 vizsgá
 mentes
 Taka
 is szép
 kében
 tisa cé
 günkne
 rással,
 elégtett
 répa
 utján
 megbizh
 ségéről.
 Gazda
 figyelme
 természet
 teink, g
 a magy
 és célsz
 felett a
 ennek é
 ban ajár
 bizhatatl
 meg.
 E moza
 sem tart
 tolni, ha
 mányrép
 taniok k
 talják é
 s ne gán
 konyhake
 amogy is
 a külföld
 a gazdas
 ennek ke
 zása körü
 az irányit
 csupán ar
 sításának
 Ezt jogga
 Csak ig
 vámtárgy
 gyalt és
 mely a v
 mányrépa
 akarja suji

tan, hogy 1913. tavaszán több külföldi répa-
magot figyelek meg. Igy 5 magyar maggal
szemben 19 idegent vettünk vizsgálat alá; a
magyar magvak újból kifogástalan jó minősé-
gét mutattak, dacára, hogy az aratás és be-
takarításra idehaza is rendkívül rossz idő volt.
Legjobb mag ez évben is az abaszéplaki vörö-
slajbogyóé volt: 98 gomoly 278 csirával. Ezzel
szemben a 19 külföldi közül a bécsi normában
megállapított minőségi minimumot (100 gomoly-
ból 12 nap alatt legalább 80 gomoly 150 csirát
hozson) csupán 3 érte el, 18 alatta maradt
annak és a leggyengébb, egyik erfurti cégtől
származó „Oriás cölöprépa” (Riesen Pflurbe),
melynek magjából 42 gomoly 68 csirát hozott.

Az 1912. évi időjárás tehát a magyar takar-
mányrépamagvak minőségének nem volt ártal-
mára: Abaszéplakon nem ártott a múlt 1913.
őszi időjárás sem s így valószínű, hogy többi
termesztőinknél sem esik a répamag minősége
súlyosabb kifogás alá, mert kedvezőlenebb idő-
járással bizonyára egyiknek sem kellett meg-
küzdenie, mint Kassa vidékének. Az abaszéplaki
1913. évi magvak vizsgálatával a növényéletlani
állomás e hó 5-én készült el, e szerint 7 répa-
fajta magja közül a legjobb: a sárga ober-
dorfi: 99 gomoly 280 csirával; leggyengébb a
sárga eckendorfi 94 gomoly 255 csirával, ezzel
szemben biztosra vehetjük, hogy a külföldi áru
s e között az annyira dédelgetett „észak-német”
répamag is számos esetben meg sem fogja
közelíteni a minőségi minimumot. Erre való
tekintettel ez alkalommal is felhívjuk olvasóink
figyelmét, hogy a takarmányrépamag vásárlása-
kor feltétlenül kössék ki a bécsi normában
megállapított minőségi minimumot és mindenkor
hiteles minta alapján győződjenek meg a mag
tenyleges minőségéről. Annyival könnyebben
megtehetik ezt a gazdák, mert részükre ezen
vizsgálatot a növényélet és kórtani állomás díj-
mentesen végzi.

Takarmányrépatermesztésünknek és már eddig
is szép eredményt elért nemesítésünknek érde-
kében és egészséges továbbfejlődésének biztosí-
tása céljából pedig szakítania kell gazdaközönsé-
günknek az eddig követett vetőmagbeszerző eljá-
rással, mely az ő érdekét ugyanis csak részben
elégítette ki. Ez okból csak magyar származású
répamagot vásároljon s szakszerű vizsgálatás
útján győződjék meg minden esetben a mag
megbízhatóságáról, illetőleg kifogástalan minő-
ségéről.

Gazdatársadalmi szervezeteinknek is állandó
figyelmébe ajánlom a magyar takarmányrépamag
termesztésének gondozását. Gazdasági egyesüle-
teink, gazdaköreink, szövetkezeteink terjeszték
a magyar répamag használatának szükségességét
és célszerűségét, a beszerzéseknél mindenké-
felett a magyar magra legyenek tekintettel s
ennek értékét használhatóság és ne egy olcsó-
ban ajánlott, azonban minőségileg teljesen meg-
bízhatatlan külföldi áruhoz hasonlítva ítélik
meg.

E mozgalomtól természetesen magkereskedőink
sem tarthatják távol magukat. Nekik nem gá-
tolni, hanem támogatni kell a magyar takar-
mányrépamag térhódítását, ezért tehát szaki-
tanok kell az eddigi szokásokkal; ne magasz-
tadják érdemén felül a külföldi, a német árut,
s ne gáncsolják igaz ok nélkül a magyart. A
konyhakerti és virágmagvak megszerzése terén
amely is beláthatatlan időnkig hűbéresei leszünk
a külföldnek, függetlenítésük azonban magunkat
a gazdasági magvak beszerzése terén. Itt és
ennek keretében a takarmányrépamag forgalma-
zása körül is a kereskedőket illeti elsősorban
az irányítás. Magyar készlet ma már van bőven,
csupán annak célravezető beszerzéséről és áru-
szállításának rendszeresítéséről kell gondoskodni.
Ezt joggal kívánhatjuk kereskedőinktől.

Csak így, szervezeten biztosíthatjuk a közelgő
vám tárgyalásokra az OME-ben már megtár-
nyalt és egyhangulag elfogadott határozatot,
mely a vámkülföldről behozott cukor- és takar-
mányrépamagot megfelelő behozatali vámmal
akárja sújtani. Ezen intézkedésre feltétlenül szük-

sége van a magyar mezőgazdaságnak, ezt kell
nemcsak szóval, hanem tettel is minden gazdá-
nak szolgálni, amit egyelőre úgy valósít meg,
ha magyar takarmányrépamagot visárol és nem
kétes származású s kevésbé megbízható kül-
földi árut.
Ráczó Imre.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Amerika száraz vidékeinek kukoricafajtái.

☒ Az amerikai Egyesült-Államok washingtoni
földművelésügyi kormánya mindent elkövet,
hogy az esőben szegény vidékein is a növény-
termesztés összes ágai jövedelmezők legyenek.
Az utolsó években főleg a buza- és kukorica-
fajtákkal kísérleteztek igen szép eredménnyel.
A száraz vidékek buzafajtái ma már ugy minő-
ség, mint mennyiség tekintetében kiválóak és
sikértartalmuk is nagy. A kukoricafajták közül
a „Kaffir”, „Milo”, „Durra” és „Kowliang”
termesztésével értek el elég szép eredményeket.
Természetesen a jelzett fajtáknak bizonyított
ellenállóképessége nem nagyobb esetleges más
fajtáknál, de természetükkel jobban el lehet
kerülni a szárazsággal járó bajokat.

1909-ben és 1910-ben az Egyesült-Államok
déli részében szokatlan nagy szárazság volt
s ott csak a törpe- és koránérő fajták termés-
tésével értek el a gazdák tűrhető átlagokat.
Ez természetesen is, mert bár a törpefajta hozama
esetleg egyenlő a nagyobb fajták hozamával,
fejlődéséhez mégis kevesebb nedvességet igényel;
a koránérő fajták fejlődési és érési ideje rövi-
debb, tehát a fejlődéséhez szükséges vízmennyi-
ség is kevesebb lesz.

1909-ben az amarilloi (Texas állami) kísérleti
állomás több kukoricafajta termesztésével kísér-
letezett. Megjegyzem, hogy ez évben július,
augusztus és szeptember hónapokban a csapadék
nagyon kevés volt. A kísérleti állomás 17 par-
cellán termesztett rendes növésű és érésű „Milo”
kukoricát, az átlagos termés 68 bushel volt
acréként, ugyanezen fajta törpe alfajtája 10 kísér-
leti parcellán természetesen állagosan 11 bushel
adott, ott a maximum 16.5, itt 23.2 bushel volt.

A száraz vidékeken a koránérő fajták termés-
tésével szép eredményeket lehet elérni. Ha két
egyenlő hozamu, de különböző időben érő fajtát
összehasonlítunk, látjuk, hogy a korábban érő
fajta vegetációjának ideje rövidebb, tehát keve-
sebb nedvességet igényel a később érő fajtánál.
Ez igen fontos körülmény az esőszegény vidé-
keken gazdálkodó farmerekre nézve, mert itt a
csapadék április, május és június elején esik
s így az érési időben levő különbség nagyon
fontos.

A milló, kaffir, durra és kowliang fajták a
jelzett két esztendőben elég szép termést adtak.
A milo fajta korábban ér meg a kaffir fajtá-
nál is, a nagy szárazság mellett is acréként 8.3
bushel adott, a kaffir pedig csak 5.5 bushel.
Ezt a kísérletet 30 parcellán végezték. Az 1910.
évben Amarilloban januártól októberig a csapa-
dék nem volt több 10 hüvelyknél s mégis a
kísérletek szebb eredményt mutattak az előző
évinél. Harminkét, részben rendes növésű, rész-
ben törpe miloval bevetett parcella átlagos ter-
mése 17.9 bushel volt, a „Blackhull” néven
ismert kaffir fajtával bevetett 22 parcella pedig
átlagosan csak 3.9 bushel adott. Az átlagos
terméskülönbség itt 14.2 bushel volt a milo
fajta javára.

A szövetségi kormány kiváló szakemberének,
Ball tanárnak sikerült a koránérő és törpefajták
viszonylagos értékét megállapítani. Sikerült neki
a „Blackhull-Kaffir” fajtából gondos kiválasztás
útján egy alfajtát előállítani, amely teljes két
hétel korábban ér meg a többi kaffir fajtánál,
bár a nagyság tekintetében nincs különbség.
Az 1908-ik évben a kiválasztás útján előállított
alfajta 10%-kal kisebb termést adott, mint a

többi kaffir fajta, 1909-ben a koránérő alfajta
10.7, a később érő fajta pedig csak 5 bushel
adott. 1910-ben a terméskülönbség 4.62 bushel
volt a koránérő alfajta javára.

Ball tanárnak sikerült a koránérő fajta mellett
egy másik koránérő, de emellett törpenövésű
fajtának előállítását is, melynek magassága 4 láb.
A rendes csapadékkal bíró 1908-ik évben a
koránérő és törpe „Blackhull-Kaffir” fajtának
termése csak 4.5 bushellel volt kevesebb, mint
az átlagos nagyságu és rendes időben érő,
ugyanazon fajtájú tengeriké. 1909-ik száraz évben
a koránérő és törpe „Blackhull-Kaffir” 14.4, a
rendes nagyságu és közepes érésű ugyanazon
fajta 10.7 bushel, a később érő pedig 5 bushel
átlagos termést adott. 1910-ben a koránérő törpe-
fajta 9.28, a közepes érésű 7.57, a később érő
pedig csak 2.95 bushel átlagot adott. Ezek az
adatok mutatják, hogy 1909-ben 40%, 1910-ben
27% terméstöbbletet adott a törpe és korán-
érő „Blackhull-Kaffir” fajta.
(Minneapolis.) Rothmayer Imre.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosutány Tamás dr.

Hogyan vélekednek Németországban a phonolithról?

Sok szó volt a *Köztelek* hasábjain a phonolith
használatosságáról, időszerűnek tartom tehát
Wagner Pál dr. darmstadti tanárnak erre vonat-
kozó 1913. évi kísérleti eredményeinek vázlatos
ismertetését a *Deutsche Landw. Presse* f. évi
4. és 5. számában közölt cikkje alapján.

Wagner dr. kísérleteit káliszegény talajokon
levő réteken végezte. Az 1913. évi kísérleti par-
cellák megelőzőleg 4—5 éven Brohl-phonolithot
kaptak, amennyiben azt is ezeken a helyeken
próbálták ki. Az 1913. évi kísérleteknél tehát
az előző évi Brohl-phonolith esetleges utóhatá-
sának és a Vulkan-phonolith termésfokozásának
kellett volna kifejezésre jutnia. A műveti kísér-
letek eredményei a következő táblázatban vannak
csoportosítva:

A trágya neve	1 hektárra adott káli kg.	Erősebb- törpe közepesen	A termés százalék százegekben	Minden 100 rébz kális ad terméskülönbség
I.				
40%-os kálisó	100	62.2	0.797	—
40%-os kálisó	200	73.2	1.507	57
Vulkan-phonolith	200	73.9	2.136	50
"	300	56.6	1.160	7
"	400	58.7	1.376	10
"	400	58.6	1.387	8
II.				
40%-os kálisó	200	76.9	0.424	—
40%-os kálisó	200	98.3	1.938	74
Vulkan-phonolith	200	89.0	0.793	17
"	320	87.0	0.983	14
"	400	91.8	1.112	15
III.				
40%-os kálisó	100	31.5	1.219	—
40%-os kálisó	100	56.8	1.482	50
Vulkan-phonolith	100	34.5	1.026	—
40%-os kálisó	200	77.3	2.286	66
Vulkan-phonolith	200	44.8	1.013	8

Az I. számú kísérlet talaja előzőleg olyan
káliszegény volt, hogy kálitrágyázás nélkül alig
1% kálit tartalmazó szénát termelt. 80 kg.
40%-os kálisótrágyázással adott káli az első
évben 4 q, a második és harmadik évben
keréken 10 q szénaterméstöbbletet eredménye-
zett, 160, 240 és 320 kg. Brohl-phonolithban
adott káli ellenben e három évben semmi hatást
sem mutatott. A phonolith a széna kálitartalmát
is alig észrevehetően emelte. Az első 3 évben
a phonolithnak 3%-os kihasználása volt a
40%-os káli 50%-os kihasználásával szemben.
A táblázat szerint a Vulkan-phonolith is érték-
telennek mutatkozott a 40%-os kálival szem-
ben, habár ez utóbbi aránytalanul nagy adag-
ban alkalmaztatott.

A IV. kísérleti területen a kálhiány miatt
csak pár évi kálitrágyázás után mutatkozott
jelentékeny eredmény. 1912-ben a 40%-os káli-
ban adott 160 kg. káli 33 q szénaterméstöb-
b-

letet adott, míg a ha-ként Brohl-phonolithból kiszórt 160,320 és 400 kg. káli semmi hatást sem mutatott. Az 1913. évben ennél a kísérletnél is a Brohl-phonolith parcellák Vulkán-phonolithtal lettek megtrágyázva. Amint a táblázat mutatja, a Vulkán-phonolith kétszeres mennyisége sem tudott a 40%-os kálival sikeresen mérközni. A széna kálitartalmát is a phonolith csak jelentéktelenül növelte. A III. kísérletnél is a 40%-os káli lett a győztes.

Wagner dr. ez eredmény alapján megállapítja, hogy bármi néven nevezendő phonolithliszt trágyázási célokra teljesen hasznavehetetlen. A phonolith kálija ugyanis olyan nehezen oldódik, hogy még akkor sem tudja a növényeket kálival ellátni, ha olyan nagy mennyiségben alkalmazzuk is, amennyi a gyakorlatban szinte nevetségesnek látszik.

Schneidewind kísérletei ugyanezt bizonyítják. Agyagtalajon ha-ként 3 q 40%-os káli burgonyából 26,8 q, cukorrépából 12,5 q, takarmányrépából 33,8 q többtermést eredményezett, ugyanakkor 65 q phonolith burgonyából 3,2 q, cukorrépából 4,6 q, takarmányrépából 7,1 q többtermést idézett elő. Phonolithnál utóhatás sem mutatkozott.

Ami a jövedelmezőségi szempontot illeti, Wagner dr. szénánál a 40%-os kálival ha-ként 215 M., phonolithtal 3 M. jövedelmet ért el. Gerlach és Beiler rétkísérleténél pedig a 40%-os kálisó 203 M. jövedelmével szemben a phonolithnál 33 M. veszteség mutatkozott.

Egész sorát említhetnénk fel a legkiválóbb német szakembereknek, akik a phonolithról elítélőleg nyilatkoztak. Hogy mindezekig még sem tűnt le a phonolithkérdés a napirendről, annak e kérdésben milliokkal érdekelt német gyárak az okai, amelyek minden eszközt megragadnak arra, hogy a gazdákat a saját üzletük számára megnyerjék. Ugy látszik a gyárak a nyílt levelekkel igyekeznek a phonolith vesztett hitelét visszaszerezni. Németországban egy ilyen nyílt levél Wagner dr. darmstadti tanár kísérleteit nevezve „minden komolyságot nélkülözőnek”, nálunk pedig Guss Gyula gazd. akad. tanár kísérleteit ugyancsak egy nyílt levél „meseszerűnek” nyilvánította. Még kevesebb hatása lehet a gyakorlati gazdák előtt az ilyen üres védekezésnek, mint amennyi hatást a phonolith eddig mutatott az elfogulatlanul beállított, tudományos komolyságot nem nélkülöző kísérletekben.

Reichenbach Béla.

Azt hiszem, hogy a *Köztelekben* eddig között felvilágosítások után a phonolith értéke teljesen tisztázva van, eléggé sajnos, hogy most is van gazda által ellenőrző vizsgálatra beküldött phonolith az állomáson; aki ezentul is felül a reklámnak, az magának tulajdonítsa a károsodást.

Rovatvezető.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

Tejcsarnoktársaság és tejelőverseny Dunakilitin.

A *Köztelek* f. évi 6. számában Ujhelyi Imre a tejelőversenyeknek a népies tenyésztésben való nevelő hatásáról szólva, a mosonmegyei dunakiliti tejcsarnokra és annak 1913. évi tejelőversenyére hivatkozott, mint olyanra, amely a megfelelő takarmányozás, főként az olajpogácsaliszttal etetése révén ért el működésének már az első évében olyan eredményt, amelyivel a tejgazdaságáról nevezetes *Levél* község mellé sorakozott, maga mögött hagyván a megye ama többi községeit, amelyek a tejgazdaság terén már évtizedes multra tekinthetnek vissza. Ennek kapcsán jutottam a gondolatra, hogy talán nem lesz érdektelen, ha a kilitiek tejcsarnokáról s a keretében folyó tejelőversenyéről megemlékezem,

annál is inkább, mert a szokásos módoktól eltérő egy a tejcsarnok, mint a keretében helyet foglaló tejelőverseny létesítése és működése.

A szokásoktól való eltérés főként abban van, hogy a kilitiek nem tejszövetkezetbe, hanem *társaságba* tömörültek, jölehet. Moson megye nevezetes a tejszövetkezeteiről, a másik eltérés pedig az, hogy a tejelőversenyre kijelölt teheneik *előírt takarmányozás* szerint takarmányoztattak, míg a megyeheli többi községek tejelőversenyeinél ez eddig nem történt. Eppen ez az utóbbi az, amely az *Ujhelyi* Imre által említett *nevelőhatást* leginkább kifejtette, mert ennek révén sikerült a község gazdáival a teheneik helyes takarmányozását s a tejelésre oly előnyös olajpogácsaliszttal etetését megismertetni és annyira megkedveltetni, hogy attól talán többé sohasem térnek el.

Hogy mi volt az oka annak, hogy a kilitiek „tejcsarnoktársaságot” és nem tejszövetkezetet alakítottak, arra egyszerű a felelet: nehézség elkerülése, amely nemcsak sok költségtől, de az ennél még százszorta kellemetlenebb hivatalos szekaturáktól menti meg a gazdákat, a kik igen sokszor csak azért nem mennek bele valami egyébként üdvös vállalkozásba, mert a hivatalos eljárások nehézségei elveszik a kedvüket. Eppen így van ez a tejszövetkezeteknél is. A szövetkezet megalakulása, cégjegyzetése olyan körülményes, hogy már a kezdettől is sokakat visszaszart. Jól tudják ezt azok, akik már alakítottak szövetkezeteket. Aztán az évvégi számadásoknak és mérlegnek a törvényszékhez való beterjesztésének is majd minden évben másként kell történnie. Attól függ ez, hogy melyik bíró kezeli a szövetkezeti ügyeket. Egyik rossznak találja azt a módot, amit a másik tavaly jónak talált. A társaságba tömörülésnél mindez elmarad, nem kell sem cégjegyzetetés, sem számadásokat terjeszteni a törvényszék elé, szóval a társaság csak önmagának felelős. Aki a néppel foglalkozik, az tudja azt, hogy mit jelent az egyszerűség az eljárásokban.

Ez volt az oka, hogy a Mosonmegyei Gazdasági Egyesület a kilitiekkel tejcsarnoktársaságot alakított s nem tejszövetkezetet. Ez a mód könnyen követhető másutt is, különösen ott, ahol a nép talán nehezebb és nehezen kezelhető. Igaz ugyan, hogy egy-egy társaság csak 49 tagból állhat, mert úgy tudom, hogy ha 50 tagból áll, akkor éppen olyan elbírálás alá esik, mintha szövetkezet volna, ez azonban nem okoz bajt, mert egy községben a tagok száma szerint 1, 2, sőt több társaságot is lehet alakítani, amelyeknek teje azért egy helyütt kezelhető és együtt is adható el.

A kiliti tejcsarnoktársaság köicsönösségi szerződés alapján áll, amelyet minden tag aláírt s így a szerződés egyuttal a társaság alapszabályait is képezi. A szerződés a megfelelő szigorral és egyetemleges s köicsönös felelősséggel van összeállítva úgy, hogy minden esetleges visszaélésnek jóformán még a lehetőségét is kizárja. (A szerződést és az alapszabályokat a Mosonvámegyei Gazdasági Egyesület 1912. évi évkönyve ismertette.)

Az 1912. év őszén alakult kiliti tejcsarnoktársaság a mult évvel kiállta a próbaévet a legkisebb baj nélkül, sőt a legjobb eredményekkel. A társaság 26 tagja 90 tehén után beszállított egész évben 184,381 liter tejet, amit legnagyobb részben friss állapotban, kisebb részben vajként s főlőzött tejként értékesített; bevétel volt e tejmenyiség után 37,353,72 K. Egy tehén után átlagosan beszállítottak és értékesítettek 2048,6 liter tejet, jölehet nem minden tejet szállítottak be a tagok, mert a házi szükségletre (amint ők maguk is mondják) egy tehénnek a teje mindig otthon maradt. Nyers értékesülése 1 liter tejnek 20,2 fillér volt. Kifizettek a kiadások levonása után 1 liter tej után 17,41 fillért, 1 liter teje esett 2,79 fillér költség. Egy üzlet-részre, vagy másként 1 tehénre esett átlag a nyers bevételből 413,92 K., a tiszta bevételből 358,96 K. A kiadásokon kívül pedig még a berendezési költségekből is törlesztett a társaság

1200 K.-t úgy, hogyha ezt is számításba vesszük, akkor 1 liter tej tiszta értékesülése 18,06 fillér volt. A működés második évére már csak 1700 K. adósság maradt a berendezési költségekből. Az eredmény tehát azt mutatja, hogy ahol a nehezséges szövetkezeti eljárásokkal nem lehet célt érni, ott a kilitiek példájaként lehet eljárni, amely egészen bevált s kiváló értékesítési eredményeket mutat fel. Pedig a tejet naponként korán a 11 kilométerre fekvő állomásra kell hozni a Dunán keresztül pénzért fuvarozni, hogy Bécsbe kerüljön s a tejcsarnok csak bérelt helyiségben működik egyelőre.

A jó bevétel a sok tejnek az eredménye, a sok tej pedig a helyes takarmányozásnak! Sok jó tehénünk van ugyanis a köztenyésztésben, amelyekben megvan a kiváló tejelőképesség, de a helytelen takarmányozás miatt nem tud az megnyilvánulni s mivel a legtöbb helyen nem tartják számon sem a teheneik takarmányozását, sem a teheneik tejelőképességét, azért a jó teheneik anélkül élnek le életüket, hogy számontartott ivadékaikkal a köztenyésztést előrevitték volna. Kilitiben azonban másként történik, a gazdák teheneiket az *előírt módon* takarmányozzák, ami egyszerű és a következő.

A mintegy 500 kiló sulyu teheneik alaptakarmányul kapnak télen naponként: 20 kg. répa, ehhez mintegy 2 kg. polyvát és töreket és 6 kg. igen jó minőségű réti szénát a felújított legelőről, továbbá tengeriszárat vagy árpaszalmát ad libitum. Az elapadóféiben lévő és elapadt teheneik, továbbá a rossz tejelők ezen a takarmányon kívül semmi abrakot sem kapnak. A 6 liternél több tejet adók azonban abrakot is kapnak, amely célra repcepogácsaliszttal, tengeridara és buzakorpa keverékét szolgál. A háromféle abrakot a következő arány szerint keverik: 13 kg. olajpogácsaliszttal, 13 kg. tengeridara és 5 kg. buzakorpa. E keverékből egy-egy kilogrammot számítanak 3 liter tejeire úgy, hogy a 7 literig tejelők kapnak 1 kg., 10–12 literig tejelők 2 kg., a 13–15 literig tejelők 3 kg., a 16–19 literig tejelők 4 kg. abrakot.

Nyáron a teheneik a közeli felújított új, jó legelőre járnak, amikor semmi abrakot sem kapnak. A takarmányok kimérése is a lehetőségig egyszerű, ami szükséges is, mert a gazdember nem szeret sokat bibelődni. A takarmányok csak egyszer lesznek kilóra mérve, először. A vágott répából egyszer mér a gazda egy vesszőkosárba 20 kg.-ot s azt megjegyzi magának, hogy meddig van telve a kosár a répával, a polyvát s töreket pedig mérés nélkül keverik hozzá. A szénát is csak egyszer mérik s aztán már tudják, hogy mekkora csomót kössenek. Az abrakot pedig egy bádogfazékkal mérik, amelyben megjelölik, hogy 1 kg. abrak meddig ér, s annyiszor mérnek vele a tehénnek, ahány kilót a tejeléséhez mérten adni kell.

Talán azt gondolhatná valaki, hogy ilyen etetés mellett nem találja meg a gazda a számítását, pedig dehogyan nem, megfelelő tejtérítés mellett igen. Szembeállítjuk a tehén-tartás napi költségét a naponkénti tiszta bevétellel. Az alaptakarmány pénzértéke: 20 kg. répa a 1 f. = 0,20 K., 2 kg. polyva a 2 f. = 0,04 K., 6 kg. jó széna a 7 f. = 0,42 K., mintegy 5 kg. tengeriszár és szalma a 3 f. = 0,15 K., általános költségek 0,20 K., összesen 1,01 K. 1 kg. abrakkeverék értéke 15,2 fillér (olajpogácsa 16 f., tengeridara 16 f., buzakorpa 11 f.). A 9 liter adó tehén után a napi tiszta bevétel 1,62 K., a költség 1,01 K. + 15,2 f. = 1,16 K., a nyereség 0,46 K. A 12 liter adó tehén után a napi tiszta bevétel 2,16 K., a költség 1,01 K. + 30,2 f. = 1,31 K., a nyereség 0,85 K. A 15 liter adó tehén után a napi tiszta bevétel 2,70 K., a költség 1,01 K. + 42 f. = 1,43 K., a nyereség 1,27 K. A 18 liter adó tehén után a napi tiszta bevétel 3,24 K., a költség 1,01 K. + 61 f. = 1,62 K., a nyereség 1,62 K. Az alaptakarmány és a tengeridara is a gazda saját terméke, tehát a földjének termését tejjé változtatja s azt jó árért eladva, terményeit kitünően értékesíti. Hát

még a sok jó trágya és a jó tehén értékes vadéka. A jó tehén tehát éppen a jó etetés esetén adja meg a hasznot.

Hogy a tejelversenyben a kilitiek olyan szép eredményt értek el, az főként a jó takarmányos eredménye, mert a rossz tehének ugysem kaptak abrakot s lassanként ki is selejtezték, míg a jó tehének megkapván a tejelőképeségüknek megfelelő táplálékot, tejbőségüket kifejtették. Jól mutatják ezt az alábbi adatok, amelyek a kilitii tejelverseny eredményeit tárják fel. A tejelversenybe felvett 34 tehenet 15 naponként a próbafejési ellenőr előtt (Novotny Jenő állami népiskolai igazgató) fejték meg reggel és este. A 34 tehenből 3 darab volt, amelyek 4000 liternél többet, 17 darab pedig ennél kevesebbet, de 2000-nél többet. A legtöbb tejet egy 4 éves pirostarka tehén adta. 4752 litert, a legkevesebbet 2416 litert egy 7 éves pirostarka tehén. Az átlaga a 34 tehennek 3260 liter volt, ami oly kiváló eredmény, hogy bármelyik uradalom is büszke lehetne rá.

A tejelverseny szép eredménye a jó takarmányozásnak és különösen az olajpogácsaliszttel történő etetésének a következménye, mert ebben a tejeleshez annyira szükséges fehérjéhez jutottak a tehének. A gazdasági egyesületeknek meg kellene kedveltetniük tagjaikkal az olajpogácsák használatát, amelyeknek nagyrésze, sajnos, kimegy az országból a magyar tejjgazdaság nagy kárára. Azt hiszem, a Mosonvármegyei Gazdasági Egyesület uttörő volt e téren mert már Kilitin kívül több községben is bevezette az olajpogácsaliszttel etetést, amelyet az egyesület kellő ellenőrzéssel vásárol és oszt ki. Az olajpogácsák elterjedésével a tejelési eredmények az országban tele-mesen javulnának.

Teljesen osztom Ujhelyi Imrénének azt a felfogását, hogy a nép közé a tejelversenyeket vigyük, a tejelet ellenőrző egyleteket pedig hagyjuk a nagyobb gazdaságoknak. Az utóbbiak sokkal körülményesebbek, semhogy a gazdánéppel meg lehetne kedveltetni őket, míg az egyszerű tejelversenyekben buzgalommal vesz részt. Sokszor lehet hallani, hogy a magyar kisgazdát nem lehet az ilyenekbe belevinni, pedig a szinmagyar Kiliti is azt mutatja, hogy igenis lehet, csak meg kell érteni vele a dolog hasznosságát és egyszerű jóindulattal megnyerni a bizalmát s akkor követi a tanácsadót.
(Magyaróvár.) Bánvári Sándor, gazd. akad. tanár.

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM ÉS SZÁMTARTÁS.

Rovatvezető: Ormány János.

A gazdatisztek és a kettős könyvvitel.

III.

Kétkedem abban, hogy az ellenőrzéshez és a jövedelemnek gazdasági üzemágak szerint való pontos kimutatásához elegendő lenne az egyszerű gazdasági könyvvitel is. A gazdaság

összes jövedelmének megközelítő kiszámításához ez tényleg megfelel, hanem a mai meglehetősen előrehaladott gazdasági rendszer mellett a tulajdonos nem csupán az összjövedelemre kíváncsi, hanem azt is tudni akarja, hogy a jövedelem miként oszlik fel üzemágak szerint, mily módon állott elő az egyes üzemágak jövedelme, érdekes-e ezt az üzemágot tovább is folytatni vagy tanácsos-e megszüntetni.

Ez a kezelőtiszt nem becsületességének, hanem tudásának és tapasztalatainak ellenőrzése és munkájának bírálata lesz, rendes esztendőben, midőn terveit, reményeit elemi csapások nem befolyásolták. Sőt rendellenes években is kitüntethető az esetleges tulkiadás és ennek következtében beállott kár.

Tény az, hogy a kettős könyvvitel nem detektív és a zavarosban halászó gazdatiszt tetteit kinyomozni vagy leleplezni sem az egyszerű, sem a kettős könyvvitel nem tudja, de egy ki nem derített bűn még nem ok arra, hogy ellenőrt ne tartsunk, különösen ott, ahol nem a visszaéléseket, hanem a tudást, az eredményt kell kimutatnunk.

A kezelőtisztek egy része előtt nem közönyös, hogy az illető gazdaságban egyszerű vagy kettős számtartás van-e, mert az elsőhöz többnyire ők is értenek, tekintve azt, hogy az egyszerű számvitelt a gazdasági akadémiákon is tanítják és így azt önmaguk is vezethetik, míg a kettős könyvvitel miatt külön alkalmazottra van szükség, aki nem csupán a gazdaság számadásait van hivatva kezelni, hanem egyszerre mind a gazdaság kereskedelmi vezetése is hatáskörébe tartozik, mert egy intenzív gazdaság gyakorlati részének rendszeres vezetése ugyanis elegendő terhet ró a kezelőtiszt vállaira.

Ami a beruházás és a készpénzben beadandó tiszta nyereség kérdését illeti, éppen a kettős könyvvitel sarkalatos pontja mutatja ki azt a legfontosabbat, hogy a befektetésre fordított összeg emelni fogja a befektetési tétel értékét. Ily tétel a jövedelmezőség terhére tényleg lehet kamatleszámolás vagy későbbi értékesítkedés révén. Hogy volna az megterhelése a gazdaságnak, hisz éppen azért történt a beruházás, hogy fokozottabb jövedelmet adjon, ami tapasztalható is, ha az illető üzemág előző évi jövedelmét egyöntelű érték-számítás alapján összehasonlítjuk a beruházás után származó jövedelemmel. A befektetésből származó értéknövekedés sem lehet jövedelem-vagy vagyonszaporodás tárgya, mert hisz a kettős könyvvitel alapján az tünik ki leginkább, hogy a befektetés által a pénzvagyont kevesebb, míg a beruházási tétel ugyanazon összeggel nagyobb lett. Felelőlegesen tartom ezt példával megvilágítani, mert hisz a könyvvitel ezen elemi szabályai még a laikusok előtt is ismeretesek. A beszerzésre fordított összeg kamata és ha a beruházás élettelen tárgy, ugy annak értékleírása tényleg a jövedelem hátrányára megy, de ugyanakkor más tételknél a jövedelmezőség határozottabban látszik meg.

A legtöbb uradalom valóban más-más módon vezeti kettős könyvelési alapon bevezetett könyveit, csak hogy a kettős könyvelésnek is francia, olasz és amerikai, egyszerűsített stb. módszere is van. Ez utóbbi főleg azért helyes és indokolt

a gazdaságokban, mert a számtartó többnyire egyedüli irodai alkalmazott és ezen minőségben még a belső majori munkálatok ellenőrzésével is meg van bízva és ha feladatát lelkiismeretesen végzi, kevés ideje marad a könyvelésre. Az a könyvelő, ki munkáját lelkiismeretesen, pontosan végzi, sohasem járhat el mérlegkészítés alkalmával saját kénye-kedve szerint, hanem szigorúan tartani kell magát a valóságnak megfelelő adatokhoz.

A vagyon megállapításánál tekintetbe jöhet elsősorban a föld értéke, mely a jövedelem előnye vagy hátrányára sohasem változhat. Az épületek és leltári tárgyak értékéből minden gazdaságban már évekre előre meghatározott egy és ugyanazon százalék mint értékszökkenés jön leírásba, míg az új beszerzések és azok értéke a könyvekből és az évvégi leltározás alkalmával is megállapíthatók a vételárból való általános százalék leírása után. Állatállomány darabértéke szintén évről-évre kor szerint egyformán állapítatik meg, mert az állatállomány jövedelme a felhasznált vagy eladott állatok értékének befolyása után már a könyvekből kitünik, míg a fiatalabb állatok értékelkedése növekedés, tehát korosítás alkalmával jut kifejezésre, de feltétel, hogy a leltári ármeghatározás évről-évre egy és ugyanazon alapon történjék. Gabonafélék, vagy esetleges értékpapírok árait a börze határozza meg, mert hisz azok értéke árhullámszámának van kitéve, de a börzeárból is levonandó bizonyos százalék a még várható beszáradás és kezelési költség fedezésére. Egyéb leltári tárgy nem igen szerepel vagyontétel gyanánt, az évközi eladásokat, bevételeket, kiadásokat pedig mint határozott tételeket könyveljük el.

Ne feledjük, hogy a kettős könyvvitel nem csupán a kezelőtiszt nemtudását vagy szakértelmének hiányát állapítja meg, kimutatja az ennek ellenkezőjét is. Hogy baj azonban, hogy a könyvelők nagyrésze csupán egy hideg élettelen mérleget készít, ami kimutatja ugyan pontosan az eredményt, de a mai gazdasági rendszer mellett a mérleget statisztikai adatokkal is fel kell szerelni, hogy az a birtoktulajdonos minden keresgélés, utánanézés és számítás nélkül megtalálja azt, amit tudni akar.

(Somogyaszaló.)

Naschitz Miklós,
urad. számtartó.

A jövőben főképpen csak azoknak a számtartási közleményeknek közlésére szorítokozunk a tér szűke miatt, melyek a felmerült kérdések eldöntését a való életből felhozott példákkal igazolják. Arra kérjük a kettős számtartás híveit, legyenek szivesek egy-egy cikk keretében az egyes főbb termelési ágak jövedelmi mérlegét a lehető legrészletesebben a közleményeikbe belefoglalni és az egyes tételeket megfelelő megokollással kísérni, mert a gyakorlati gazdákat csak az életből merített valóságos példákkal lehet meggyőzni.

Rovatvezető.

Van szerencsém a tisztelt gazdaközönségnek h. figyelmébe ajánlani, hogy a

takarmányrépamagot

ez idén oly alacsony áron jegyzem, mint amire eddig példa nem volt.

Kérem tehát a szükséglet fedezése előtt cégom ajánlatát bekérni.

Mauthner Ödön os. és kir. udvari Budapest.

mágyar kereskedése

Mit tegyünk a székely Kárpátvidék állattenyésztése érdekében?

VIII.

Jellemző a mi állapotainkra, hogy a hozzászólások azoktól a székely atyáinktól jönnek, kik érdeklődésüket a Székelyföldről távol sem tagadják meg, mialatt az otthon élő székelyek bőlesen hallgatnak. Amennyiben azonban örömmel állapítok meg a hozzászólásokból, hogy végre csakugyan eljutottunk a székely bajok támogatásában az őszinteség azon fokához, hol egymást megérthetjük.

Sokban egyetérttek az eddigi hozzászólások tartalmával, de abban nem tudok egyetérteni, mintha a bajok egyik kufforrása az volna, hogy a székely rossz gazda, hanyag és lusta. Sőt azt egész bátorsággal merem állítani, hogy a saját dolgában a székely a világ legszorgalmasabb, legiparkodóbb népe, csak ott válik türethetetlen lustává, hanyaggá, mikor munkaerőjét más dologra kell fordítsa. Mondjuk hát inkább úgy, hogy a székely mint napszámos lusta és hanyag, mert így van az igazság. Hogy a székely rossz gazda volna, ezt sem tudnám állítani, mert a szántást-vetést aprólékosan hajtja végre, a szokásos kalászos gabonák termelésével oly átlagos terméseredményeket ér el megfelelő időjárás mellett az apró parcellákon, hogy a terméseredmény az átlagot is felülmúlja. De a megszokottakon kívül új művelési növény meghonosítása, vagy új művelési ág bevezetése már nehéz feladat. A székely tehát maradj. Újítani semmit sem akar.

Ez az oka, hogy állattenyésztése is csak nehezen haladhat előre. Az állattenyésztésben megcsontosodott nomád hajlamai uralkodnak ma is, állandóan és mindenütt legeltetni akar, tekintet nélkül arra, hogy a terület vajjon az övé-e, vagy másé és van-e azon a területen, hová marháit reggel kicsapja, valami legelni való. Mikor ezelőtt 12 esztendővel a székely kirendeltség a legelőjavításokat tervbe vette, egyetlen közbirtokosság, vagy község sem volt hajlandó megengedni, hogy közlegelő területein egészen ingyen legelőjavítás fogadjassék.

Igen messze kalandoznék a cimben felvetett kérdéstől, ha röviden is foglalkoznék a megelőző közleményekben felvetett összes eszmékkel. S. Bíró Géza állattenyésztési szövetkezeteket, Péterfy Tamás a korcsmák bezárását és gazdasági érzékkel bíró vezetőket, Elek István olyan szakképzett vezetőket, kik nem tanítanak, csak „csinálnak”, Fűrédy Lajos kulturapostoli szerepre kizemelt, okosan gazdálkodni és terményeiket értékesíteni tudó idegen kizemelt telepítését javasolja a községekbe. Mindenik javaslat szép és üdvös, csak a helyi viszonyok szem előtt tartásával vagy nehezen, vagy éppen nem valószínűsíthető meg. A pénzbeli tervekkel tervezett állattenyésztési szövetkezet azért nem valószínűsíthető meg, mert hiányozni fog a pénz s még inkább a vállalkozási kedv. Honnan venne egy ilyen falusi szövetkezet csak 25 ténre való legkevesebb 15.000 korona alaptőkét és annak megfelelő forgótőkét? A korcsmák bezárása is hasznos volna, de ennek útját állja egy hatalmas állami érdek. Gazdasági érzékkel bíró vezetők már mindenütt vannak a kir. gazdasági felügyelőkben és kirendeltségek vezetőiben. Olyan szakképzett vezetők, akik nem tanítanak, csak „csinálnak”, csakugyan hiányoznak a Székelyföldről, mert az eddig államsegéllyel dédelgetett ugynevezett „mintagazdák” intézménye semmi sikerre nem vezetett. A kulturapostoli szerepre kizemelt idegen kizemelt telepítése egyes községekben igen ajánlatos s talán legcélszerűbb is volna. Igaz, hogy annak gyakorlati megoldása manapság nagy nehézséggel és veszélyességgel járna, de mégis érdemes a megfontolásra.

Ezt a telepítést bérletbiztosítás útján vélném megvalósíthatónak olyképpen, hogy a földművelésügyi kormány egy-egy községben bérbeadni szokott 20-30 holdas, avagy nagyobb

kisbirtokot bérbe venne s azt egy-egy erre előre kizemelt és feltétlenül alkalmasnak talált idegen — de nem messze vidéki — kisbirtokosnak a bérlet összeg egyrészt elengedése mellett adná át, kikötve az utmutatás szerinti okszerű gazdálkodást és ebben az ellenőrzés feltételeit. Részletekbe nem bocsátkozhatom, csak azt jegyzem meg, hogy egyik velem szomszédos községben a fuult évben egy száz család bérbevett egy 200 holdas birtokot (erre eddig példa nem volt) s azt gépekkel, modern gazdasági eszközökkel művelés alá vevén, már az ősz folyamán — tehát a bérlet első évében — legendákat beszéltek a százok gazdálkodásának eredményéről a falusiak.

A székelyföldi állattenyésztés fellendítése érdekében az utóbbi évtizedekben sokat áldozott és valóban sokat tett a földművelésügyi kormány, sokat buzgókodtak a gazdasági egyesületek és hatóságok. Van is látszata, azt senki el nem tagadhatja. Hogy a viszonyok egy-kettőre meg nem változhattak, az a dolog természetéből folyik. Különböző is az állattenyésztésnek, mint egyik gazdálkodási ágak külön való támogatása alig és nagy bajjal vezethet eredményre ott, hol az annak alapját képező általános gazdasági állapotok elmaradtak. Szerintem az állattenyésztés előhaladása az általános gazdasági haladással karöltve oldható meg. Ha ezen állapotok megváltoztatására nézve javaslatot kellene tennem, a következőket javasolnám:

1. A kirendeltségek legyenek kizárólag tanácsadó és közvetítő közegek, de mindent csak személyes jelenléttel és közvetlen meggyőződéssel intézzenek.
2. Szűnjék meg minden adakozás, százalék leengedés, kedvezményadás ott, hol egyesek előnyéről van szó. Tehát ne osztogasson a kirendeltség sem ingyen, sem százalék leengedéssel, sem kedvezményes árban tehenet, tyukot, tojást, vetőmagot stb.
3. A kirendeltségek munkássága kizárólag a közérdekű intézmények támogatására szorítkozzék. Javítson közlegelőket, közvetítsen, szerezzen és osszon ki apaállatokat a rendelkezés alatt álló államhitelek keretén belül, minél nagyobb támogatással. Alakítson gazdaköröket, szövetkezeteket, azokat vezesse és működésüket tartsa éhben, sikeres működésük arányában adjon és közvetítsen részletfizetésre gazdasági gépeket, eszközöket, szerszámokat, oktassa azok használatára, segítse elő Népházak építését.
4. Évenként többször tekintse meg személyesen a feljavított legelőket, az azokon létesített építményeket, a legelőmarhák állapotát, a legelő kihasználását s vegye számba a tenyészapaállatokat és azok tartását.
5. Utjai alkalmával vizsgálja meg a községi falkolákat s mozgassa elő a gyümölcsstermesztést.
6. Községeknek és közterületeknek vízzel való ellátása vagy lecsapolása iránt tegyen előterjesztést és azok létesítését szorgalmazza, azok létesítésére ott, ahol elkerülhetetlennek látja, eszközöljön ki államsegélyt.
7. Községi közterek, valamint vízmosások területének befásítása iránt szükségesnek látszó intézkedéseket minden vonalon sürgesse.
8. Tejtermelő szövetkezetek, eszténa társaságok működését tartsa figyelemmel, adjon tanácsot, a visszaélések megtöréséhez pedig nyújtson segítséget.
9. Hasson közre a tagosítások kérelmezése és keresztülvitelére, a már tagosított határokon pedig a takarmánytermesztés megkedveltetésére.
10. Őrizze ellen a közbirtokossági vagyoni, községi közbirtokok, tenyészállatalapok miként való kezelését és jövedelmezését.
11. A kirendeltség személyzete úgy volna beállítandó, hogy mindezen teendőik közvetlen ellátására szükséges közegek rendelkezésre álljanak. A kirendeltségek különben sokkal sikeresebb munkát úgy végezhetnének, ha személyzetük a gazdasági felügyelőségek hatásköre alá osztatnék be s ezzel lehetővé tételnék az egyöntetű eljárás.
12. A hivatal a közvetlen eljárást irányítsa.

Az általános gazdasági és gazdálkodási viszonyok javítása és helyes irányú vezetése mellett önként fog kifejlődni az állattenyésztés s akkor nem fog szüksége fennforogni afelett való töp-

renkedésünknek, hogy mit tegyünk a székely Kárpátvidék állattenyésztése érdekében, mert a kizemelt álló székely gazdaközönseget az állattenyésztésre külön buzdítani hasztalan fáradság marad a világ végéig.*

(Csikszereda.)

T. Nagy Imre.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
közgazdasági szakosztályának

1914. évi február hó 12-én (csütörtök) d. u. 4 órákor a Közteleken tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A tej vasuti szállítási díjtételei hazánkban és a külföldön. (Előadó: Mutschenbacher Emil dr. titkár.)

2. A Szatmárvármegyei G. E. törvényjavaslat-tervezete az elemi csapások sújtotta gazdak támogatása tárgyában. (Előadó: Bartha Kálmán, a Szatmárvármegyei G. E. ig.-választmányi tagja.)
Budapest, 1914. február hó 5-én.

Zselénski Róbert gróf s. k.
szakosztályi elnök.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	321
Országos gazdagynlás Pozsonyban	321
Mit tegyünk a székely Kárpátvidék állattenyésztése érdekében?	336
Növénynevelés és vetőmagtermesztés.	
Hazai vagy idegen takarmányrépamagot vásároljunk-e?	331
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Amerika száraz vidékeinek kukoricafajtái	333
Gazdasági vegytan.	
Hogyan vélekednek Németországban a phonolithról?	333
Szarvasmarhatenyésztés és tejgazdaság.	
Tejcsarnoktársaság és tejelverseny Dunakilitin	334
Mezőgazdasági fizetés és számtartás.	
A gazdatiszték és a kettős könyvvitel	335
Vegyesek	336
Az új sertésszállás-telep. — Gabonapiaci szemle. — Kinevezés. — A Nagykőrösi Gazdasági Egyesület. — Bériók szövetségének küldöttsége az OMGE.-nél. — „Ujabb mozgalmak a husvizsgálat terén” — Vámpolitikai tárgyalások az Országos Magyar Kertészeti Egyesületben. — Tenyészsertéskiallítás és vásár Nagyváradon. — Országos igáslókiállítás és vásár Budapesten. — Kedvezményes áru keltetőgépek. — Borkereskedelmünk és a szőlők téli állapota. — Tenyészlovakvásár Aradon. — A dohánytermesztés jövedelmezőbbé tétele. — Állatok, állati nyerstermékek és részterjesztő tárgyak behozatala és átvitele Bulgáriából. — Leacsapolás a Balaton mentén. — A szőlőki cukorgyár üzembehelyezése — Lőszóreladás. — Uj gazdakör Pest megyében. — Uj gazdasági egyesület	338
Kereskedelem, tőzsde	340
Szerkesztői üzenetek	342

Az új sertésszállás-telep.

Az 1915-ben megszűnő kőbányai sertéshizlálótelep új elhelyezésének kérdése végre éveket tartó bizonytalanság után végleges megoldást nyert. A Magyar Általános Hitelbank és a Kereskedelmi Bank a földművelésügyi minisztérium támogatásával és részvételével 5 millió korona alaptőkével részvénytársaságot létesít, amely az új sertésszállás tervét megvalósítja. Az érdeklősök Budapest és Nagytétény közelében a Duna mellett már lo is foglalt egy nagyobb területet a telep céljaira, amelyen egyelőre 50,000 darab

*) A székely kérdés jeles ismerőjének ezzel az érdekes és tanulságos hozzászólásával beárjuk a kifejlődött s talán nem eredménytelen eszmecsereit. Szerk.

sertés befogadására építenének szállást és a hízótelepet kiegészítenék daramalommal, szalámi- és szappangyárral. A telep létesítésére a biai közigazgatási hatóság már meg is adta az engedélyt.

Míg a létesítendő telep üzemi és üzleti tervét teljes alapossgal és részletességgel nem ismerjük, a kérdésben végleges állást nem foglalhatunk. Elvi szempontból azonban a kezdeményezést örömmel üdvözöljük, mert az érthetetlen módon oly sokáig vajdó kérdést végre dűlőre vitte. Szépen fejlődő sertésenyésztésünk és még ma is nagy jelentőséggel bíró sertés-kivitelünk (a múlt évben meghaladta a 900,000 darabot) érdekei megkívánják, hogy a főváros közelében rendelkezünk egy nagy központosított, korszerű hízóteleppel, amely az értékesítés és feldolgozás fontos kérdéseit is felkarolja. Az új terv ugy szervezetét, mint a telep helyét tekintve, kedvezőnek látszik és a földművelésügyi minisztérium a részletkérdések gyakorlati kivitelénél mindenesetre latba fogja vetni tekintélyét, hogy a tenyésztőközönség érdekei minden vonalon megóvassanak és az érdekeltség többé-kevésbé monopóliumszerű helyzetét a gazdák rovására ne érvényesíthesse.

Az új tervet azonban meglehetősen ellenszenvvel fogadta a székesfőváros, ami könnyen érthető, hisz ez a megoldás a fővárost egy csomó bevételtől fosztja meg. A terv ellen a „nemzetgazdaság és a fogyasztás” szempontjaiból felhozott érvek komolyan nem jöhetnek számba, hiszen a főváros illetékes tényezői is úgy terveztek annak idején, hogy a telep a város közelében terüljön el, vele közlekedésileg szoros összeköttetésben, de hogy a terület a főváros-hoz csatoltassék közigazgatásilag. A fővárosnak ezzel az eredeti tervével teljesen megegyezik az új megoldás a közigazgatásilag hozzá való csatolás kivételével, aminek pedig ugy a tenyésztők, mint a fogyasztók csak előnyét fogják élvezni. Az új telep ugyanis azonkívül, hogy a fővárosnak közigazgatási, egészségügyi stb. kérdésekben való beavatkozása nem teszi nehezkessé annak szervezetét és üzemét, mentesülni fog sok mindenféle teherrel és járuléktól, amelyet a főváros most is különféle címenek szed és a jövőben bizonyára még többet is szedne. Ennek az elég jelentékeny bevételnek az elmaradása (most is még évenként majd 100 ezer korona) fáj olyan nagyon a fővárosnak, holott ez a hízalás olcsóbbá válását jelenti, aminek előnyeit nemcsak a gazdák, hanem elsősorban a fogyasztók fogják élvezni. Ugy látszik erről megelégedett ez alkalommal a fogyasztók érdekeit mindig annyira hangoztató főváros.

E kérdésben különben a főváros legutóbbi közgyűlésén interpelláció is hangzott el, amely felelősségre vonta a tanácsot azért, hogy a kellő lépéseket nem tette meg idejében a főváros régi jogainak biztosítása és az új sertés-szállástelepek székesfővárosi intézményként való létesítése érdekében. Az interpellálónak igaz van; a főváros vezetőségét e téren tényező mulasztás terheli, mert a kőbányai szállások föloldásakor kezdett ugyan tárgyalást

ebben a kérdésben, de olyan érdemleges tevékenységet, amilyent az ügy fontossága megkívánt volna, sohasem fejtett ki és évek során át a megoldás érdekében egy komoly lépést sem tett, úgy, hogy amidőn a kőbányai telep végőráit éli és az új kereskedelmi szerződéseink tárgyalás alatt vannak már, még mindig nem jutott érdemleges elhatározásra. Ezért a főváros csakis magának tehet szemrehányást és senki másat nem okolhat, ha az új terv nem szolgálja kellőleg pénzügyi érdekeit. Nem jogosult tehát a földművelésügyi minisztériumnak szóló szemrehányása sem, mert ha évek előtt szó is volt arról, hogy az új telepet a fővárossal karöltve létesítse, erre nézve kötelező ígéretet nem tett és a főváros halogató és határozottság nélküli közreműködése folytán magát minden kötelezettség alól felmentettné érezhette. Sőt a földművelésügyi kormány csak dicséretet érdemelhet, hogy sertésenyésztésünk és kereskedelmünk érdekeit nem szolgáltatta ki a főváros tehetetlenségének, hanem e kérdésben megfelelőnek ígérkező megoldást létesített.

A részletes bírálat jogát más alkalomra tartva fenn, most még csak a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének szerzett jogait kívánjuk az illetékes tényezők jóindulatú figyelmébe ajánlani. A szövetkezet ugyanis a kőbányai telepen jelentékeny mérvű sertés-hízást folytat már évek hosszú sora óta és ez irányú sikeres tevékenysége nemcsak a szövetkezet, de a gazdáközönség és a fogyasztók érdekeit is szolgálja úgy, hogy ez a bizományi hízalás gazdasági életünknek nélkülözhetetlen intézménye lett. Ezért az új telep szervezésénél a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét okvetlenül különleges elbárást érdemel és szerzett jogainak megőrzésére jogosan tarthat számot.

Gabonapiaci szemle. A keményebb téli időjárás erejéből e héten mit sem veszített. Tíz fokon alóli hőmérséklet volt az uralkodó, amely a jelenlegi időszakban nem is lenne baj, ha kellő vastagságú hótakaró borítaná mindenütt a vetéseket. De éppen az a baj, hogy az a hótakaró, amely első pillanatban kellő vastagságúnak látszott, utóbb csak jelentéktelenné vált a legtöbb helyen, mert porszerű átlaga nem nyújthat összefüggő egészet és a szől sok helyen ugyszólván teljesen szertehordta ezt. Ez a jelenség némi aggodalmakra nyújt alkalmat az őszi vetések szempontjából, különösen az Alföldön, ahol az idejé hideg időjárás szokatlan mértékben jelentkezett. A gabonakereskedelem ezt a jelenséget ma még nem rézesíti figyelmébe, sokkal inkább a készáru kínálatának hiányát tekinti, amely igazán nagymérvű. A malmok nem kapnak nagyobb mennyiségű készáru, bár a budapestiek látszólag nem is nagyon török magukat utána, mirtha a kimutat kiéheztetését terveznek. Annál inkább keresik a készáru vidéki malmaink és bizonyoságot tehetnek arról, hogy a buza beszerzése a legnagyobb nehézségekbe ütközik, mert alig van áru.

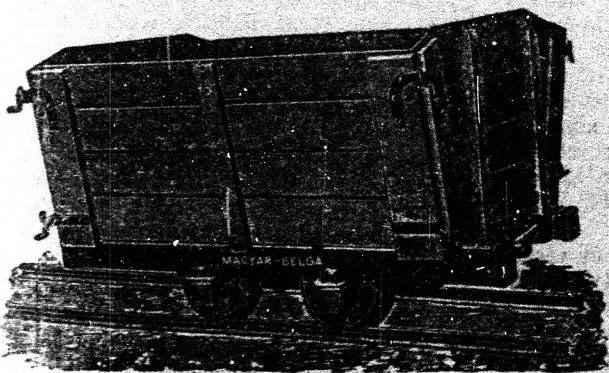
Ilyen körülmények közt csak természetes, ha a budapesti tőzsdén a buza áralakulása a leg-

teljesebb szilárdság jegyében folyt le és a mult-heti árakhoz képest az áprilisi buza 36 fillérrel, az októberi 28 fillérrel emelkedett és ma az áprilisi buza 24 K.-án felül áll, az októberi pedig a 22 K.-át meghaladta. Kuriozumnak illik be, hogy ebben a készáruhiánnyal küzdő időben a tőzsdei spekuláció májusra olcsóbbra becsüli a buzát, mint áprilisra, pedig egyáltalában nem valószínű, hogy a készáru májusra nagyobb mennyiségben lépje el a piacot, még akkor sem, ha az új termés biztosított lesz tekinthető. Kukoricában és zabban ellanyhult az üzlet, mindkét terménynél csekélyebb árcsökkenés következett be.

Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter Kovács Imrét, az országos m. kir. gyapjuminősítő intézet aligazgatóját az intézet igazgatójává nevezte ki. Kovács Imre az intézet vezetésével már eddig is meg volt bízva, végleges kinevezését örömmel vették tudomásul.

A Nagykőrösi Gazdasági Egyesület alakuló gyűlése, amelyről lapunk legutóbbi számában részletes tudósítást közöltünk, táviratilag üdvözölte Bujanovics Sándort, az OMGE. elnökét, aki megleghangu táviratban válaszolt. Itt említjük meg azt az őszinte elismerést érdemlő tény, hogy Torma János nagykőrösi polgár 80,000 korona értékű házat az új egyesületnek ajánlkozta.

Bérlők szövetségének küldöttsége az OMGE-nél. Hirt adtunk már róla, hogy a földbérlők mozgalmat indítottak külön egyesületben való tömörülésük érdekében. A mozgalom sikerrel járt és a Magyar Földbérlők Országos Szövetsége január hó 25-én már meg is alakult. Az alakuló közgyűlés az alapszabályok előkészített tervezetét elfogadta, azután egyhangulag megválasztotta elnöké György Endre volt földművelésügyi minisztert, aki székfoglaló beszédében részletesen foglalkozott a földbérlőket érdeklő időszerű kérdésekkel s rámutatott mindazokra a feladatokra, amelyeket az új szövetségnek részben saját erejéből, részben pedig a már meglévő gazdatársadalmi szervezetekkel karöltve meg kell oldania. A tetszéssel fogadott székfoglaló elhangzása után megválasztották alelnökké Bartha Emil és Hencz Gyula nagybérlőket, választottak 15 tagu elnöki és 25 tagu igazgató-tanácsot, 50 tagu választmányt és 5 tagu számvizsgálóbizottságot. A közgyűlés azután elhatározta, hogy a szövetség megalakulását küldöttség útján hozza tudomására a földművelésügyi miniszternek és az OMGE. elnökségének. Az alakuló közgyűlés után az elnöki tanács György Endre elnöklele alatt ülést tartott, amely a szövetség ügyvezető-titkárává Horváth Károly bérlőt, a mozgalom kezdeményezőjét és szervezőjét, jogügyi titkárává pedig Gerő Vilmos dr. budapesti ügyvédet nevezte ki. — A földbérlők szövetségének küldöttsége György Endre elnök vezetésével f. hó 4-én tisztelettel Bujanovics Sándornál, az OMGE. elnökénél, az egyesület jóindulatát és támogatását kérve a szövetség részére, amely főleg a bérlők még rendezetlen jogi kérdéseivel szándékozik foglalkozni. Bujanovics Sándor biztosította a szövetséget az OMGE. támogatásáról, amit

Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.

Budapest, Hungária-körút 115-117. szám.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

Állandó nagy raktár!

— míg a szövetség velünk közös célokat szolgál — részünkről is felajánlunk, fenntartva azonban ama régebbi álláspontunkat, hogy a bérlőknek külön szervezkedésére nem volt szükség, mert érdekeiket az OMGE. kellőképpen mindig megvédte és a jövőben is meg fogja védeni.

„Ujabb mozgalmak a husvizsgálat terén“ címmel érdekes előadást tartott *Graf Miksa* vágóhídi állatorvos a „Magyar Országos Állatorvosi Egyesület“ f. hó 4-iki szakülésén. Előadásában vázolta a husvizsgálat rendszerét a külföldi államokban és ismertette az ott uralkodó ama helyes irányzatot, amely a husvizsgálat végzését csakis a szakemberek feladatának tartja és ezzel szembeállította a hazai viszonyokat, ahol a husvizsgálat terén még sok kívánnivalót tapasztalhatunk. Az előadás alapján érdekes vita fejlődött ki: a felszólalások lényege az volt, hogy a közegészségügy fontos érdekei megkívánják, miszerint a husvizsgálatot nálunk is mindenütt arra hivatott szakemberek, tehát az állatorvosok végezzék.

Vámpolitikai tárgyalások az Országos Magyar Kertészeti Egyesületben. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesületben *Szász Nándor* a budapesti m. kir. tanintézet titkára előadást tartott a jelenlegi vámtarifák kertészeti vonatkozásairól. Ismertette a vámszerződésnek fontosságát a hazai kertészet jövő fejlődése szempontjából, felsorolta a külföldi kertészeti érdekképviseletek óhaját saját vámtarifájukat illetőleg és vázlatosan utalt azokra a különleges érdekekre, amelyek a legközelebbi vámtörvényhez kertészeti szempontból fűződnek. Az *Oszták Kertészeti Egyesület*ek *Szövetségének* meghívására az OMKE. kiküldte *Szász Nándort* Bécsbe, hol az osztrák kertészek vámtarifáira vonatkozó óhaját vitatta meg. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület összes szakosztályai már részletesen megtárgyalták a vámtörvény őket érdeklő részeit, végleges álláspontját az egyesület ebben az ügyben a februárban tartandó nagy szaktanácskozás alkalmával fogja megállapítani.

Tenyészsertéskiallítás és vásár Nagyváradon. A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület Nagyváradon a lovasárterén március hó 22-én tenyészsertéskiallítást és vásárt tart. A vásár reggel 9 órától este 6 óráig lesz nyitva. A vásárra csak Arad, Bekés, Bihar és Hajdu vármegyeiből fogadnak el tenyészállatokat, ezekből is csak hazai mangolica sertésekkel lehet részt venni. A vásárra bejelentett állatokat a bejelentési lapon kitüntetett árak mellett a kiállítási iroda adja el. Bejelentési lapokat és bővebb felvilágosítást a Biharvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál lehet szerezni (Nagyvárad, Bunyitay-liget).

Országos igaslókiállítás és vásár Budapest. A székesfővárosi Tattersallban és lovasártelepen rendezendő III. díjazással egybekötött igaslókiállítás és vásár iránt nagy az érdeklődés. A vásárt március hónap 7—11. napján tartják meg. A földművelésügyi miniszter és a székesfővárosi közönsége több értékes tiszteletdíjat adott a legjobb anyagot felhajtó tenyésztők és lótarok kitüntetésére céljából. A díjazásra bejelentett lovakat két főcsoportban és két egymásután következő napon bírálja meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kiküldött bíráló-bizottság. Tenyészszempontból a bírálat március 7-én, használat szempontjából pedig március 8—9-én fog lefolyni. Nevezéseket csak a bejelentési lapokon fogadnak el, melyeket kitöltve február 21-én déli 12 óráig kell beküldeni a Tattersall (X., Kerepesi-ut 7—11.) igazgatóságához.

Kedvezményes áru keltetőgépek. A baromfitenyésztés előmozdítása érdekében a földművelésügyi kormány évről-évre felhatalmazza a *Baromfitenyésztők Országos Egyesületét*, hogy több keltetőgépet kedvezményes áron osszon ki. A kedvezmény abból áll, hogy a gépek árjegyzéki árának negyven százalékát a földművelésügyi kormány viseli, hatvan százalék pedig a tenyésztőt terheli. Tekintettel arra, hogy a tenyésztőidőszak közeledik, már most felhívja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) a tenyésztőközönség figyelmét erre a kedvezményre s felkéri az érdeklődőket, hogy a gépek elnyerése iránt legkésőbb február 20-ig adják be kérésüket az egyesületnek. A gépek helyes kezelésére nézve az egyesület gépmestere esetenként a helyszínen alapos utmutatással szolgál.

Borkereskedelmünk és a szőlők téli állapota. „*Borászati Lapok*“ hoz beérkezett tudósítások szerint a borkereskedelem jelenleg csendes, ami a hideg időnek tudható be és így rendkívüli jelenség. A borok nagyobb forgalmát a kereskedők és termelők egyaránt tavaszra várják. Az ujborkok lefejtése nagyjában az egész országban bevégeződött és a borok szépen tisztulnak és határozottan minőségileg jóval felülmúlják az 1912. év termést. A borkészletről pontos statisztikai adatunk nincsen, de hozzávetőlegesen meg lehet állapítani, hogy ugy ujborkokban, mint két év előtti borokban meglehetősen készlet áll a termelők pincéiben. Borkivitelünk nemcsak Ausztriába csökkent, hanem majdnem semmi a vámkülföldre való kivitelünk is. Ennek növelésére eddig minden kísérlet meghiúsult, hatásosabb eszközökhöz kell tehát nyúlni. Az 1913. év borterméséről sincsen még pontos statisztikánk, ami a kereskedelemre nagyon bizonytalanul hat, a „*Borászati Lapok*“ hoz beérkezett tudósítások szerint azonban a legutóbbi bortermés a három és fél millió hektolitert alig múlja felül. Ami a szőlők állapotát illeti, alapos a reményünk, hogy az 1914. év jutalmazni fogja a szőlősgazda munkáját. A hosszú, száraz ősz beérlette a vesszőket és ami a fő, lehetővé tette a szőlők betakarítását, őszi trágyázását stb. Némely vidékről hótakaró hiánya miatt panaszokodnak, bár még eddig nem híhető, hogy emiatt kárt szenvedtek volna a tőkék.

Tenyészbikavásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület március hó 12-én Aradon, a m. kir. gazdasági felügyelőséggel karöltve, ismét országos tenyészbikavásár rendezését vette terbe, amelyen magyar, színmintái, berni és pinzgaui bikák fognak eladásra kerülni. A vásárra vonatkozó bővebb felvilágosítások és bejelentő ivatek az egyesület titkári hivatalától szerezhetők be.

A dohánytermesztés jövedelmezőbbé tétele szempontjából nagy fontossággal bír e természeti ágnál is a drága kézi erő mellett a gép munkájának fokozottabb alkalmazása. Különösen Amerikában értek el e tekintetben szép eredményeket az ott jól bevált dohánypalántázó gépekkel, melyek a drága kéziültetés helyett lehetővé teszik a dohánypalántáknak géppel való olcsóbb kiültetését. Az Amerikában elért eredmények felkeltették a magyarországi gazdaközönség figyelmét is. Több oldalról jött megkeresésre a Magyar Mezőgazdák Szövethete *Vajda Ödön* osztályfőnököt kiküldte Amerikába, hogy ott a helyszínen szerezzen meggyőződést a dohánypalántázótűtőgépek használhatóságáról. A kedvező tapasztalatok alapján a szövethetet több ilyen gépet hozatott, hogy azokat a hazai viszonyok közt is kipróbálják. *Jozsefszky Pál* kir. tanácsos, ügyvezető igazgató a debreceni m. kir. dohánykísérleti állomást kérte fel, hogy az ültetési idény beálltával végezzen kísérleteket az amerikai dohánypalántázótűtőgéppel, amire az állomás készséggel vállalkozott. A kísérleteket *Kerpely Kálmán* gazdasági akadémiai igazgató, a m. kir. dohánytermesztési kísérleti állomás vezetője fogja irányítani. A kísérletek során nyilvános gépbemutató is lesz, ami annyival is inkább érdeklő a gazdaközönséget, mivel a géppel nemcsak dohánypalántát, hanem káposztát, paradicsom- és más egyéb palántát is lehet ültetni.

Állatok, állati nyerstermények és vészterjesztő tárgyak behozatala és átvitele Bulgáriából. A Bulgáriában kiütött keleti marhavészre való tekintettel a földművelésügyi miniszterium az osztrák földművelésügyi kormánnyal egyetértően rendeletet adott ki a Bulgáriából származó állatok, állati nyerstermények és vészterjesztő tárgyak behozatalára és át-

vitelére vonatkozóan. A rendelet szerint gyárilag mosott és zárt zsákokba csomagolt gyapjút, meszes gyapjút, főzött lószórt, meszes szőrőket, meszes sörtét, olvasztott faggyút és préselt szarulemezeket belépő állomási szabályszerű ellenőrző vizsgálat után és állategészségrendőri szempontból bizonyítvány kivánása nélkül is szabad behozni. Az egyptás állatokat kirakáskor szigorú állatorvosi vizsgálatnak vetik alá és csak akkor engedik kirakni, ha 40 nap óta vészmentes helyről hozzák. Bulgáriának keleti marhavészétől mentes kerületeiből fagyapotba csomagolva, zárt ládába helyezett tojás csakis a földművelésügyi miniszter esetről-esetre szóló előzetes külön engedelmével és az ebben meghatározandó külön feltételekkel kerülhet kizárólag nagyobb fogyasztási piacokra behozatalra. Bulgáriának keleti marhavészétől mentes készületeiből teljesen száraz juh- és kecskedőrök, illetve szőrmék, meszes bőrhulladékok, lágy részekből teljesen mentes és teljesen száraz csontok, szarvak és körmök, nyers ág- és disztoll és élvezhetetlen (denaturált) tőpörtyű szintén csakis a fenti feltételek mellett hozhatók be és pedig kizárólag gyártelepeken való haladéktalan feldolgozás céljából. A miniszteri rendelet az átvitele vonatkozóan is igen szigorú intézkedéseket tartalmaz.

Lecsapolás a Balaton mentén. Gróf *Zichy Béla*, *Jankovich Tivadar* földbirtokos és *Kruger Ödön* somogyvármegyei főjegyző Szőlősgyőrön a *Balatoncsehé, Arda, Fonyód* községek mentén elterülő óriási *zardavári* berek lecsapolását, Lengyeltóiban a nagybozót lecsapolását tárgyalták. Erdemes munkát végeznek a somogyi birtokosok, melynek nyomán ismét sok ezer holddal lesz kevesebb hazánkban az eddig használhatatlan, mocsáros terület.

A szolnoki cukorgyár üzembehelyezése. A szolnoki cukorgyár építési munkálatai befejezéséhez közelednek, úgy hogy a cukorgyár az *összettel meginduló új kampányban* meg is kezdi működését. A cukorgyár répaszállítói azonban már az elmúlt év őszén szállítottak répát a még építés alatt álló gyárnak. Ezeket a répaszállítványokat a hatvani cukorgyár vette át és dolgozta fel.

Lószőreladás. A Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület (Budapest, VII., Hungária-körút 16. sz.) bármilyen nagy vagy kismennyiségű lószórt a legmagasabb napi áron vesz át. A gazdának és fogyasztónak egyaránt érdeke, hogy a lószőr a közvetítő kereskedelem mellőzésével kerüljön forgalomba, de meg a jótékony cél is indokoltá teszi, hogy az eladandó lószórt a vakok kezébe juttassuk, ahonnan a lószőr árát postafordultával megküldi az igazgatóság.

Uj gazdakör Pestmegyében. *Iklad* községben gazdakör alakult meg. A szervezésben *Mayer Pál* ev. lelkes megválasztott elnöknek és *Kühn Ernő* tanítónak van legtöbb eredménye. *Páty* községben *Macskássy Sámuel* főjegyző vezetése mellett tejszővetkezet alakult. 60 kisgazda 116 üzletlétsz (tehenet) jegyzett. A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesületet mindkét helyen *Zsvánovits Béla* s. titkár képviselte.

Uj gazdasági egyesület van alakulóban Hajdusoboszlón. Eddig is igen sok gazda írta alá az alapítási tervezetet. Az alapító tagok egy-szersmindenkora 100 K.-t fizetnek és ez alapon a választmánynak tagjai, a rendes tagok pedig évi 5 K.-t fizetnek.

Lapunk mai számához csatolva van a „*Chinoin*“ gyógyszer- és vegyitermékek gyára r. t. (*Kereszty dr. és Wolf dr.*) prospektusa Cadogelről és *Stoppelman D. & H. van Zand* körlevele, melyekre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „*Patria*“ irodalmi és nyelvi részvénytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközönséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudományal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elméletekkel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatain átszűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szempontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat felettlen megbízhatóságuk mellett könnyen érhető és olcsó könyveket bocsáthasson az olvasóközönség rendelkezésére.

Az OMGE. könyvkiadóvállalatában a következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ I—V. évfolyamának 12 füzeté 5 K. — Groffits G.: *Gazdasági építéstudomány*. Füzve 10 K., vászonba kötve 12 korona. Ormándy János: *Számtartási napló*. Vaszonkötésben 6 K. Ormándy J. — Szilárd Ferenc dr.: *Jövedelemadóról szóló törvény* 8 korona. Campbell H. W. *Okoskerü talajművelés*. Magyarra átdolgozta: K. Ruffy Pál, Füzve 3 K. 50 f., vaszonkötésben 4 K. 50 f. Praznovszky A.: *Dohánytermelés és kezelése*. II. kiad. Füzve 2 K., vaszonkötésben 3 K. Károly Rezső: *Mezőgazdasági üzemszervezés és eredmények*. Füzve 9 K., vaszonkötésben 10 K. Rodiczky Jenő dr.: *Die Bienenzucht in der Nusschale*. II. kiadás 1 K. 20 f. Cselkó István: *Szarvasmarhatenyésztés*. Füzve 7 K., vaszonkötésben 8 K. Grabner Emil: *A gazdasági növények nemesítése*. Füzve 5 K., vaszonkötésben 6 K. Szilárd Gyula: *Szőlőművelés és borgazdaság*. Vaszonkötésben 10 K. Vantsó Gyula dr.: *A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény*. Kérdés és feleletekben 50 f. Kovács Imre: *A gyapjú minősítése* 3 K. 50 f. Cselkó István: *Takarmányozástani*. Kellner új elmélete alapján. Vaszonkötésben 10 K. Sierbán János és Koerfer István dr.: *Tejgazdaság*. Füzve 4 korona, vaszonkötésben 5 korona. Kovácsi Béla és Monostory Károly: *A ló és tenyésztése* 12 K., vaszonkötésben 15 K. Rodiczky Jenő dr.: *A magyar juhtenyésztés múltja és jelen iránymutatásai*. Vaszonkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és hasznosítása* 1 K. 50 f. Molnár István: *A mezőgazdasági gyümölcs- és zöldségtermelés és értékesítése*. Vaszonkötésben 5 K. Kardos Árpád: *Hári és udvarhertek berendezése*. Vaszonkötésben 3 K. Péter Béla: *A vadon termő növények*. Füzve 5 K. — Vaszonkötésben 6 K. Tornay Béla: *Általános állattenyésztéstan*. Vaszonkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K. 50 f.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágva és borítékba téve, a „Patria“ r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg postafordultával küldöm.

Kérem postafordultával alanti címre következő könyveket küldeni:

A könyv neve:

_____	_____ K.
_____	_____ K.
_____	_____ K.
_____	_____ K.

Olvasható példányok: _____
Lakóhely: _____
Utolsó posta: _____

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.

(1914. jan. 29—febr. 4.)

Vidék	Normális február havi csapadék átlaga milliméter	Tényleges csapadék milliméter	Csapadéknapok száma 1/10—1/4	Normális havi hőmérséklet C° 1/20—1/4	Tényleges havi hőmérséklet C° 1/20—1/4	Átlagos legnagyobb fagy C°	Hőmérséklet-értelem
I. a	26	0	0	-1.3	-7.4	-15	4
I. b	28	0	0	-0.6	-8.6	-17	4
I. c	26	0	0	-1.0	-9.3	-19	13
I. d	30	0	0	-0.3	-9.0	-19	24
II. a	33	0	0	-0.3	-8.5	-14	4
II. b	35	0	0	-0.2	-8.6	-16	14
II. c	26	0	0	-0.6	-8.1	-16	9
II. d	40	0	0	-0.5	-8.7	-16	17
III. a	35	0	0	-0.3	-8.2	-16	22
III. b	35	0	0	-0.5	-8.1	-14	8
III. c	32	0	0	-0.5	-8.2	-14	35
IV. a	25	0	0	-4.6	-6.4	-16	5
IV. b	35	0	0	-3.2	-7.1	-16	5
IV. c	25	0	0	-3.8	-7.7	-16	5
IV. d	50	0	0	-3.6	-8.6	-17	19
V. a	30	0	0	-1.7	-8.1	-16	18
V. b	26	0	0	-1.5	-8.5	-17	8
V. c	29	0	0	-0.9	-8.9	-18	4
V. d	50	0	0	-2.9	-7.5	-17	24
VI. a	35	0	0	-0.3	-10.3	-18	22
VI. b	40	0	0	-0.5	-9.5	-19	20
VI. c	40	0	0	-0.6	-9.2	-18	23
VII. a	25	0	0	-3.8	-9.6	-18	13
VII. b	25	0	0	-4.5	-9.2	-18	18
VII. c	30	0	0	-2.3	-9.8	-18	18
VII. d	27	0	0	-3.6	-9.5	-19	17
VII. e	25	0	0	-3.8	-10.9	-20	27
VII. f	25	0	0	-3.8	-10.2	-21	23

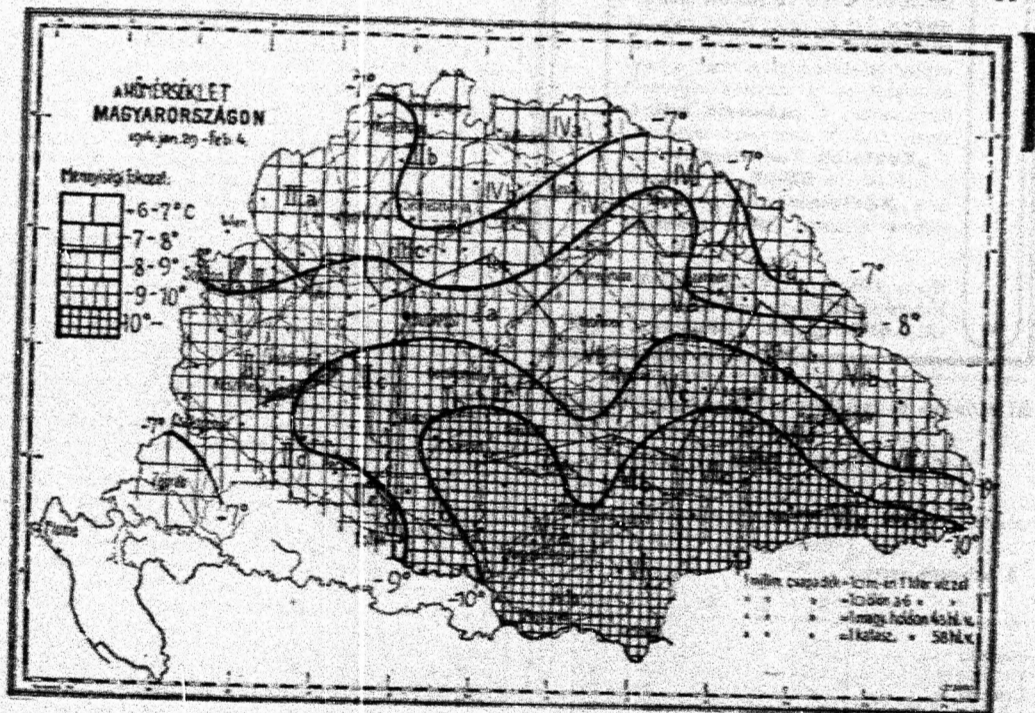
Időjárás.

1914. február 4.

Az elmúlt hét időjárása (jan. 29—febr. 4) következetes folytatása volt az előzőnek: hideg és száraz. Ezuttal is igen lényegesen elmaradt a tényleges hőmérséklet a szabály szerint kijáró mögötti, amelynek sok vidéken ezen a héten van utolsó mínusz előjele. Ezzel a hideggel a monarchia területe egészen elszigetelten áll Európa térképében, köröskörül alig van fagy, sőt Oroszországnak magas északi tájain +4° meleg mellett az eső is esett. Különleges helyzetünket a magas légnyomás okozza, amely egész Európát borítja ugyan, de magva, legnagyobb magassága már huzamos ideje következetesen felettünk tartózkodik. Magas légnyomás és hó azonban mindig nagy hideget hoz, mivel a hó rendkívül könnyen sugározza el a talaj melegét. Gazdaságilag az ilyen elszárazás következtében szenvedett hővesztés több jelentőséggel bír, mintha a melegét jobban megőrző hóval talajra hidegebb tájakról áramlik fagyos levegő. Persze csak télen, mert tavasszal már az utóbbi jelenthet nagy veszedelmet.

Csapadék sehol sem volt az elmúlt hét folyamán, sem olvadás. A hőmérséklet tehát csak annyiban változott, hogy természetes sulya és a fagy következtében jobban összeállt, valamelyest megvékonyodott, de tömörebb lett.

Mai térképünk az elmúlt hétnek tényleges hőmérsékleti átlagát mutatja be, melynek érdekes tanulsága szerint délen van leghidegebb, északon legmelegebb. Az előző heti térképpel

A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak)

- I. Duna-Tisza köze: a) Hev., Szol. (Tisza jobb.) — b) Pest. — c) Szol. (Tisza balp.), Csong. — d) Bács.
- II. Duna jobb.: a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. — b) Vas ny., Zala, Veszpr. — c) Fehér, Tol. Som. é. — d) Som. d., Bar. ny. — e) Bar. k.
- III. Duna balp.: a) Pozs. é., Nyil. é. — b) Trencs., Tur., Ár., Lip., Zóly. — c) Pozs. d., Nyil. d., Bars, Hont, Nógr.
- IV. Tisza jobb.: a) Szep., Sár. — b) Göm. — c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung. d., Ber. d. — d) Zemp. é., Ung. é., Ber. é.
- V. Tisza balp.: a) Szab., Szat. — b) Hajdu, Bék., Bih. k. — c) Bih. ny., Sol. k. — d) Márm.
- VI. Tisza-Maros szög: a) Csan., Ár. ny., Tor., Tem. — b) Ar. k., Kras. é. — c) Kras. d.
- VII. Királyhágón túl: a) Szol.-Dob., Kol. k. — b) B.-Nasz., M.-Tor. k., Udv. é. — c) Kol. ny., T.-Arany. ny., A.-Fehér. ny., Huny. — d) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A.-Fehér. k. — e) Szab., Fog., Brass. — f) N.-Kük., Háromsz., Udv. d., Csik.

EREDETI FRANCIA

RENAULT-OLAJ

minden géphez, motorhoz, automobilhoz a legjobb és a leggazdaságosabb
Csak egyféle minősége van és ez: **a legkitünőbb.**
Magyar Renault Automobil R.-T.
Budapest, V., Gizella-tér 3. , Telefoni 141—83. és 77—94.

összehasonlítva kiderül, hogy a hideg egészen a hó mennyisége szerint igazodik. Így történt, hogy a havas Dévidéken még nappal is kemény fagy jár, míg Selmechánya, Árvaváralja, Késmárk vidékén már egynéhányszor pár fokkal a fagypontra fölé emelkedett déltájt a hőmérséklet.
Sávoły Ferenc dr.

NYILTTÉR.

A rovatban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Patkány, egér,

mezél egér, hőrség és ürge bakterium-tenyészeti „RATIN” más állatra, emberre ártalmatlan. Prospektus legyen. Ratisz Bakteriológiai Laboratórium Budapest, VII., Rottenbiller-u. 30.

MEGJELENT
RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTAN
az ÖNGE. igazgatója, a GEOSZ. titkára
szerkesztésében a
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1914. ÉVI FOLYAMA.

A „Köztelek Zsebnaptár” huszadik évfolyama teljesen átdolgozva, két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképpeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaptárt és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára ÖNGE. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel 4.— korona.

Megrendelhető a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Bredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. február 4.

A betegség neve	Fertőzve volt		állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	67	67	73	74	118	121
Veszétség	200	210	198	208	150	154
Takonykór	22	30	22	30	28	29
Száj- és körömfájás	439	1026	468	1176	12	14
Juhhimlő	36	100	38	106	18	22
Ivarsz. hóly. kiütés	—	—	1	1	2	3
Rühkór	129	268	123	255	146	216
Bivalyvész	1	1	1	1	2	2
Sertésorbánc	33	61	40	81	60	115
Sertésvész	404	1256	440	1430	405	1079

Ausztriában 1914. év jan. 28-án fertőzve volt: veszettséggel 35 k. 35 u., takonykórral 4 k. 4 u., rag. száj- és körömfájással 199 k. 544 u., sertésvészszel 178 k. 329 u.

Németországban 1914. év jan. 15-én fertőzve volt: takonykórral 4 k. 4 u., rag. száj- és körömfájással 284 k. 733 u., sertésvészszel 2187 k. 3097 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonafőzadéről.
1914. február 6.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonasztyájának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 10,000 q buza változatlan árák mellett. Rosszban az üzlet irányzata szilárd volt. Az árák néhány fillérrel emelkedtek. Galícia ismét élénk érdeklődést

tanúsított a cikk iránt. Budapest paritásban 17:50 korán fizettek.

Takarmányárpiában az irányzat szintén szilárd maradt, dacára annak, hogy a forgalom igen csekély volt. Budapest paritásában középminőségű áruért 14:20—14:40 K-t fizettek.

Zabban az üzlet szilárd. Jobb áru hiányzik a piacról, míg a gyengébb minőségű áruért is magasabb árat fizettek. Budapest paritásában középminőségűekért 15—15:80 koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet szintén tartott volt s az árák néhány fillérrel emelkedtek; élénk kereslettel szemben a kínálat is meglehetősen nagy volt. Budapest paritásában utjengeriért 13:50—13:60 koronát fizettek.

Eladatot:

Buza, Tiszavidéki: 150 mm. 77 k. 24:20 K., 100 mm. 77 k. 24:5 K.
Fejérmegyei: 100 mm. 77 k. 23:80 K., 100 mm. 76:5 k. 23:80 K.
Raktárból: 1000 mm. 77 k. 24:05 K., 1950 mm. 76 k. 24—K., 1800 mm. 76 k. 24—K., 3000 mm. 75:8 k. 23:95 K.
Rossz: 200 mm. 17:45 K. ppar.
T-árpa: 100 mm. 14:30 K. ppar., 100 mm. 14:20 K. ppar.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1914 áprilisra	24:14 K.
Buza 1914 májusra	24:04 "
Buza 1914 októberre	22:02 "
Rozs 1914 áprilisra	18:10 "
Rozs 1914 októberre	17:12 "
Zab 1914 áprilisra	15:56 "
Zab 1914 októberre	15:52 "
Tengeri 1914 májusra	13:50 "
Tengeri 1914 júliusra	13:74 "

A Liverpooli gabonapiac.

(G. Broomhall eredeti jelentése a „Köztelek” számára.)

Liverpool, 1914. február 3.

Nagyjában szilárdság jellemezte e héten is az itteni búzapiac hangulatát. Az üzlet azonban ellanyhult, a vevők ismét tartózkodnak nagyobb tételek vásárlásától, másrészt az eladók nem igen hajlandók áraikból engedni. A hét elején még jó kereslet volt kanadai búzáért, de ez egyhamar alábbhagyott. A heti forgalom ilyenformán kicsiny. Mindössze négy hajórakomány és csak tizenöt részrakomány kelt el. A kereslet megespannása a termelő országokból jövő kedvező híreknek volt a következménye.

Az Egyesült-Államokban a legutóbbi szilárd hangulat enyhült. Egyrészt a kiviteli kereslet fogyott meg, másrészt pedig az őszi buza helyzete az Unióban állandóan nagyon jó. Oroszország és Románia kínálata továbbra is tekintélyes s teljesen kielégíti a virakozást. Ausztrália kínálata szintén bőséges s az elhajozások is nagyon onnét. Az ottani nagy látható készlet nem kis hatást gyakorolt e héten a fogyasztó piacokra. Legújabb kimutatás szerint körülbelül 10,000,000 q-ra rug az ottani látható készlet s minthogy a már kibérelt hajótér nagy, tekintélyes elhajozásokat remélhetünk ez országtól a jövőben.

Argentínában a buzabehozatalok mersékeltlen növekednek s az elhajozott mennyiség is nagyobb e héten. A búzakinálat bár e héten kissé megnőtt, még mindig csekély. Az árák valamivel alacsonyabbak. Az árák valamivel változatlanul jók. Kanadából hivatalosan jelentik, hogy a három legfőbb búzatermő tartományban (Manitoba, Saskatchewan és Alberta) az őszi búzával bevett terület igen jelentősen megnőtt. Egyszerűsített megerősítik a legutóbbi általában tulagnak tartott beszélést. Indiából semmi újat nem jelenthettünk.

Mai árjegyzéseink részrakományok cíj. Liverpool q-ként:

1. sz. Észak-Manitoba febr.-márc.-ra	18:68 K.
2. sz. Észak-Manitoba febr.-márc.-ra	18:47 K.
3. sz. Észak-Manitoba febr.-márc.-ra	18:06 K.
Dél-Ausztráliai febr.-márc.-ra	19:36 K.
75 kg.-os Rosafé jan.-febr.-ra	18:33 K.
78 kg.-os Basil jan.-febr.-ra	18:47 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. febr. hó 6-án. A szekesfővárcsi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Fölhozták a szokott községekben 129 szekér réti szénát, 30 szekér muhart, 5 szekér zaupszalmát, 31 szekér alomszalmát, 0 szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 15 szekér zabosbükkönyt, — zsák szecskát.

A forgalom közepes.

Árák fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. 6 840—840, réti széna II. r. 6 600—800, réti széna csomagolásra 480—540, muhar 700—900, zaupszalma 480—560, alomszalma 280—340, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbükköny 700—840, lóhere —, lucerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska —. Összes kocsiszám 210. Összes súly 252,000 kg.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Dacára a hideg időjárásnak, a magüzlet eléggé élénk és a gazdák részéről nagy kereslet nyilvánul az összes magfélesekben.

Lóheremag. A kínálat ezen magfélesekben minden oldalról kevesebb és jó minőségű áru csak gyéren kerül a piacra.

Hazai áruból a nagyarákú tartalmazó tisztításra nem alkalmas minőség értékesítése nehézségekbe ütközik, mivel a külföld ezen minőség iránt nem mutat ezidőszert érdeklődést. A természetből arankamentes és tisztítható áru könnyen elhelyezhető. Ölomzáróit áruban nagy a kereslet.

Lucernamag változatlan.

Baltacim és nyulszapukamagban a jó minőségű áru kevésbé talált.

Muharmag keresett.

Répmagok áru változatlan, kellemes mederben folyik.

Tavaszbükkönyből a jó minőség iránt állandó az érdeklődés.

Nyersáruért az árák 100 kg.-ként a következők:

	korona
Lóheremag természetű arankamentes	185—200—
„ arankamentesítésre alkalmas	170—182—
„ nagyaránkás	130—150—
Lucernamag természetű arankamentes	156—166—
„ szép sárgaszínű	145—154—
„ kereskedelmi áru	120—138—
Mák	—
Lenmag	25—27—
Baltacim	30—33—
Szószbükköny	23—34—
Fehér mustár	36—40—
Biborhere	44—46—
Fehérhere	240—270—
Köles	15—15:50
Bükköny	20:50—21:50
Nyulszapuka	135—150—
Muhar	20—21—

Azon magvak árára vonatkozólag, melyek ezen rovatban jegyezve nincsenek, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztálya (Budapest, V., Alkotmány-u. 29.) készséggel nyújt minta beküldése mellett felvilágosítást.

Nyers cukor.

Aussigból ————— 21:25 K.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten sem volt igen élénk a forgalom, mert a vevők kötések iránt még mindig tartózkodók és így csak prompt és februári szállításra történő üzletek változatlan árában.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 204—204:50 koronáig, adózatlanul 65—65:50 K.-ig, míg ellenben egyezményen kívüli és vidéki finomított részéről ocsóbb árában voltak ajánlatok. Adózott finomított szesz kisebb tételekben 208—206:50 K.-ig kelt.

Denaturált szesz hordóval együtt 50—51— K.-ig kelt el kötésre. Tartányáru 45—46— K.-ig kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről élénk a kínálat és prompt és február-márciusi szállításra 56— K.-ig kelt fix árában és jegyzésen alól kampányszállításra 2—2:50 K.-ig kelt.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 58—59 K.

Budapesti jegyzés:

	nagyban koronákban
Kontingens nyersszesz	—
Finomított szesz adózva	204—204:50
Finomított szesz adózatlan	65—65:50
Élesztőszesz adózva	—
Nyersszesz adózva	202—202:50
Denaturált szesz	50—51—

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az üzlet a lefolyt héten is igen szilárd irányzatot követett. A pillanatnyi szükséglet nem túl nagy ugyan, de az árák nagyobb vélemény- és fedezési vásárlásokra használtattak fel és mivel a sertésfelhajtások is csak kisebbsz-rűek voltak, úgy szalonna, mint disznózsírban ismét áremelkedés volt konstátálható.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru nagyobb kocsiakományok vételénél nehéz minőségű	116—117 K.
Könnyebb minőségű	107—108 K.
I. r. perszelt (paraszt) szalonna	116—117 K.
I. r. pestvárosi disznózsír, nagy hordókban 100 kg.-ként minden levonás nélkül.	136—137 K.

A budapesti tojástőzsde árjegyzése.

1914. február 5.

Tiszavidéki: eredeti	130—138 K.
Felsőmagyarországi: eredeti	131— K.
Kosárra (10 ¹ / ₂ db. 1 K.) átszámítva	137:14 K.
Irányzat: tartózkodó.	
Időjárás: fagyos.	

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-csztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzősei 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly, tisztasulyként szákosztul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	36:40	35:80	34:80	33:80	32:80	32:—	30:60	28:60
		7½	7¼	8				
	26:40	23:20	13:40					

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	30:20	29:—	27:60	25:80	21:20	19:60	17:20

A többi abraktakarmányok árai a következők voltak Budapesten szákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom búzakarpa azonnali szállításra	10:40—10:50
Goromba búzakarpa azonnali szállításra	10:60—10:70
Finom korpa febr.-máj. szállításra	11:—11:10
Rozskarpa azonnali szállításra	10:40—10:60
Árpada és árpaderce	10:90—11:30
Malomkonkoly azonnali szállításra	11:20—11:30
Budapesti gyári repcepogácsa	14:75—15:—
Száritott moslék szákkal ab Budapest	15:25—
Száritott repcészet szákkal ab cukor- gyár febr.-máj.	9:—9:50
Malátacsúra	15:25—15:50
Szörp 48—50% cukor tart. hordó nélkül ab cukorgyár	8:—8:50

Főzélékek.

Bab gömbölyű fehér	21:—22:—	K.
Bab középnagy fehér	19:—20:—	K.
Lencse minőség szerint	36:—38:—	K.
Lencse brassóvidéki 100 kg.-ként	42:—68:—	K.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1914. február 5.

Főlhajtattott:

Jobb minőségű csikó, remonda	20 drb	300—440
Könnyű kocsiló (jukker)	40	160—460
Nehéz (hintós)	30	450—900
Igás kocsiló (nyugati vér)	50	230—750
„ könnyű	100	110—230
Füvaroslovak	105	60—220
Paraszlovak	95	40—160
Alárendelt minőség	261	24—90

Összesen 701 drb

Eladatlan maradt — 333 drb
Irányzat: közép. Székesfőváros levégásra vásárolt
133 darabot 60—150 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

1914. február 3.

Főlhajtattott:

Magyarországból	41 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— „ juh	— „ kecske
Összesen	41 drb juh	— drb kecske
Eladatlan maradt	— „ juh	— „ kecske

Á r a k

(kilogrammonként élőszulyban, korona értékben).

Hízott ürü	drb	— fill.	— kor.
Feljavított juhok	—	—	—
Kiverő juhok (anya)	—	—56	—
Kisorolt kosok	—	—56	—
Durvaszőrt juhok	—	—	—
Kecskék	—	—	—
Irányzat: lanyha.	—	—	—

Budapesti vágómarhavásár.

1914. február 5.

Főlhajtás összege:

Uj felhajtás	1880 drb
Mult vásárról	—
visszamaradt	—
Összeg	1880 drb
Eladatlan vágóhidra	—

Minőség szerint:

Elsőrendű hízott	196 drb
Másodrendű	1486 „
Alárendelt minő	—
ség	94 „
Növendékmarha	34 „
Bivaly	70 „
Összeg	1880 drb

Neu szerint:

Bika	216 drb
Ökör	912 „
Tehén	752 „
Növendék-bivaly	—
Összeg	1880 drb

Á r a k

(100 kg.-ként élőszulyban minden levonás nélkül állártekben.)

1914. február 5.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör	86—100	64—84	52—62
Tarka hízott ökör	94—100	68—92	52—64
Konzerv ökör	—	—	—
Tehén	80—92	66—78	50—64
Bika	74—94	64—72	50—62
Növendékmarha	—	40—70	—
Bivaly	—	36—62	—

Irányzat: lanyha, az árak általánosságban 2—4 K.-val hanyatlottak métermázsánként.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1913. február 3.

Á r a k:

Magyarországból élő borjú	291 drb	110—125	100—108
„ rugott	—	—	—
„ leszurt	7 „	112—124	—
„ éves növ.	—	—	—

(kilogrammonként élő szulyban fillérekben)
I. oszt. II. oszt.

Á r a k:

Magyarországból élő bárány	— drb	kor. értékben páronként
„ leszurt	—	—
Ausztriából	—	—
Ausztriából élő bárány	—	—

Összesen: 298 drb

Eladatlan maradt — darab élő borjú, — darab rugott borjú, — darab élő bárány, — darab leszurt bárány.
Irányzat: szilárd, az árak változatlanok.

Budapest-ferencvárosi zárt sertés vásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. február 5.

Heti felhajtás	Összege	Értékelt vagon	Értékelt összesen darab	Eladatott	Eladatlanul maradt
jan. 30-tól febr. 5-ig	291	10085	10012	543	—

Napi árak fillérben

Nap	Óreg ne- hez páron- ként	Páronként 290—350	Páronként 300kg-on fölül	Páronként 230—300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Húsos fajta
1) jan. 30. febr. 5.	—	—	—	—	—	—
2) jan. 30. febr. 5.	120—125	126—134	130—142	134—144	—	—
	124—128	130—140	134—148	138—152	—	—

1) Az árak élőszulyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élőszulyban páronként 45 kg. élőszuly és 4/5-ös levonással, kilogrammkömben értendők.
Irányzat: a vásár élénk, az árak 4—6 fillérrel emelkedtek.

Nemzetközi gabonapiac 1914 január 31-től 1914 február 7-ig

	Kelet	Effektív árak										Hatóridő	Hatóridős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Manheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odesza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	6	24.40*	19.66**	25.70	28.70	28.56	25.86	18.76	—	17.78	16.58	Május	24.04	19.19	25.88	25.94	18.44	17.08
	30	23.90*	19.67**	25.60	28.20	23.56	25.32	18.78	—	17.83	16.11	Október	22.12	18.95*	23.86*	25.74*	17.84*	16.32*
Rozs	6	17.85	—	18.90	18.10	19.44	17.86	—	—	—	12.62	Május	18.16 ^a	—	18.92	17.86	—	—
	30	17.65	—	18.80	18.20	19.44	17.88	—	—	—	12.62	Október	17.18	—	19.16*	17.86	—	—
Zab	6	16.40	—	17.80	14.50	21.49	—	—	—	—	—	Május	15.70 ^a	—	18.80	—	—	—
	30	16.40	—	17.40	14.70	21.20	—	—	—	—	—	Október	15.66	—	18.48*	—	—	—
Tengeri	6	18.30a	14.74	16.90	20.20	17.55	—	—	—	10.91	—	Május	13.58	12.07	—	—	13.58	13. —
	30	18.70a	14.80	16.80	19.30	17.79	—	13.86	—	10.91	—	Október	13.86*	12.43	—	—	—	13.22
Árpa	6	14.70	—	18.50	16.80	21.79	—	—	—	—	—	Május	15.60	12.43 ^a	—	—	—	13.22
	30	14.70	—	18.50	16.70	21.70	—	—	—	—	—	Október	13.86*	12.37 ¹	—	—	—	12.46*

Jegyzet: *) 79 kg. tiszavidéki.
**) Red. winter II.
a) Uj
1) Február
*) Március
*) Április
*) Junius
*) Október

HUNGÁRIA Általános Biztosító Részv.-Társ. Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, haláleset-, betöréscsúszás-, lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Budapest, VII. ker., Károly-körút 3. szám.
Részvénytőke 6 millió korona.
Elnök: gróf KÁROLYI IMRE. **Állatbiztosítás** kötéle módzat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségek ellen (lépfene, száj- és körömájás és sercegő uszók).

A társaság kartellen kívül áll.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertésüzemének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként 400 kg. felül fillérig
Óreg közép " 300-400 kg. "
Fiatal nehéz " 320 kg. felüli súly 132-134 "
Fiatal közép " 250-300 kg. 132-134 "
Fiatal könnyű " 250 kg. "

A hizott sertés üzlet irányzata: élénk. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozása alatti levő területekről is szabadon szállíthatók.

Soványisertés-árak.

(Kredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. k. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

Table with columns for weight (kilogramm), price (fillér), and quality (Sertésvészen átment, nem ment).

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: élénkebb.

Bécsi szarvasmarhavásár.

1914. február 5.

Table for Bézsi szarvasmarhavásár with columns for origin (Magyarországból, Ausztriából), weight, and price.

Irányzat: élénk, borjúk ára 4-6 fillérrel, zsirsertések ára 2-4 fillérrel emelkedett, hussertések és juhok ára változatlan.

Bécsi juhvásár.

1914. február 5.

Table for Bézsi juhvásár with columns for origin, weight, and price.

Irányzat: csendes forgalom mellett az árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

1914. február 3.

Table for Bézsi sertésvásár with columns for origin, weight, and price.

(Árak kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben):

Table with columns for type (Elsőrendű magyar zsirsertés, Középsertés, Óreg sertés, Könnyű és szedett sertés, Süldő) and price.

Irányzat: zsirsertésekre nézve élénk, árak 2 fillérrel emelkedett, hussertésekre nézve lanyha, árak 4-8 fillérrel csökkent.

Jelentés a folyó hó 6-án megtartott wieni vesztegetmarhavásárról.

Felhajtott:

Table for Wienter vesztegetmarhavásár with columns for origin, weight, and price.

Osztályozva:

Table for Osztályozva with columns for type (Hizómarha, Csontosmarha) and quantity.

Irányzat: az árak általában mindegyik adónemből 2-3 koronával csökkentek métermázsánként.

Bécsi szarvasmarhavásár.

1914. február 3.

Table for Bézsi szarvasmarhavásár with columns for origin, weight, and price.

(Árak 100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

Table with columns for origin, weight, and price.

Irányzat: lanyha, I. r. hizóokrok ára változatlan, többi minőségük ára 1-2 koronával csökkent, a bikák és csontosmarhák ára 2-4 K.-val csökkent.

Szerkesztői üzenetek.

V. N. Az 1874. évi XXXIII. t.-c. 9. §-a értelmében ön a választók listájába felveendő.

F. A. Entrefalva. Az 1886. évi XXII. t.-c. a községi választójogosultsághoz nem kívánja meg feltétlenül a saját ingatlan feletti rendelkezési jogot.

M. Forrócs. Az 1875. évi XXIX. t.-c. 11. pontja értelmében a gazdasági cseléd I. oszt. kereseti adóját a gazda tartozik fizetni.

S. A. Budapest. Kérdésére csak a szerződés teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk választ.

L. S. Kerekegyapuzta. A vasutállomásnak nem volt joga a husküdeményhez husvizsgálati igazolványt követelni.

M. Forrócs. Az 1875. évi XXIX. t.-c. 11. pontja értelmében a gazdasági cseléd I. oszt. kereseti adóját a gazda tartozik fizetni.

S. A. Budapest. Kérdésére csak a szerződés teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk választ.

L. S. Kerekegyapuzta. A vasutállomásnak nem volt joga a husküdeményhez husvizsgálati igazolványt követelni.

M. Forrócs. Az 1875. évi XXIX. t.-c. 11. pontja értelmében a gazdasági cseléd I. oszt. kereseti adóját a gazda tartozik fizetni.

S. A. Budapest. Kérdésére csak a szerződés teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk választ.

L. S. Kerekegyapuzta. A vasutállomásnak nem volt joga a husküdeményhez husvizsgálati igazolványt követelni.

M. Forrócs. Az 1875. évi XXIX. t.-c. 11. pontja értelmében a gazdasági cseléd I. oszt. kereseti adóját a gazda tartozik fizetni.

S. A. Budapest. Kérdésére csak a szerződés teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk választ.

L. S. Kerekegyapuzta. A vasutállomásnak nem volt joga a husküdeményhez husvizsgálati igazolványt követelni.

M. Forrócs. Az 1875. évi XXIX. t.-c. 11. pontja értelmében a gazdasági cseléd I. oszt. kereseti adóját a gazda tartozik fizetni.

S. A. Budapest. Kérdésére csak a szerződés teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk választ.

L. S. Kerekegyapuzta. A vasutállomásnak nem volt joga a husküdeményhez husvizsgálati igazolványt követelni.

M. Forrócs. Az 1875. évi XXIX. t.-c. 11. pontja értelmében a gazdasági cseléd I. oszt. kereseti adóját a gazda tartozik fizetni.

S. A. Budapest. Kérdésére csak a szerződés teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk választ.

L. S. Kerekegyapuzta. A vasutállomásnak nem volt joga a husküdeményhez husvizsgálati igazolványt követelni.

M. Forrócs. Az 1875. évi XXIX. t.-c. 11. pontja értelmében a gazdasági cseléd I. oszt. kereseti adóját a gazda tartozik fizetni.

S. A. Budapest. Kérdésére csak a szerződés teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk választ.

névtelenül beküldött cikkekért nem vállalunk felelősséget, a közleményét nem használhatjuk.

Sch. M. Kiskörös. A legjobb lesz pár éven át kapásnövényt termesztene, míg a talaj megfelelő kulturáltságba nem kerül. Répa vagy tengeri természetű lesz a legajánlatosabb ez évben.

M. E. Sógora nyugdíjaztatása időpontjait joggal követelheti összes szerződéses javadalmasításait.

N. J. Felsőrajk. Kérdésére választ csak annak a levélnek ismerete mellett adhatnánk, amelynek alapján a birtokoshoz hívták.

M. K. Forrócs. Amennyire a közölt szerződési pontokból megállapítani tudtuk, a szerződésen eszközölt 10 koronán felüli javítások összegét a bérbeadó tartozik viselni.

B. J. Szilágyssomlyó. Ha a kereskedő az alkalmazottat a lemergi kereskedővel közvetítette, akkor őt a provízió megilleti.

Cs. F. Nagymágocs. A mezőgazdasági szeszgyár és a vámőrlelésre berendezett gőzmalom alkalmazottai betegség és baleset ellen egyaránt a kerületi munkásbiztosítópénztárnál biztosítandók.

S. Gy. Ujapuzta. A bérnöknek a bérlet letételével a bérlemény területén emelt épületre vonatkozólag szabad rendelkezési joga van.

Kassa. V. A községi előjáróság kivételével teljesen jogos, mert a fuvar költséget azok tartoznak viselni, akik számára a járási orvos a községbe hozott.

S. B. Bucsu. A gyógyszerreceptek felülvizsgálás végett küldje be az OMGE. üzemi szakosztályának.

B. I. Gőmörjányosi. A jelzett helyre nem ajánlom a lucernát, mert a lucerna az ilyen helyen nem marad meg.

V. M. Hadad. Tengeri-művelésre a Planet Junior rendszerű kapa leginkább beválik.

K. I. Zenta. A nagyon nyirkosan beraktározott gabona 50 nap alatt 8-10% nedvességet is veszíthetett.

Táviratomban: „Fokrótelep Somogyzill”.

Lópokróc előnyarájantat: Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhesünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal önkéntes összeköttetésbe lépni.

Áraink még kisebb vételeknél nem létezett alacsonyága és árunk elsőrendű kiváló jóságá reményleni engedi, hogy a hazafias gazdaközönseget állandó vevőinknek nyerjük meg.

Áraink: Elsőrendű tőli gyapjupokrócok: 1. sz. legjobb minőségű 210 cm. hosszú, 160 cm. széles, ára 11 korona 50 fillér.

2. sz. legjobb minőségű, 200 cm. hosszú, 150 cm. széles, ára 10 korona - fillér.

3. sz. legjobb minőségű, 175 cm. hosszú, 140 cm. széles, ára 8 korona 50 fillér darabonként.

Minden kívánt színárnyalatban. Rendeléseket annak gondos eszközöské végett az Orsi szükségletre már most kérjük - ha utóbbi szállítára is - eszközölni.

Ilyen minőségben és mérethben ezen árárt egyetlen bel- vagy külföldi cég sem szállíthat.

Megrendelési cím: SOHR & Magyar Lópokróc Szétküldés Telepe, SOMOGYSZILL

Megrendelési cím: SOHR & Magyar Lópokróc Szétküldés Telepe, SOMOGYSZILL

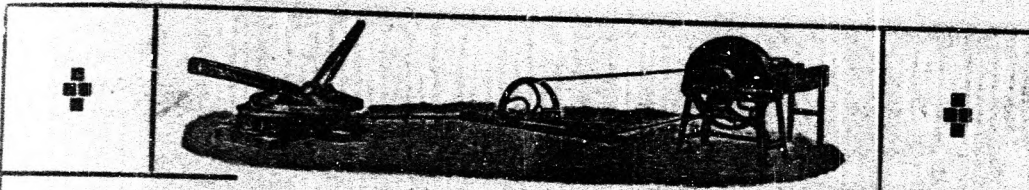
Megrendelési cím: SOHR & Magyar Lópokróc Szétküldés Telepe, SOMOGYSZILL

Megrendelési cím: SOHR & Magyar Lópokróc Szétküldés Telepe, SOMOGYSZILL

Megrendelési cím: SOHR & Magyar Lópokróc Szétküldés Telepe, SOMOGYSZILL

Megrendelési cím: SOHR & Magyar Lópokróc Szétküldés Telepe, SOMOGYSZILL

Megrendelési cím: SOHR & Magyar Lópokróc Szétküldés Telepe, SOMOGYSZILL

Takarmánykészítőgépek,

szecskavágók kézi, járgány- és gőzhajtásra, répvágók, darálók a legjobb, legczélszerűbb, teljesen üzembiztos kivitelben.

Umrath és Társa, Budapest, V. kerület, Váci-körút 60. szám.

Gyártunk: lokomobilokat, gőzcseplőgépeket, szalmaszajítókat, szalmakazalozókat, járgányokat, csepítő- és tisztító-gépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajítókat, szivattyúkat.
Kívánatra ingyen küldünk gazdagon illusztrált árjegyzéket és ajánlatokat.

Ferment-Suphorin

a Christoph-féle folytatódó erjesztési eljárásal kapcsolatban a jelen leggazdaságosabb erjesztője. Nincs élesztő-manipuláció, nincs főzés, hűtés és sterilizálás, de van annál nagyobb szesznyereség!

Konkurrencia nélkül Pénzt takarít használata által! Külön engedély hozzá szükséges!

Szabadalom bejelentve és törvényileg védve.
Sok száz szeszfőzőben legjobb eredményekkel használatban.

Legjobb referenciák!

Prospektusok és használati utasítás ingyen, a kísérletekhez minták saját árban.

Szeszipari műszaki vállalat, Christoph és Tsa
Budapest, I., Átlós-ut 9. 17 Berlin, Charlottenburg.

Asbestpalagyári gépbereendezéseket

Beck mérnök szab. szerint, automatikus folytonos üzemmél, nagy-, közép- és kisüzemekhez a legmesszebbmenő minőségi és jóvedelmességű jótállással gyárt és szállít

SZÁNTÓ és BECK mérnök
speciális szementipari gépgyára
BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCZA 7.

Gyártunk a legelsőrendű minőségben
Diesel-motorokat
kötőtűnyersolajmotorokat } **fekvő**
és lokomobilokat

motorokat és lokomobilokat

mindennemű folyékony égőanyagra.

Szívógázberendezések minden égőanyagra, szállítható és magánjáró fűrészeket, „Akra” motoreket, csepítőgépet, szalmapréselőt „ ”

Ryffhäuserhütte
A.-G. 8575
Aussig a/E. 102.

Prospektusok és mérnök-látogatás díjlanul és nem kötelező. Szakképzés-iskolák mindenütt keresőitnek.

BIRTOKKÖLCSÖNT

törlesztéses (annuitásos), vagy kamatozót **10—65 évig** terjedő időtartamra legelőnyösebb feltételek mellett nyújt minden előzetes költség nélkül szerény utólagos díjazásért és felvilágosítással készséggel szolgál mindenkor díjlanul

Schmahl és Vass

bankbizományi és műszaki irodája 7707
BUDAPEST, VI., LISZT FERENCZ-TÉR 18. II.
Értekezés: d. u. 2—5-ig. Telefon 163—15.

WOHANKA FELE HONIGYÁRMÁNYI

NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK ÜZEMKÖLTSEGEN NAGYSÁG SZERINTI **1 1/2-2 filler**

ORÁNKÉNT: LOERONKÉNT. NINC S ROBBANÓ TŰZ-VESZÉLY! MINDEN PENZUGYORI ELLENORZES ES ENGEDELY NÉLKŰL.

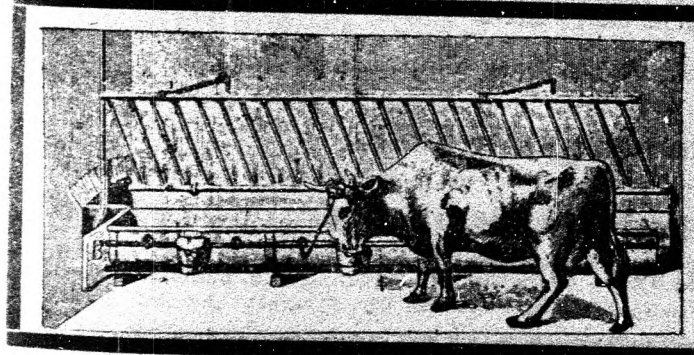
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
V. VACZI KORUT 76

„ERKA”

GYORSNYIRÓGÉP

Rudolf Krása, Wien VII, Kirchengasse 20

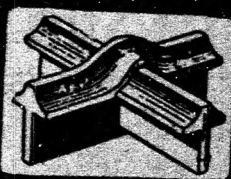
33 berendezésünk dicséri a **WOLF-féle önitató berendezést**

Cementjászlak, teljes istállóberendezések. ■ Trágyatolapok 60% megtakarítással.

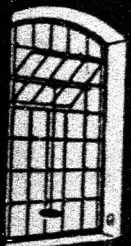
Wolf Márk, Budapest,
VI., Rózsaszent 62/a. ■ Telefon.

Tessék okvetlenül ajánlatot kérni. Költségtérsek, terfkidolgozások. Árjegyzék díjlanul. Munkálatok megbeszélése végeit helyszíni szemle. Ajánlatmentesen.

Partoljuk a hazai ipart!

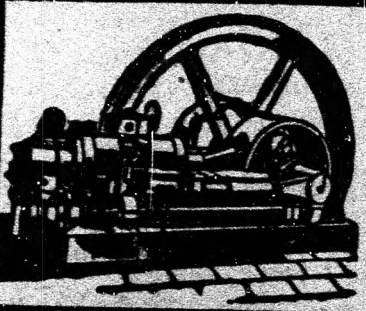

Szab. „Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.
Egyedüli gyártója: — ismertetéssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Lepter János vasszerkezeti és idomvasablakgyár **Telefon: József 10-87.**
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

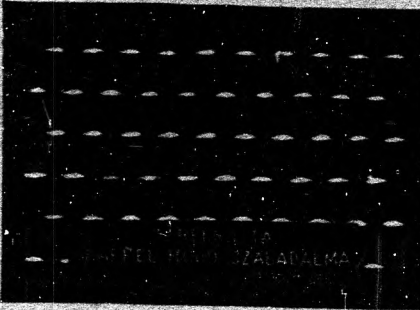
TRAUZZL & Co. Bécs, IV/2.

Hagyományos **FARKAS BÉLA** okl. gépészmérnök, Budapest, V., Visegrádi-u. 3.
Négyütemű eggyennyomású nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel.
Egyszerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerinti működő motorok, néhány gyűlé, olcsó aljak számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb, legegyszerűbb, legökösőbb szerkezete. Perlaszték nélküli, gyújtószál nélküli, olajszívóval működik. bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden része könnyen átvihető és meg, mint a szokásosnál üzemben tartható. **Előnyök:** Halmok számára különösen alkalmas.
Üzemeltetés óránként és tényleges löörönként 1-1/2 fillér.

MAGYARORSZÁG LÖTENYÉSZTÉSE

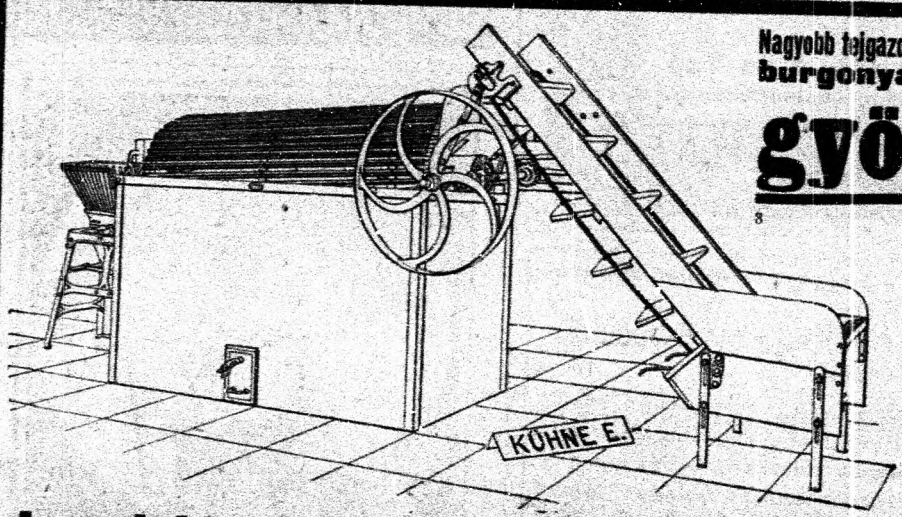
a rendeltetés szempontjából és az olcsó alapvetéssel megvilágítva. :: ::
Irt: **NÉMAI FERENC.**
Ára 1.- koron.
Kapható „Páris” könyvkereskedésben, Budapest IX., Császár u. szám.

GRAEPEL HUGÓ, BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítész, gép- és rostalemezgyár, **MARSHALL SONS & Co. Ltd.** vezérigénykedése
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 40-46. SZÁM.

Ajánlja páratlan szabad. lemeztörekrostaít
bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglévő fakeretbe illeszhető. Tartósabb minden más törekrostaít.
Magvesztését kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza.
Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 dbnál több kifogástalan használatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyobb tejgazdaságokban végzett kísérletek beigazolták, hogy mosott répa és burgonya előtérésénél az átlagos tejhozam emelkedik. E célra szolgáló **gyökmosógépeket,**

közi- és erőhajtásra, mindenféle takarmánykészítógépet, teljes takarmánykamraberendezéseket

járgány- vagy moterhajtásra a legmodernbb kivitelben szállít:

„KÜHNE” MEZÖGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSON.

Helyszini felvétel, tervezés díjtalan.
Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a. szám.
Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temevár.

Legujabb betonvályus répamosógép.

GARRETT RICHARD AND SONS LEISTON (Angolország). Alapítva 1778-ban.

Telített és tulhevített gőzlokomobilok és félstabilgépek
mint a jelenkor legmegbízhatóbb és leggazdaságosabb üzemgépei mezőgazdasági és ipari célokra.

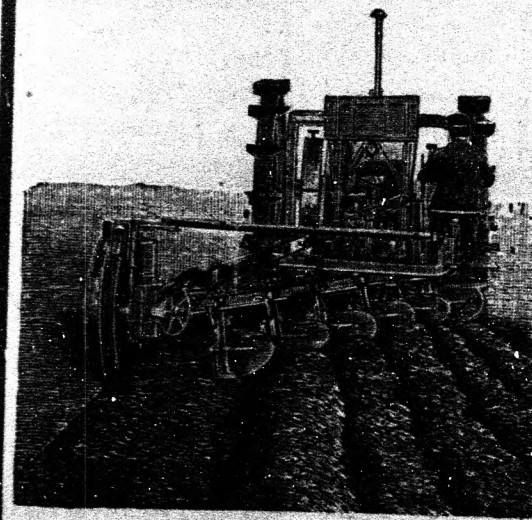
Komplett cséplőgarnitúrák. Gőztelehautomobilok, gőzüzimozdonyok:
Kartelepek és vállalkozók elengedhetetlen szállító eszközei.

Uti gőzhengerlők
csekély átalakítással traktorként hajtórésnek is alkalmazhatók.

Maolarenegy- és kétrendszerű gőzekék.

Vezérképviselő: **FLEISCHL SAMU** cég, BUDAPEST, V. kerület, Máder-utca 8. szám, 1. emelet.
Szivesen szolgálunk felvilágosítással és ajánlattal. Díjtalan mérnöki kiküldetés.

STOCK MOTOREKE

erős, könnyü, egyszerű,
olcsó.

7779

üzemben megtekinthető, résztvett a galántai ekeversenyen.
 Minden ekeversenyen **első** díjat nyert. 800-nál több eke dolgozik
 kifogástalanul a legkülönbözőbb talajviszonyok mellett.

Vezérképviselőt:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI
 okl. gépészmérnökök mérnöki irodája
 BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 4. SZ.

KÉPVISELETÜNK: Duna-Tisza köze, Tiszán túl és Erdélyben;
 EDÉNYES H. betéti társaság Budapest, V., Lipót-körút 15.

Vetőbüköny

legjobb
 minőségben
 kapható

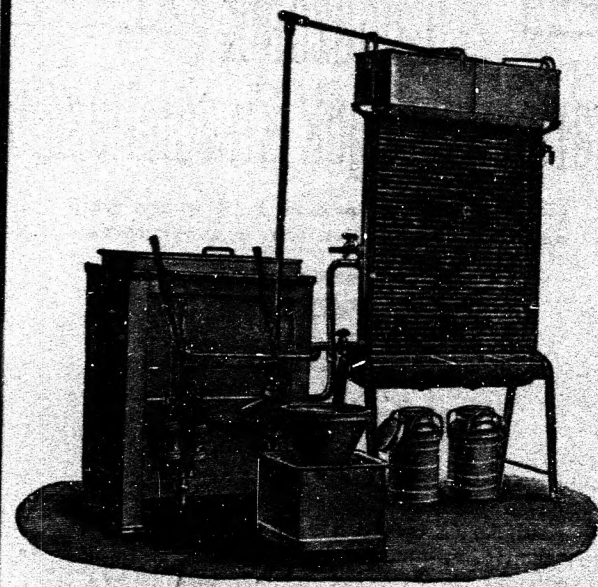
Szücs Pál aradi cégnél.

Bérlet megszűnése folytán eladásra kerülnek:
 szekerek, ekék, vetőgépek, boronák, hengerek,
 mázsák, szóval mindennemű

gazdasági eszközök,

melyek helyszínen bármikor megvásárolhatók. Megkeresésekre kész-
 séggel válaszol Grosz Sándor istvánmajori gazda-
 sága, Emőd, Borsod megye.

5275

A szab. ISSELHARD-féle tejhűtő jégmegtakarítást

jelent a gazdának!

Díjtalanul küldjük ki komoly kér-
 dezősködésekre szakemberünket!!

ALFA SEPARATOR R.T. BUDAPEST, 56 K.

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

500 drb 5-6 éves valódi erdélyi magyar fajta fehér jármosökröt,
600 drb 1-1½-2 éves valódi erdélyi magyar fajta fehér ökrörborjut.

Veszünk hizott ökröket

a legmagasabb árban, hizalásra alkalmas ökröket beállítunk úgy saját, mint megbízó számlára, a legelőnyösebb árban. Elfogadunk mindenféle tenyész- és használat beszerzésére szóló megbízást.

ERDÉLYI RÖZVEYITŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Brassai-utca 23. szám.
Telefon (interurban) 619. 7728 Sürgőnycim: Közvetítés.

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

A MEZŐGAZDASÁG ÖSSZES ÁGAIT TÁRGYALÓ ILLUSZTRÁLT HAVI FOLYÓIRAT A MAGYAR AGRÁRKULTURA TERJESZTÉSÉRE

SZERKESZTIK: eessel DORNER BÉLA és IZ. RÖSZLER KÁROLY

XXXXXX XXXI. évfolyam XXXXXX
A művelt magyar gazdálkodásnak szakfolyóirata
Előfizetési díj egy évre 12 korona
(gazdaköröknek, szövetségeknek, lelkészeknek, tanítóknak kedvezményes áron.) XXXXXX
Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal!
Budapest, Üllői-út 25. (Páris-nyomda)

A **Visnjevcei** (Szerém megye) **bérgazdaságban** gazdaság felosztása miatt

eladó

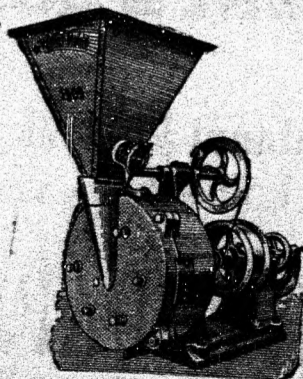
- 1 drb 4 éves „Hereford“ tenyészbika,
- 50 „ 3-5 éves berni és szimmentáli hasas tehén és előhasi üsző,
- 90 drb 3½-4½ éves fehér, erdélyi jármozni való tinó,
- 50 drb 1-3 évesig könnyű — és igáslónak való csikó,
- 1 „ Fowler-Ustron kétgéprendszerű igen jó karban levő 20 HP gőzeke, teljes felszereléssel.

Bővebb értesítés szereshető és kocsit kérhető a gazdasági intézőségtől. Cím: **Visnjevcei bérgazdaság**, posta: **Ruma** (Szerém megye), távirda és vasúti állomás: **Voganj**, az India-Zágrábi fővonalon. 5254

Első műmalomhőgyár, **HELLER E. J.** betéti társaság, **SANDAU**, Csehország.

„Komet“ daráló-és lisztörlőmalom.

A kövek sohasem élesítendők!!!
Nélkülözhetetlen:
Gazdaságokban,
Malmokban,
Sörfőzdékben,
Hizlaldákban.

Elpusztíthatatlan!!

Árlapot és ajánlatot küld a magyarországi vezérképviselőt:
LÁSZLÓ GYULA ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 86. SZ.

ZADÁK ÉS BARANYI

TÖRVÉNYESEN BEJEGYZETT SERTÉSBIZOMÁNYOSOK
BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-TÉR 6. SZ.

Telefon (interurban):
Iózsef 41-38.

Sürgőnycim:
Zadajos Budapest.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI

mérleggyára, BUDAPEST, III., Szépvölgy-utca 8.

Ajánlja: „GRANÁT“

jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: tizedes-, százados-, marha- és

szekeřhidmérlegeit

Árjegyzék és részletes költségvetés ingyen és bérmentve.

Zsák- és ponyvakölcseztés.

Zsák és ponyva

új és használt, juta és len. **Kévelektés**, zsineg-áru, nyors és vízmentes ponyva legmeghízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az Országház mellett.)
Telefon: 45-26. 7614 Alapított 1878.

Új szakkönyv!

Táblázatok

Most jelent meg!

a takarmányadagok kiszámításához

1-50 állatra, egyenként 1-31 napra és napi 0-1-50 kg., liter stb. mennyiségre.

Szerkesztette:

ILOWSKY EDE

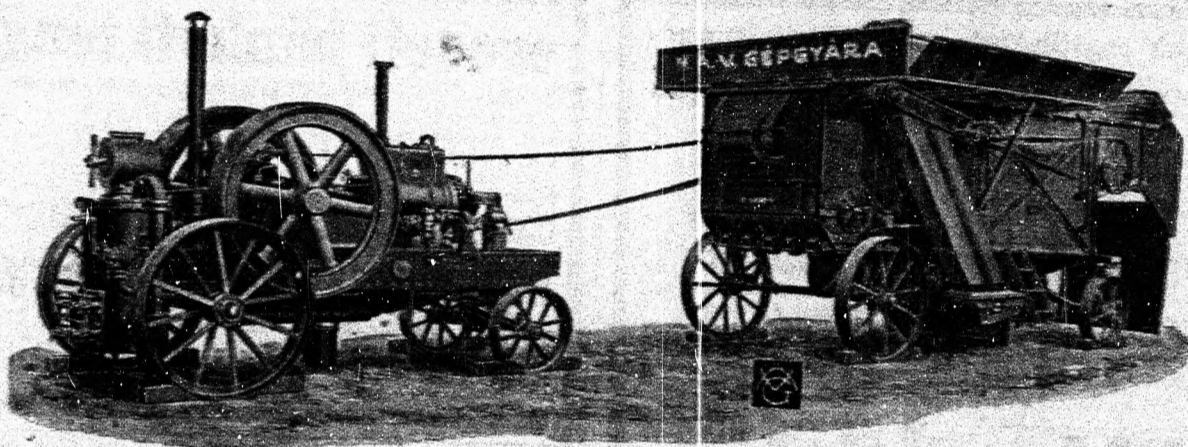
gazd. főintéző, Szász-Coburg Bethal Főisp. ő kir. Felsőge gazdasági főzámvevője.

Ára vászonkötésben 5 korona.

Ezen táblázatokat állattartó gazdáink, különösen azonban a nagy- és középbirtokon gazdálkodók, örömmel fogadják, mert beletekintve, azonnal megtudjuk, hogy 1-50 drb állatnak, 1-31 napra mennyi takarmányra van szüksége, ha naponként és darabonként 0-5-50 kg., liter, q-nyi adagolásban részesítjük. Viszont könnyen megtudjuk azt is, hogy bizonyos takarmánymennyiséget véve alapul, az hány darab állatnak mennyi időre lesz elegendő. A táblázatok mindkét esetben sok időt és fáradságot takarítanak meg a gazdának, amit eddig tisztán mechanikus számításokra kellett fordítania s így földirtokosok, gazdasági iskolák, tejszövetkezetek, tehénésztek, sertéshizlalók, szeszgyárok, haltenyésztők, baromfitenyésztők, katonai s egyéb intézetek stb. nagy haszonnal forgathatják.

Megrendelhető a „Pátria“ r.-l. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának
1914. évi
legújabb rendszerű cséplőkészlete.

Szab. „M. H.” szivógázlokomobil
acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel.

Olcsó — biztos — állandó üzem.
Üzemköltség óralóerőnként 2·4 fillér.

Árjegyzékkel, árajánlatokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál!

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 32.

FIÓKTELEPEK:

NAGYVÁRAD, DEBRECEN,
TEMESVÁR.

:: TAKARMÁNYRÉPAMAG ::

sárga olajbogyó eredeti mag után termelt egészséges, kitűnő csiraképes, továbbá kiváló szép válogatott, **magnak való kifliburgonya kapható**, míg a készlet tart **gróf Zichy József uradalmában, Vedrődön** (Pozsony megye, vasúti állomás Cifer, vagy Némethdószeg). Bővebb felvilágosítást ad az uradalmi felügyelőség. — Ugyanott **eladó** egy kevésbé használt **Mücke-féle koltetógép.** 5157

ELADÓ gróf Apponyi Sándor uradalmában 2 drb 1 1/2 éves bonyhád-szimmentáli

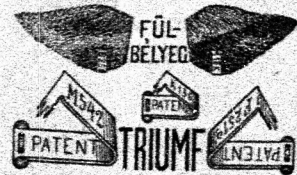
tenyészbika

és több számfelötti

hasas üsző.

Megkeresések az uradalmi főintézőséghez, Lengyel, Tolna megye intézőndők. 5267

Korunk legtökéletesebb állatbélyege.

A „Triumf”

fülbélyeg

a hozzávaló fogó egyszeri összeszerítése és a rajta lévő emeltyű félrehúzása által felnyithatatlanul erősítjük az állat fülébe. A „**TRIUMF**” fülbélyeg alumíniumból készül 3-féle nagyságban, jól simul a fülhöz és a kis vágott seb gyorsan gyógyul, mivel az alumínium nem tartalmaz vérmérgező anyagot. **A „TRIUMF” fülbélyeg egyesíti magában az eddig gyártott bélyegek összes előnyeit, kiváló szakértők mint a legjobb és legmegbízhatóbb fülbélyeget elismerik és ajánlják.**

Arjegyeket küld kívánatra:

VRATIL JÁNOS
fémárak gyári raktára
PRAG-WRSCHOWITZ 559.

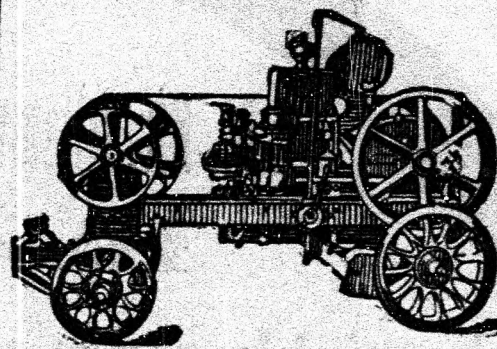
Ujdonságok a könyvpiacón:

Betegh Lajos: A baromfiak fertőző betegségei	Kor.	2.
Cséser Gyula: Az utak és terek fásítása	2.	2.
Dezső Jenő: Mezőgazdasági kettős könyvvel...	6.	6.
Előadások a szőlészet és borászat köréből. III. sorozat	2.50	2.50
Fokányi László: Állategészségügyi törvények, rendeletek, 3 kötet	15.	15.
Galgóczi Károly: Kertészet kézikönyve. Új kiadás. Kötve	3.	3.
Hampel Antal dr.: Földművelésügyi közigazgatás	2.	2.
Hetzl Henrik: A szarvasmarhák meddősege, annak okai és gyógyítása	6.	6.
Ilovsky: Ede: Táblázatok a takarmányadagolások kiszámításához	5.	5.
Jahlonowski József: Mezei pockok ellen való védekezés	50.	50.
Jankó Sándor: Szalma-, széna- stb. kazlak kötbartalomkiszámítása	1.	1.
Jászberényi András: Tejgazdaság. Vajkészítés	3.	3.
Knoll Károly: A hollandi marha és tenyésztése	1.60	1.60
Kovács József: Az állatbiztosítás fejlődése és szervezete	10.	10.
Kovács Odón: A kendermagos flimut eredete, fajtajellege és tenyésztése	1.	1.
Kovácsy Béla: A cukorrépa trágyázása	1.	1.
Kovács Gáspár: Házinyultenyésztésről	1.	1.
Leiméter János: Atszámítási táblázatok, sertéstenyésztők részére	1.	1.
Limbacher Pósch: Ruszt—sopron—pozsonyi borvidék	3.	3.
Németh József: A dinnye termesztése	50.	50.
Matlaskovszki Tádé: A szuperfoszfát mezőgazdasági fontossága	3.	3.
Mezőgazdasági kalauz. Közvetlen beszerzési források. Szerk.: Buday Barna és dr. Konkoly Thege Sándor. Vásonba kötve	16.	16.
Molnár István: Szőlőművelési kated. 6. kiadás	1.20	1.20
Morvay Károly: Virágkertészet kézikönyve. Új kiadás. Bekötve	4.80	4.80
Némái Ferenc: Magyarország lötenyésztése a rentabilitás szempontjából	1.	1.
Ormány-Szilárd: A jövedelemadó és végrehajtási utasítása, kötve	8.	8.
Páll Andor: A motoros szántás	3.	3.
Párczer Gyula: Széna- és szalmakereskedelmi szokványok	1.	1.
Páter Béla dr.: Ásványtan és geológia, tanuló gazdák számára	4.	4.
Rády-Sporzon: A benzínmotor	3.	3.
Rubinek Gyula: Hogy állunk a Balkánon? Vámpolitikai tanulmány	1.	1.
— Örösi engedély és bevételi jegyek	2.	2.
Szász Ferenc: Sajtkészítés. 16 képpel	3.	3.
Szegő Árpád: 100 táblázat tett hordók tartalmának meghatározására	2.40	2.40
Székács Elemér: Gyakorlati buzamemesítés. Sok képpel	2.50	2.50
Széchenyi Emil gróf: A szarvasmarha- és sertéstenyésztés szervezése	2.	2.
Szilárd Ferenc dr.: Ébredés az erdőn. Szépirodalmi tárcák	5.	5.
Tej és tejtermékek vizsgálata és megítélése. Gyakorlati útmutató	2.50	2.50
Zaitschek Artur dr.: A termelés és takarmányfogyasztás megállapítása	50.	50.
Zimmermann Ágoston dr.: Patkolástan. Sok képpel	1.60	1.60
Zsarnowitzky Árpád: A sporthorgászat vagy halászás horoggal	8.	8.

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

LANGEN és WOLF motorgyárosok

Budapest, VI., Váci-körút 59.
Budapesti telefonszám: 10-28.

Szállítják a világhíró eredeti

„OTTO” motorokat.

Benzin-lokomobilok.

Kitűnő rotoronczlák!

A Bányai Főhercegi Uradalom Felügyelősége, posta: Bányai, Arad megye, előjegyzéseket elfogad a nemesített koránérő és botermő

eredeti bányai tengerire.

Az elérhető maximális termések mellett (több helyen 40 mm.) a csutka és szem közti végtelen kedvező aránya (10-12%), bő tápanyagtartalom és a szemek acélösszege jellemzi e tengerit; beérése itt az Alföldön szeptember 10., egyedüli kelék, hogy április 20-ig földbe kerüljön, azért április 1-én túl már nem is szállítjuk. Az ideai tengerikiallítás, az eredeti bányai tengeri mellett bemutatásra fog kerülni az ország 73 helyéről beérkezett utántermés is a kitöltött kérdőívekkel. Továbbá a **takarmányrépa helyett**, háromszoros tápanyagtartalom, hosszú és biztos eltarthatóság miatt közkedvelt és jövedelmezőbb

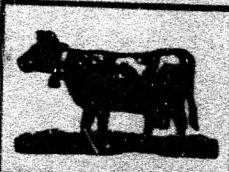
nemesített bányai cukorrépa

mi a kellő aklimatizálás mellett korábban kel és minden répabetegségnek jobban ellenáll. A nemesített bányai tengeriretőmag ára a válogatott csövek közepéről morzsolva, vevő zsákjában 30 kor., a nemesített bányai cukorrépa-mag pedig, zsákot fel nem számítva, 75 kor. mázsánként. 5190

Egészséges, bőtejű, eredeti jeverlandi és keletfrieslandi fajtehének, valamint bikák

szállítására ajánljuk: **W. KÖSTER** földbirtokos.

A jeverlandi tenyésztők társaságától kapható kiváló TETLNS (Jeverland) márkájú szarvasmarhák. 1408

Vetőmagvak jutányos áron!

A **tiszaörsi gazdaságban** (u. p. Tiszaörs, vasútállomás Tiszafüred) a következő vetőmagvak kerülnek eladásra:

Abundance zab	18 kor. mm.-ként
Tavaszi árpa	16 " " "
" zabolos bükköny	18 " " "
Kleinwarzlebei takarmány cukorrépa	50 " " "
Eckendorfi sárga répa	
" vörös	40 " " "
Sójanab	18 " " "
Lapusnyaki és pennsylvaniai tengerik	18 " " "

A jelenkor leggazdaságosabb malma a **K. S. K. DARÁLÓMALOM**
 állandó keménységű álló csiszolókövekkel,
 gyűrű- és golyóscsapágyakkal.

A legnagyobb munkaképesség! Csekély erőszükséglet!
 Határtalan tartósság! Kényelmes kezelés!
 Köveket sohasem kell csiszolni! Szilárd, egyszerű szerkezet!

Kapható:
DÉNES B. BETÉTI " " "
TÁRSASÁGNÁL
 Budapest, V., Lipót-körút 15.
 Árjegyzék, felvilágosítás díjtalan.

Bámulafosan olcsó kerítések!
 Hazai gyártmány.

Esztelen elismerőlevél bizonyítja a szabadalmazott **HUNGARIA-sodronyfonat** kiválósgát, mely felállíthatatlan, Horganyzott sodronyból készült. Ára négyzetméterenként 32 fillér és fejtöbb. Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:

HAIDEKKER SANDOR
 sodronygyártó, font- és kerítésgyártó
 Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. ft.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
 Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jung Ádám
 sertésbizományos
 BUDAPEST, VIII., BEZERÉDY-UTCA 4. Telefon: József 32-55

a legjutányosabban értékesít és beszerez hizott és sovány sertéseket. Minden felvilágosítás díjtalan.

Knuth Károly
 mérnök és gyáros.
 Gyár és iroda:
 Budapest, VII., Garay-u. 6-8. szám.

Művelni: Képezni, víz-, gőz- és gőzfűtések, hősziget- és vízvezetékek, szellőztetők, szellőztető-ek, szorítók, szivattyúk, vízrendszeri szerelvények stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-üzemeltetési nyert gépek értékesítését és az üzemeltetést, vészesek, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jóváhagyás-alküldvények gyors készítése.

Legjobb minőségű
 Kőszén- és gőz-berendezések.

Skafszky Adolf
 gép- és vízvezeték-vállalkozó
 Budapest, VIII., Fecske-u. 5.

Mindenemű speciális gépek és csövezetékek, szerelések, installációk készítését vállalja. Ajánlja magát helyben és vidéken vízvezeték berendezésre gazdaságok, kertészetek, urasági lakokban, fürdőberendezések, klózetek és csatornavezetékek, szivattyúk kéz- és motorhajtásra, hűtőtelepek, transzmissziók stb. stb.

CZERNY-féle UNIVERSAL BÖRKENŐCS

kittinó csizmáknak és az összes bőrtárgyaknak. Véd hideg, nedvesség ellen és a bőrt teljesen vízmentessé teszi. Nélkülözhetetlen vadászoknak, erdészeknek, gazdaságoknak stb.-nek. Bádögdoboz 1/4 kg 34 fillér, 1/2 kg 56 fillér, 3/4 kg 98 fillér, 1 kg 168 kor. — Nagyobb szükségletnél külön árjegyzék ingyen.

ANTON J. CZERNY, Wier.
 Levelezés: XVIII. Carl Ludwigstr. 2a.
 Raktár: I. Maximilianstr. 9.

Galsai Polgár László
 bakófi (u. p. és vasuti állomás:
 Gyöngyösszentkereszt, Vas megye)
 tenyésztében,

mely az országos tenyészállatvásár és kiállításokon többszörösen kitüntetett nagy tejelő lnyáktól származó, kiválóan fejlett prorstarka, Vas megyei tájfajta tenyészállatok

ELADÓK:
 15 darab
 16-18 hónapos tenyészbika,
 12 darab
 2 1/2 éves máreiusban ellő üsző,
 13 darab
 1 1/2 éves üsző.

5280

Parlez vous français
SPRECHEN SIE DEUTSCH
Parla italiano
DO YOU SPEAK ENGLISH?

HA NEM, UGY megtanulhassa
 a nyelvét
 MAGANTANULÁS UTJÁN A

FRANCIA
NEMET
OLASZ
ANGOL
NYELVE

SCHIDLOE 1000 SZÓ
 MÓDSZERÉVEL

INGYEN KÜLD ISMÉR- KÖNYV- KÉPESHEDÉSE
 PATRIA BUDAPEST IX. ÜLLŐI UT 28.

VII. évfolyam VII. évfolyam

Budapesti
Marha- és Sertésbereshedelmi Közösség

Munkaközelet: és kiállításai:
 Budapest, IX., Mester-utca 8.

Nélkülözhetetlen minden földművelőnek, állattenyésztésben foglalkozóknak.

Egyedül csak közlöny, melyben az állattérképezés statisztikai adatai olvashatók.

Közvetlenül ára egész évre 10 korona

Katalógus ingyen.

MEHLHORN R. OSZKÁR, Schweinsburg (Szászország)
 növényházak, télikertek és fűtési berendezések különleges gyára.

A legkisebb és legnagyobb munkák elvégzése, régi üvegházak átalakítása és fűtési berendezése több évi tapasztalatunk alapján. Prospektusok, rajzok, díjtalan mérnöki látogatás. Legjobb referenciák, hatóságoktól és magyar uradalmaktól. Katalógust ingyen és bérmentve küld Magyarország és Ausztria vezérképviselője:

LEIDHOLD ALBERT, WIEN
 IX/6. Liechtensteinstrasse 45/a. Telefon 17.733.

Elsőrendű referenciák!

Nélkülözhetetlen szakkönyvek: A Magyar Országos Központi Takarékpénztár XLII. rendes közgyűlését

1914. évi február hó 14-én délután 4 órakor az intézet helyiségeiben (IV., Deák-Ferenc-utca 7. sz., I. emelet) tartja meg.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárószámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. Felmentvény az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. Mérleg megállapításal nyeresémi felosztása és kifizetése iránti határozathozatal.
5. Négy igazgatósági tag választása.

Azok a t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 37. §-a értelmében*) f. évi február 11-ig, d. e. 11 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésükre áll.

Az igazgatóság.

*) 37. §. A közgyűlésen résztvehetnek mindazok a részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál vagy a közgyűlési hirdetményben megjelölt más pénztárnál, mely legalább hat hónappal a közgyűlés napja előtt a letéve saját nevére iratott. 5786

	Kor.
Abrai Lajos: Kukoricaterméseink fokozása	1.-
Andrássovich Géza: Házinyulenyésztés és értékesítés	2.-
Balassa Frigyes: A cséplőgépek szerkezete és kezelése	6.-
Baintner Ferenc dr.: A borászat kézikönyve	4.-
Beke László: Mezőgazdasági bakteriológia	7.-
Bezeredy Adorján és Szilassy Zoltán: Mezőgazdasági lexikon. 2 kötet	50.-
Berger Károly Lajos: Hogy rendezzük be gazdaságunkat	2.40
Birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony. Irta Vantsó Gyula dr.	3.-
Bouché J.: A zöldségtermesztés. Füzve 2.-, kötve	3.50
Budapesti áru- és értéktőzsde szokásai	4.50
Bácker György: A sertéshizlalás	2.-
Campbell W. H.: Okszerű talajművelés. Füzve 3.50, vászonkötésben	4.50
Csalhatatlan önszámító vásárlók és eladók számára	—70
Cselkó István: Szarvasmarhatenyésztés. Füzve 7.-, vászonkötésben	8.-
— Takarmányozás, vászonkötésben	10.-
Cserhádi Sándor: Általános növénytermelés. Füzve 9.-, vászonkötésben	11.-
— Különleges növénytermelés. Füzve 9.-, vászonkötésben	11.-
Cserszilvay Ákos: A vadászat mestere	2.-
Csérer Gyula: A szobanövények ápolása	1.40
Csérer Lajos: A magyar komlóművelésről	1.-
Czajlik István: Csikónevelés	—70
Czapary Bertalan: Házikertek díszítésére szolgáló virágok tenyésztése	1.-
Diezel: Az apróvad vadászata. Diszkötésben	26.-
Dörner Béla: Kaszáló és legelőjavítás. Füzve 9.80, vászonkötésben	11.50
— A sertés Magyarországon. Füzve 7.20, vászonba kötve	8.70
— A kereskedelmi trágyák története, gyártása és használata	2.50
Dömötör László: Méltanyésztési kalauz a nép kaptárához	1.50
Eisenmayer Sándor: Állatgyógyászat, gazdák és gazdatisztok számára. Kötve	2.50
Eperjessy István: A csiperkegomba termesztése	1.-
Farkas Elek: Legjobb házitűtűk. Magyar levelező és öntgyvéd	6.50
Fónagy József: A fű és fogoly vadászata	6.-
Gáspár József: A lucerna termesztése	1.-
Gazdasági munkás- és cselédlakások tervrajzai	10.-
Gerevich Emil dr.: Gyakorlati földmérés	2.-
Serlóczy Géza: Jogisme. Gazdálkodók számára	5.-
Grabner Emil: A gazdasági növények nemesítése. Füzve 5.-, vászonkötésben	6.-
Groffits Gábor: Gazdasági építész. Füzve 10.-, vászonkötésben	12.-
Hauer Géza: A fejőstehénről	—80
Hensch Árpád: Mezőgazdasági üzemtan. A két kötet füzve 8.-, vász. kötve	10.-
Hreblay Emil: A háromfi hízalása	1.50
— Lud- és kacatanyésztés	3.-
— Pulykatanyésztés	3.-
— Tyuktenyésztés	3.-
Hutyra Ferenc dr.: Törvényeszközi állatorvostan. Kézikönyv gazdák használatára	10.-
Kardos Árpád: A fadaragás mint házi művészet	1.20
— Ház- és udvarkertek berendezése	3.-
Kenese Ferenc: Házállataink okszerű takarmányozása. Füzve 5.-, kötve	6.-
Kodolányi Antal: A mezőgazdasági munkák és teendők hónapról-hónapra	3.-
— A gyümölcsfatenyésztés cserép- és faedényekben	1.-
Kovácsy Béla és Monostori Károly: A ló és tenyésztése. Füzve 12.-, vász. köt.	15.-
Kövy József: Az okszerű baromfitenyésztés. Kötve	5.-
Krenedits Odón: A kisgazda baromfitenyésztése	2.-
Lázár L. Pál: Az aratás és betakarítás segédeszközei	3.60
Légrédy Károly: A spárgatermelés kézikönyve	—40
Limbacher Károly: A korai főzelék- és zöldségfélék termelése	1.-
L. Szabó Döme: Állatbonctan és élettan gazdák számára	3.-
Mezey Bertalan: Elektromotorok szerkezete	8.-
Molnár István: A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés	5.-
Monostori Károly: Állategészség. Állattenyésztő gazdák használatára	7.-
— Állatgyógyászat. Az állatok betegségeinek felismeréséről és gyógyításáról	4.-
— Vásári tanácsadó	—60
— Ebtanyésztés. Füzve 3.-, vászonba kötve	4.50
— A juhtanyésztés alapvonalai	1.-
— A lótenyésztés és lógondozás alapvonalai	2.-
Morvay Károly: A virágkertészet kézikönyve kötve	4.80
Nádaskay Béla és Schwensky Armin: Patkolástani kézikönyv	6.-
Naszáyi József: A gőzlokomobilok szerkezete és kezelése	4.50
— A stabil gőzkazánok és gőzgépek tankönyve	6.-
Németh József: Konyhakerti növénytermesztés	—90
Ormány János: Gazdasági számtartási napló	6.-
Páter Béla: A vadontermő gyógynövények. Füzve 5.-, vászonba kötve	6.-
— A gyógynövények termesztése	1.50
Praznowsky Ágost: Dohánytermelés és kezeléstan	3.-
Rodiczky Jenő dr.: A juhtanyésztés mult és jelen irányáról	3.-
— A kecske tenyésztése és haszonvétele	1.50
— A gyakorlati répatanyésztés	2.-
Ruffy Pál: A sertés javítása és hizlalása	2.-
Ruisz Gyula: A kukoricaművelésről	2.-
Sierbán és Koerfer: Tejgazdaság. Vajtermelés. Sajtgyártás. Füzve 4.-, kötve	5.-
Sierbán János: A kendertermesztés és áztatás	1.-
'Sigmund Elek: Mezőgazdasági kémia	6.-
Skultéty László: A mezőgazdasági házipar kézikönyve	2.40
Stark Dezső: A vadász-vizsla	2.-
Szántó Péter: A dinnyetermesztés vezérfonala	1.-
Szász Ferenc: Tehenésztésünk szervezése és vezetése	5.-
Szalay János: A seprőcirkok termesztése	1.-
Szilágyi Gyula dr.: A szeszgyártás tüzemének ellenőrzése	9.-
Szilárd Gyula: Állattenyésztés. Füzve 3.-, vászonkötésben	4.-
— Általános és különleges növénytermesztés. Füzve 4.-, vászonkötésben	5.-
— Szőlő és pince. Füzve 4.-, vászonkötésben	5.-
— Szőlőművelés és borgazdaság. vászonkötésben	10.-
Szilassy Zoltán és Grabner Emil: Szalastakarmánynövények termesztése	10.-
Szűcs Mihály: Mezőgazdasági becsléstan	3.-
Sormay Béla: Általános állattenyésztéstan	7.-
Sztrady Lajos: A jégverés által okozott károk biztosítása	3.-
Szarga Kálmán: Cukorrépa termesztése	1.-
Szűcs Pál: A szántóföldek műtrágyázása	1.-
Szűcs Sándor: A dohánytermesztésről	—70
Wagner János: Magyarország gyomnövényei	3.-
Zalka Zsigmond: Mezőgazdasági szeszgyártás. Füzve 8.-, vászonkötésben	9.50

Megrendelhetők a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyv-kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

180--1914. szám.

Buza-, zab- és babeladás.

Az apatini m. kir. erdőhivatal kezelése alatt álló alább megnevezett magtárakban elhelyezett termények zárt írásbeli ajánlatok útján kerülnek eladásra s. p.:

1. Az apatini magtárban 300 q buza és 275 q zab.
2. Az apatini Sechst nevű magtárban 92 q fehér bab.
3. A monostorszeji magtárban 2072 q buza, 1560 q zab és 311 q fehér bab.
4. A palánkai magtárban 350 q buza és 530 q zab.

Az ajánlatok legkésőbbben folyó évi március hó 4-ik napjának délutáni 4 órájáig nyújtandók be az apatini m. kir. erdőhivatalhoz, ahol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan tárgyalatni fognak. Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatalnál és a bezárási, dorozslói és palánkai m. kir. erdőgazdálkodásoknál megtehetőek. Apatinban, 1914. január hóban.

5272

M. kir. erdőhivatal.

MEGHIVÁS

Pesti magyar kereskedelmi bank 72-ik rendes közgyűlésére,

mely

1914. évi február hó 14-én délután 6 órakor
a bank illesztésében (Budapest, V., Fürdő-utca 2.) fog megtartatni.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság jelentése.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozat és a felmentés megszavazása.
 3. Igazgatósági választások.
 4. A felügyelő-bizottság választása.
- Az alapszabályok 18., 19., 20. és 21. §-ai értelmében mindazon részvényesek, kik részvényeiket három nappal a közgyűlés megtartása előtt az ezen meghívásban megjelölt helyek egyikén leteszik, jogosítva vannak a közgyűlésen résztvenni. Azonban szavazásra csak azon részvényesek jogosítanak fel, melyek a közgyűlést megelőzőleg három hónapon át a bank könyveiben a letéve nevére vannak írva. Minden részvényes meghatalmazott által is képviselhető magát, kinek azonban szintén szavazóképes részvényesnek kell lennie. A részvények tehát szelvényekkel együtt az alapszabályok 18. §-a értelmében folyó évi február hó 11-éig az alant felsorolt helyek egyikén teendő le:

Budapestben: a bank értékpapírpénztáránál,
Brassóban: a bank fiókjánál,
Debrecenben: az Alföldi takarékpénztárnál,
Eszéken: a bank fiókjánál,
Kassán: a Kassai jelzálogbank r.-t.-nél,
Kolozsvárott: az Erdélyi bank és takarékpénztár r.-t.-nél,
Lugoson: a Kereskedelmi bank r.-t.-nél,
Marosvásárhelyen: a Marosvásárhelyi bank és takarékpénztár r.-t.-nél,
Miskolcon: a Borsod-miskolci hitelbanknál,
Nagykanizsán: a bank fiókjánál,
Nagyszébenben: a bank fiókjánál,
Pozsonyban: a Pozsonyi általános takarékpénztárnál,
Sopronban: a bank fiókjánál,
Szegeden: a May R. Miksa cégnél,
Temesvárott: a Délmagyarországi kereskedelmi és gazdasági banknál,
Ujpesten: a bank fiókjánál,
Ujvidéken: a bank fiókjánál,

hol is az 1875. évi XXXVII. t.-c. 198. §-a és az alapszabályok 45. §-a értelmében az átvizsgált évi mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt nyolc nappal a közgyűlés előtt átvehető.

Budapest, 1914. évi január havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

5271

Fővároshoz közel 1000 hold körüli birtok

Kitűnő talajjal, intenzív gazdálkodással, kedvező feltételekkel **sürgősen eladó.** Reflektánsok „**Kitűnő vétel**“ jellegére a kiadóhivatalba irjanak. 5277

Árverési hirdetmény.

Alólirott mint az alsóegregyi uradalom zárgondnoka, ezennel közzhírré teszem, hogy **Alsóegregyen, az uradalmi tanyán**

156 darab szőke s-őrű mangalica fias koca, 21 darab felnőtt kan,

27 darab éves kan, 283 darab 1 éves süldő, 95 darab nyári malac

1914. évi február hó 16-án délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános birói árverésen készpénz ellenében a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

Alsóegregy (Szilágy megye) 1914. február 3.

5273

K. Simó Pál, zárgondnok.

800-1000 kisholdas

bérletet

keresek 1914. október 1-re, 10-12 évi tartamra, lehetőleg mind prima szántó, kényelmes lakással és eléggő gazdasági épületekkel, **Pest, Szolnok, Temes vagy Törölkény** megyékben, vasút mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5274

JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

elsőrangú, legszolidabb pénzügyi intézet által folyósítva, konvertálásokat legszolidabb alapon közvetít minden előleg nélkül a

Magyar Mezőgazdasági Szakiroda

(törvénysz. bejegyzett cég)

Budapest, VI., Andrásy-ut 2.

■ ■ Telefon: 170-68. ■ ■

Földbirtokeladások és bérletek közvetítése.

Az 1914. évi tengeri iveteshez koránérő, javított lófogú tengeri, a rumai uradalom növénynevelő telepén nemesített

eredeti törzskönyvezett tengerivetőmag

A szállítás március közepétől kezdődik és pedig csövesen vagy morzsolva szállítatik, a vevő kívánsága szerint. A csöves tengeri ladaokban csomagoltatik. Legkisebb eladási mennyiség 50 kg.

Rumai Uradalmi Igazgatóság, Szerém megyében.

5213

Eladó vetőzab!

5-6 vagon Ia csiraképeségű, bőtermő, koránérő, súlyos vetőzab **ab Misérd állomás,** vevő zsákjaiban, métermázsanként 20 koronáért eladó. Nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árengedmény. **Majorházi uradalom, posta Fél, Pozsony megye.**

5287

Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság

Tiszavidéki és bánáti buza-, magyar zab-, kukorica- és takarmányrépavetőmagvak a Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Intézet tenyésztetei öi.

Társasági tagok, termelési helyek:

Báró TALLIÁN BÉLA,
Törökkanizsa
előnök.

Gróf AMBRÓZY GYULA,
Temesremete.

Dr. BYERTYÁNFY LÁSZLÓ,
Gyér.

HIRSCHLER DEZSŐ,
Aranyág.

HUSZÁR KÁROLY,
Pétermajor.

MAGYARY KOSSA GÉZA,
Pusztatomaj.

OTTLIK PÉTER,
Ószény.

SZILASSY MINÁLY,
Tiszadörzs.

Nemesítő telep:

**MAGYAR VETŐMAGVAKAT
NEMESÍTŐ INTÉZET,
Szentgyörgypuszta.**

Szentgyörgypuszta, 1914. január hó.

u. p. Omor, Temes m.
Sürgőnycim: XP. Birda.

Bőtermésű, nagy tápértékű, nyárig eltartható, éghajlathoz megfelelő, nagy százalékkal erélyesen csirázó

takarmányrépamagvak

Biztos és nagyhozamu, többcsövűségű, korai beérésre nemesített

kukoricavetőmagvak

kaphatók a

Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaságnál.

5206

VÉELMÉNYEK:

Tegnap vett b. felhívásukra készséggel válaszolhatom, hogy a múlt évben szállított répamag termés, úgy az eredeti Oberndorfi, mint az Eckendorfi terméshozamot 25%-kal meghaladta.

**Pa.-Kakati gazdaság,
Sztáky, intéző.**

A tavaly kapott nemesített koránérő bánáti kukorica nagyon jól vált be. Átlag adott 40 q csöveset, igen szép kifejlődött töveken, úgy, hogy gazdáink közül már 5-6-an kértek belőle vetőmagot. Bácskossuthfalva.

Schadl Ignác, esperes-plébános.

Szíves megkeresésük folytán van szerencsém értesíteni, hogy a múlt évben rendelt „Saccharosa“ takarmányrépamag nálam kitűnően bevált. Dacára a múlt évi sok esős idő és zord klímának, kat. holdanként 455 q takarmányrépa termelt, a mit magam sem reméltem, mintán a Maros vize kétszer elárasztotta. Marosillye.

Szabuka József.

Negyszeresen kítüntetve I
Brüssel-i szarvasmarhaki-állításon első díj: 500 frank.
Első díszérmék stb.

Eredeti Hollandi tuberkulinmentes tenyész- és tejteheneket, üszöket, borjukat és tenyészbikákat

esakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelmann und H. van Zand Winschoten-ben (Hollandia).

Frigyes főherceg uradalma, Teschen. A cs. és kir. gazdaság, Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága M.-úvár, a krakkói cs. és kir. gazdasági egyesület szállítója. Döry Hugó, Tüskevár.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország legelső uradalmainak és nagybirtokosainak. **Prima referenciák rendelkezésre állanak.** Valamennyi fajta 100 kiló elősúlyban, a vagyonból kimérve szállítatik.

Állategészségügyi tudományok.

Mindannyan kell az állatoknak kövérre tenne, hogy éljünk azokkal a betegségekkel, hogy kapunk több és jobb tejet, hogy fröcsögnek az állatok, jóvát, hogy éljünk el, hogy a gyökérből tegyen stb.

Könnyen megtanulhatók

Minden gazda, aki ezt tudni akarja, kérje a **Dr. T. PARAKOVICH** főhercegi kamaratanácsostól

Állategészségügyi házikönyvét teljesen ingyen

Magyarországi vezérkönyvtársaságtól 720

SZIGETI SÁMUEL, Budapest VII., István-ut 67.

Nagyobb mennyiségű, kiváló minőségű fajtisza bőtermő **Prof. Wollmann és Böhm's Erfolg**

vetőburgonya

(utóbbiból 1200 ties holdanként 117 métermássa 19% keményítőtartalmu gumó terméte) kapható Haas Ignác görögországi bér gazdaságában. Megkeresések **Haas Ignác** központi irodája **Nyiregyháza** címzendők. 5247

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása és takarmánykamra üzeme egy motorral végezhető. ::

Olcso olom! Olcso ár! Egyszeru kuzoids!

Azonnali szállítás.

Elekes és Társa

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Eötvös-utca 44. szám.

TELEFON: 103-24.

TELEFON: 103-24.

A nyugati pályaudvar mellett.

Ris- és közgazdaságok számviteléhez legalkalmasabb

ORMÁNDY JÁNOS: GAZDASÁGI SZÁMTARTÁSI NAPLÓJA

Ára tartós kötésben 6 korona.

Kiadta az O. M. G. E. Könyvkiadóvállalata.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-i könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Távíratcím: **Biró Pál, Somogysszill.**

Megbízható, elismert gyártmány!

Gazdakörünk körében évek óta példátlan körked-veltségnek örvendőnek utólagos minőségű magyar gyártmányú löpökrocsaink. Kérünk minden érdekeltől egy próbarendelés-vel meggyőződnie **gazdasági gyalpokrócsaink kiváló jóságáról.** Legkiválóbb finom nővér gazdasági takaróink előnyéről: darabonként

- 1. sz. kil. minőségű 220 % borsav 175 % szélcs K. 11.-
- 2. " " " 200 % " " 185 % " " 10.-
- 3. " " " 180 % " " 145 % " " 8.-
- 4. " " " 170 % " " 140 % " " 7.-

Kívánatra minden más méretben is szállítunk. Már 2 dró mintamegrendelésű bérmentes szállítás. Minden kívánt színárnyalatban. Rendelések azonnal, esetleg az előírt időben, de mindenkor a legelőnyösebben eszkeztetnek. 6190

Egyedüli megrendelési cím: **BIRO PÁL, Somogysszill 29. sz.**

STEINER ARMIN vaskereskedése GALGOZ,

ajánlja legolcsóbban

gazdasági szekereket, szekérkereket

legjobb kivitelben.

Ideal

IRÓGÉP

abszolút látható írással.

Schott H. és Donnath

„Ideal”, „Erika”-írógép és az „Xx”-számláló-összadó géptelepe Budapest, Andrássy-ut 53.

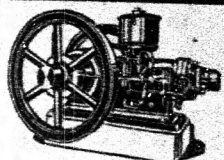
cs. és kir. udvari szállítók. Prospektus ingyen és bérmentve.

Földbirtokosok figyelmébe!

a legmegbízhatóbb és legjobban bevált leghíresebb szabadalmazott " " " " " "

„SVÉDIA“ nyersolajmotorok

takarmánykamrákba, kastélyvilágítás

és mindennemű gazdasági célokra az egyedüli biztos üzemű gépek " " "

Feltétlenül megbízható olcsó üzem!

FŐBB ELŐNYEI:

Nincs: tüzgolyó, koromképződés, piszkolódás, pémzőgyöri ellenőrzés és üzemzavar.

LEGUTÓBBI SZÁLLÍTÁSOK:

Gróf Zichy Tivadar ur R. Diószeg
Fojerváry Géza es. k. kaza. ur ... Nagykeszi
Báró Marschal Gyula ur Berczel
Báró Frónay László ur Berczel
Báró Hammerstein R. ur Sárpuszta

Árjegyzék, költészet és mindennemű stb. stb. felvilágosítással díjtalanul szolgál

LANDLER ÖDÖN MOTORTELEPE, BUDAPEST, VI., LOVAG-UTCA 2. SZÁM.

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS FÉNYRUGYÁR R. T.

BUDAPEST, I. KER.

CSUNGÓI-UT 15. SZ.

Boronlevárosi és gazdasági telepeket, tejcsarnokokat és tejszövőketeket. Gyárt: sütőpari ozikkokat. Vállal: önozást, olmozást és a szakba való javítást. Torvajzekkal, költségvetéssel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

Az igazi fegyver

a gyümölcsfák és szőlővesszők minden ellensége ellen az újonnan konstruált törv. védett, díjjalalmazott

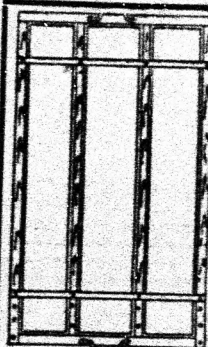
szőlő (peronospora) fecskendő

(Jessernigg rendszer) a duplán működő „Exakt” székességű, legfinomabb sugár, nincs javítás, 3 évi jótállás.

Olcsó Praktikus. Erdőmeztakarító.

Kérjen ingyen prospektust az összes fecskendő újdonságokról. Több száz elismerő levél. — Több mint 30.000 forgalomban.

JESSERNIGG JÓZSEF, Stockerau 8, bei Wien. Imételezők keresztetnek. 6923

FARKAS-féle

„REFORM“ melegágyablak,

vaskeretben, kicserélhető falécekkel, minden eddig felül-mul. Javítást sohasem igényel.

Számos elismerőlevél.

Egyedüli készítő

FARKAS ÉS TÁRSA, vaszerkezeti gyár " " " Budapest, VI., Lehel-u. 8.

A Budapesti Állatvásárpénztár Részv.-Társaság

foglalkozik: szarvasmarhák, bérjuk, juhok, bárányok, kecskék, sertések és húsfélék bizományi eladásával.

Előleget nyújt hatóságilag megállapított kamattalib mellett.

Értékpapírok: Budapest-Ferencváros.

Husleltételek: Budapest Központi Vásárcsarnok.

Teléfono a marhavásártérre: József 18-21.

Nikotinmentes

SHVANT, CIGARETTÁT és DORANTT (általában jövedéki és külsőlegesen gyártmányokat) árulja

DENIKO R. T. Budapest, V., Szabadság-tér 2. sz.

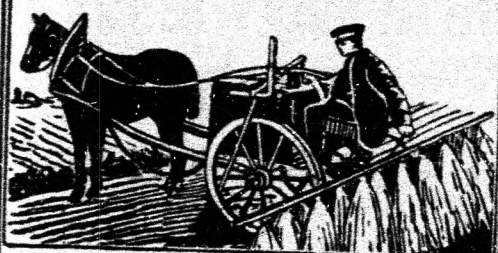
Homokot, kavicsot, salakot stb.-it

jövedelmezően csakis Dr. Gaspary-féle gépeken és formákon lehet értékesíteni, amennyiben falitöglákat, fedőcserepeket, ártömböket, színes padló- és járda lapokat, csöveket, lépcsőfokokat és oszlopokat készítünk belőle. Kötörök. Sajtológák. Keverőgépek.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára, Markranstädt, Leipzig mellett.

262. sz. broszúra ingyen.

Kérjük gyárunkat megilletgetni!

Önműködő növénypermetező,

vadrepóze, vadmustár és más gyom kirtására, valamint répa- és burgonyapermetezésére gyári áron szállít 7171

IG. HELLER

BÉCS, II/8., Schrotzbergstrasse 1.

Őszibarack
Alma
Cseresznye
Kajszinbarack
Lasponya
Eper
Mogyoró
Piszke

Szilva
Körte
Meggy
Birs
Dió
Török szeder
Ribizli
Málna stb.

gyümölcsfákat, illetve bokrokat, továbbá Erdősítésre és utszélekre való akácfaakat Kétéves gyökeres szőlővesszőket Diszfákat és cserjéket Rózsafákat és bokrokat

százezer és milliószámra

tenyészt és árusít:

Unghváry László faiskolája Czepléd (Post m.)

Tessék árjegyzéket kérni!

Olcsó árak!

Olcsó árak!

REDUCINE

a sánta lovaknál csodás hatású szer, DUBLINBAN, Írországban lesz előállítva.

Reducine a legmakacsabb vastag inak, csánkópókot, nyultetemet, csapdagot, csonttetemet, bokdagot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyomokat, pusztán felszívódás után gyógyít és csak rá kell tenni, amellett a ló tovább használható.

Reducine minden elsőrendű gyógyszerárban kapható, vagy egyenesen a vezérképviselőstől: Berger Armin, Wien, II., Kaiser Josefstr. 36.

Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen.

Számos elismerőlevél áll rendelkezésre.

680 kilogramm tiszta
buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresziből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság elött utácsépellítettünk. **Penz, időt és munkát** takarítanak meg a **Stern-féle szab. dobkosárbetétléczezel.**

Kérdésekédőre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST,
 VI., Gyár-u. 5.

Eladó vetőzab.

Németországban 1913. évben importált „Kirsche's Gelbhafer“ első évi utántermése, bőtermő, súlyos, nagy szalmája igen sok levelet hajt, métermázsánként 25 korona. Egészséges, súlyos „Lig owo“ métermázsánként 20 korona. Az árak vevő, vagy vevő költségére beszerzett zsákokban, Szepesolaszi vasútállomásra szállítva, kocsiba rakva értendők, más meggyezés hiányában utánvétellel. Nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árengedmény. Előjegyzéseket elfogad és kívánatra mintát küld: **Mariássy Mihály** földbirtokos, **Szepeskörtvélyes.**

5126

Kecskeméti Vasipari Termelő Szövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja,
 ajánlja mezőgazdasági géppára és vasöntődéje gyártmányait, u. m.:
répavágókat, szecs kavágókat, tengeri-
morzsolókat, borsajtókat stb.,

valamint **vasöntvényeit** a t. ez. gazdaközönség szives figyelmébe. Raktáron tart: új és javított **motoros- és gőzeséplőgépeket, továbbá garnitúrákat.**

Hazai ipar! Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

7207

Hollandi import.

Nagyságos Döry Hugó ur túskei gazdaságában állandóan nagyobb számban importált s **tulajdonos ur által személyesen Hollandiában összeválogatott** legelsőrendű hollandi fekete- és pirostarka tehéi, üsző s bika van eladásra felállítva.

Ezen kiváló tejelésű tehenyészallatok a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett adatkak el; a vételár készpénzben, vagy két év alatt részletekben is törleszthető.

Az érdeklődő, vagy vevőközönségnek távirati megkeresésre a gazdaság fogatai **Ujdombóvár** vasútállomáson rendelkezésre állanak. Bővebb felvilágosítással szolgál és előjegyzéseket elfogad az **uradalmi Intézőség Túske, u. p. Dombóvár.**

Czirják Frigyes
 intéző.

8857

Új szállitmány!

20 darab

belga-ardenni **tenyészmént**

és több tenyészkanéát importált

Menzeles Frères Brüsselből,
Nagykanizsa, Kazinczy-utca 18.

TELEFON 256. és 295.

7507

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kisgazdáknak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka fajú üszök és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

NEUSCHLOSZ TESTVÉREK

Irodai telefon

: 16. :

nagybérleti cég

SZATMÁR.

Gazdasági telefon

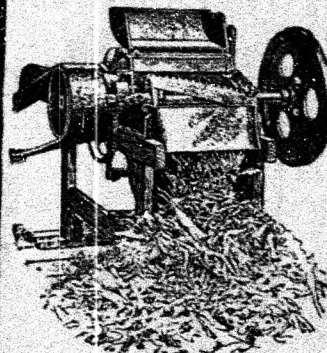
155.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépiüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52.

nagy vákuumtűkben előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott **DEERING-féle** eredeti amerikai

tárcsásboronák

és **benzinmotorok,**

eredeti „WESTFALIA“ **műtrágyaszórógépek,**

valódi „SACK“-féle **ekék, vetőgépek, boronák,**

szőlőmvelési eszközök **és legjobb rét mvelőeszközök.**

Körkocsiszártógép
 „APOLLO“ meszoló- és permetezőgépek,
 szalmakötőfonógépek, burgonyaszétlőgépek,

elsőrendű **biztonsági járgányok**

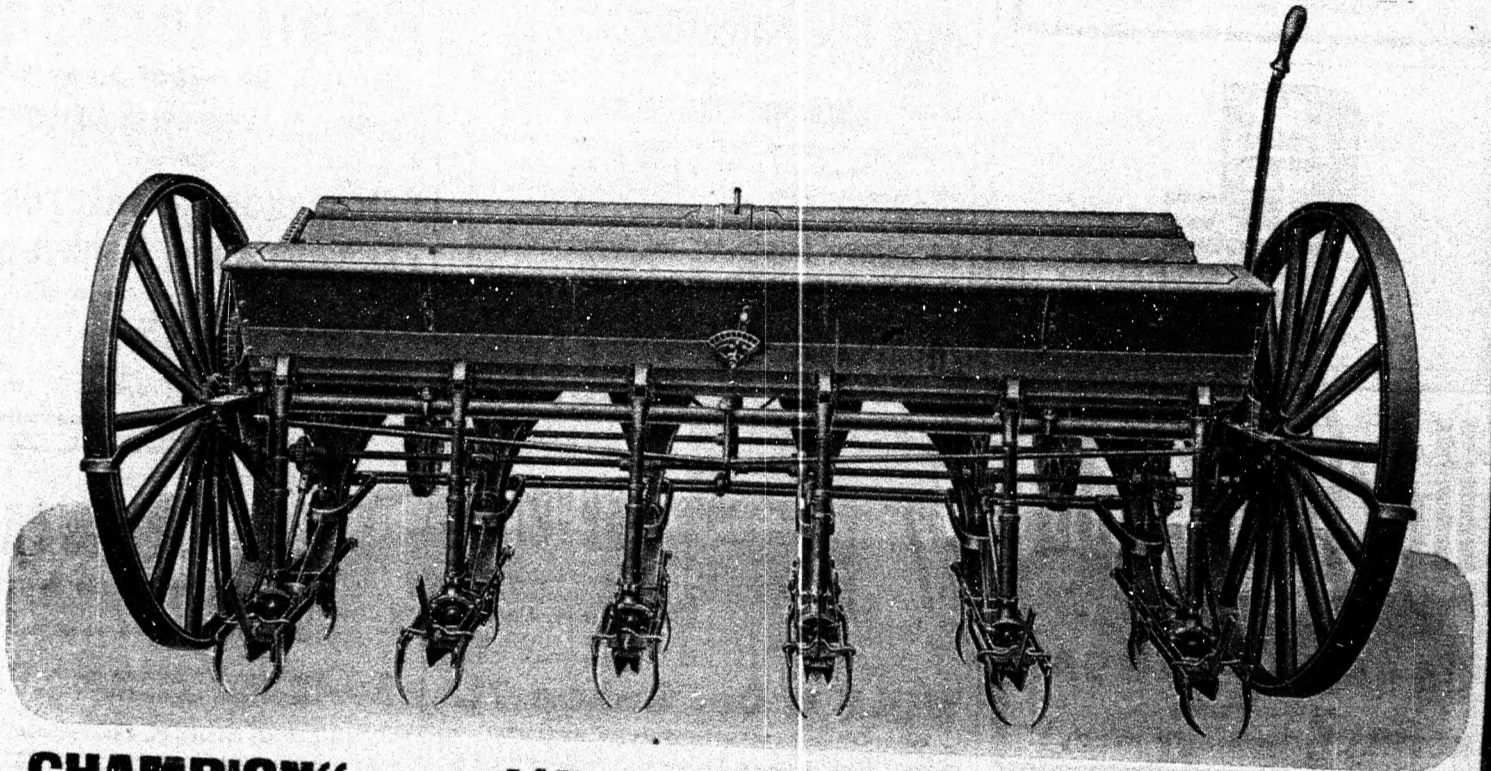
valódi „SACK“-féle acéleke **hengeres és golyócsapágyakkal**

legkiválóbb **szecs kavágó- és répvágógépek, ta-**
karmánygyorsfüllesztők, „Ohio“ tengeri-
szártógépek, amerikai darálógépek és
 mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

Köztelek
1914/18. szám.

**Legmesszebbmenő garancia az anyag kiválósága,
a szerkezet és a munka jósága tekintetében.**

„Champion II“

„CHAMPION“ speciális répavetőgép.

„CHAMPION II“ műtrágyát sorbavető répavetőgép.

Ugyanaz, fészekbevetőgép.

„KIRÁLY-DRILL“ legjobb párossorú vetőgép.

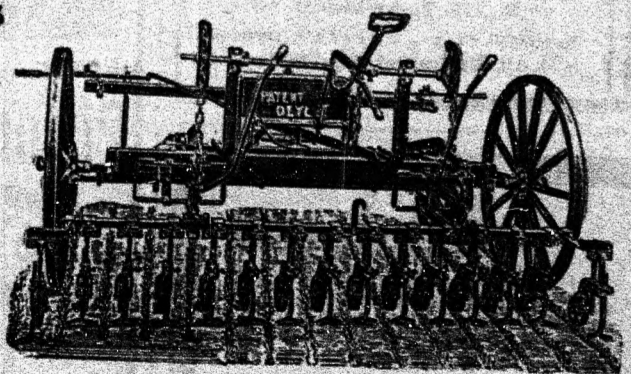
**„KULTUR-DRILL“ a legujabb szerkezetű és legprak-
tikusabb sorbavető- és sorbatrágyázógép.**

DEYL-féle szab. automatikus

répa- és gabonakapálógépek

a jelenkor legjobb kapálógépe.

**Avadrecét alaposan csak a gabona-
félék kapálása által tudjuk kiirtani.**

Árjegyzéket küld, ajánlattal szolgál a

Közgazdasági és Parcellázó Bank R.-T. Áruosztálya, Pozsony.

**Sikerős
hizómarhaeladás**
eszközölhető
Faragó Miksa
által,
Budapest, VII., Ovoda-utca 44.
Telefon: „József 14-89.”

Uradalomak és gazdaságok a saját érdekében csak akkor lehetnek sikeresek, ha a hizlalás alatt levő szarvasmarhák darabszámát és faj jellegét közlik a fenti céggel. Ezenkívül előnyösen értékesíthetők és beszerezhetők a cég által tinók és hizlalni való ökrök, valamint fejűstehenek, juhok és hizlalt bárányok.

Házfedő nád

épületek fedésére a legjobb minőségben kapható.
Kívánatra bérmentes ajánlattal szolgálunk.

CSÁKI és TÁRSAI
nádfonatgyára 5220
KÉTHELY, Somogy megye.

Liptay Jenő
logujabb rendszerű gazdasági számviteli

Naplója és Főkönyve

a leg egyszerűbb számviteli rendszer.
Ára mindkét könyvnek
kétve és a hozzávaló nyomtatványoknak
15 korona. ■
Megrendelhető a „Patria” nyomda
r.-t.-nél, Budapest, IX., Üstvi-ut 25. sz.

Alapítva 1720.

Katalogus
ingyen:

gyümölcs- és szőlők,
szőlőveszők,
disszocijék,
táplálószerek,
felfutók,
bokrok,
rózák
stb.

L. Späth
faiskolaja
Park- és kertek tervezése.
Berlin-Baumschulenweg.
577 hold terület.

**Gasolin-izzófény-
Gassstoff-izzófény-**

lámpák, álló és függő kivitelben, a szik-
ságra gáz automatice, saját maguktól
állítják elő. Minden láng kb. 100 gyertya-
fény fényerővel. Koronaszögök, egyszerű
lámpák stb.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Viszonytárgyúkat kerestünk.

Louis Runge, Berlin, N. O. 18.
Landsbergersrasse 9./K.K. 8402

A gróf Piatti-féle uradalom vetőmagtenyésztő intézete
LOOSDORF.
Ajánlunk tavaszi vetésre 8405

eredeti loosdorfi vetőmagot,
mely a múlt évben úgy bel-
mint külföldön
a legnagyobb hozamot adta

Kimutatható maghozam hektáronként: árpa 44-6,
nyári buza 41-7, zab 40 q.

A rendelő érdekében idejekorán előjegyzést kérünk.
Egyedüli árusítás: mintát, prospektust és felvilágosítást ad
GEBRÜDER BOSCHAN magkereskedése
os. és kir. udvari szállítók, Wien, I., Bäckerstrasse 9.

**BETON-
és habarcs-
keverők**

német szabadalom,
kézi és erőhajtásra.
Nagy munkaképes-
ség. Csekély erő-
felhasználás. 7092/4

WOLF & Co. Guben 71.
különleges cementforma- és gépgyár.
Képviselet: Virág Kálmán, Budapest, VII., Aréna-ut 29.

A Heller-féle
„KING”
gyermeszelő és
fordított-
gép, az eset-
munka 20-
szorosát tel-
jesíti.

Legnagyobb megtaka-
ritás időben, pénzben
és anyagban.

A „King” kézi gyermekeszelő
és fordítottgép sokoldalú
használatú, mint egy me-
ggyógyító, nemcsak a
bél- és székletrendszer
betegségeit kezeli, je-
gyesek számára teljesen ki-
adós, „King” műkövetésével
élethetesebb, mint az ember-
erővel és mindenféle átvágyo-
lás és ellenmozgás nélkül
gondtalan, lassú, egy nap
után készíthető.

Gyártók azonosítva:

Pittore és Triumph
nevű gyermekeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető
golyós szelőkkel vannak ellátva, tehát
nincsen oldagulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsök
permetezésére alkalmas ló- vagy hárcsúgú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,
BÉCS, II., Prater Schretzberg-Strasse 1.
Képviselet: Károlyi Károly, Budapest, VII., Aréna-ut 29.

Kreatol

állami éremmel kitüntetve. Törvényileg védve.
Híttessék, rovarok, a
legjobb irtószert rágcsáló állatok, rovarok és
féregok stb. részére.

Kreatol-pilulák mezei, földi egerek ellen	K 2-	3-50
Kreatol-pilulák patkányok ellen	K 5-	10-
Kreatol-pilulák egerek ellen	K 5-	10-
Kreatol-mazsa és oszátany ellen	K 2-	3-
Kreatol-paloska-tinktúra	K 2-	3-
Kreatol-hangya por	K 4-	8-

Kreatol levélletti és más növényi kártevő rovarok ellen
Postai szállítás minden irányban. 8183

Bizományi főraktár: Budapest, VII., Gizella-ut 34.

**Eredeti magyar
Roquefort-Sajt**
tisztá juhtejből készítve

a FÖHERCEGI VÉGLESI URADALOMBAN.

Megrendelések és tudakozódások a
Föh. uradalmi intézőség,
Frigyes-major, Végles p. u.

cimzendők. A szállítás utánvétel bérmentesenül esz-
közöltetik, a csomagolás díjtalan.

Egy-egy postacsomag 1 vagy 2 drb sajtot tartalmaz.
A sajt körülbelül 2 1/2 egész 3 kilós darabokban kap-
ható és ára kilónként 3 korona. 5268

Most jelent meg!

A kendermagos Plimut
eredete, fajtajellege és tenyésztése.

írta: KOVÁCS ÖDÖN, esti. mérnök, máv. főfelügy.

Ára 1 kor. 10 fillér, mely összegnek előzetes
beküldésre bérmentve juttatja b. címére
a „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereske-
dése, Budapest, IX. ker., Üstvi-ut 25. szám.

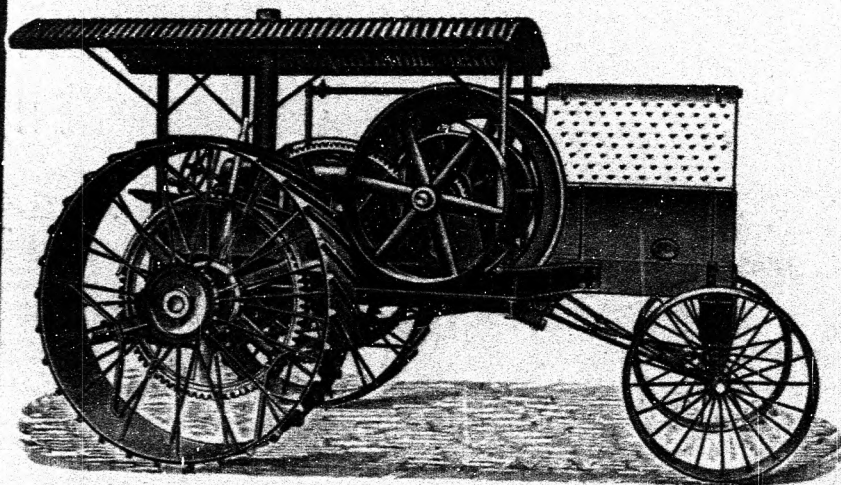
Termesztő: Dr. Em. R. v. Proskowetz
Uezető: Dr. E. v. Tschermak
cs. és kir. ny. r. tanár a wieni
„ gazdasági főiskolában. ”

PROSKOWETZ ORIGINAL-
HANNA-PEDIGREE-
SAAT-GERSTE
IN DAS ZUCHTBUCH DER
ÖSTERREICH-GESELLSCHAFT
FÜR
PFLANZENZÜCHTUNG
EINGETRAGEN.

**Proskowetz
eredeti
HANNA
Pedigree
vetőárpa**

Megrendelések mielőbb
Kéretnek
**Zuckertabrik in Kwassitz
Mähren.** 5183

Kérdezze meg vevőinket a „REKORD“ benzintraktor értéke felől.

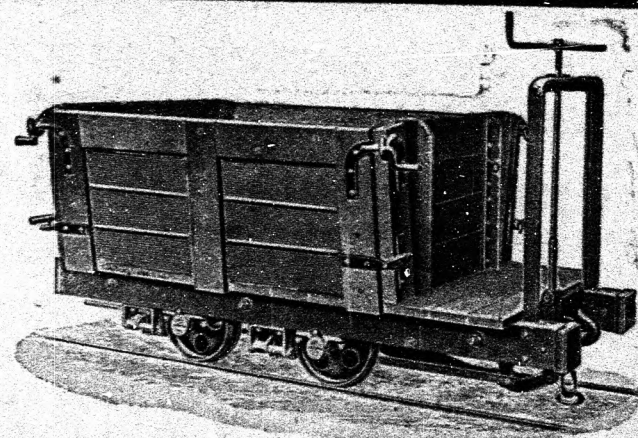
**25–35 HP nagyságban
4-vasu ekével,**

**60–70 HP nagyságban
10-vasu ekével szánt.**

Raktárunkról azonnal szállítható!

Számos előkelő referenciával, árjegyzékkel
és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

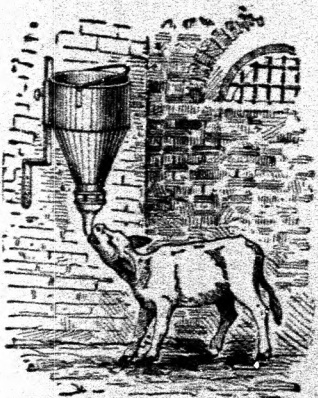
Glazdasági, erdei és ipari keskenyvágányú vasutak.

Sínek, hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, keskeny-
vágányú kocskák, korékpárok és mozdonyok szállítása új és
használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR
keskenyvágányú gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányú Vasútszék
Budapest, V., Váci-körút 22.

Az eredeti „HAUPTNER“ gyártmányú BORJUSZOPTATÓK

- 7053. sz. Önműködő gummifolyós szeleppel (ábra szerint) K 9.40
- 7054. sz. Önműködő, deszkára erősíthető, legelőszerűbb alaku K 18.—
- 7050. sz. Zománczott tartálylival, legújabb szerkezettel K 11.10

Csuszás a havon teljesen kizárva **patabörtapasz** használata mellett. Az eredeti Potter-
féle börtapasz kg.-ként K 17.10. Hauptner-féle patabörtapasz kg.-ként K 14.10. Ugyanaz. közönséges
minőség kg.-ként K 9.80. „La Giroucorne“ világhírű patakenőcs szarurepedés ellen és a pata gond-
zására, egy tegely (hosszabb időre elég) pontos használati utasítással K 6.—

GEITNER és RAUSCH, Budapest, VI., Andrásy-ut 18/II.

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellon kívül

ZSÁK és PONYVA

≡ Lópokrócok. ≡

NAGEL ADOLF

zeák- és ponyvagár,
kölcsönintézet,

BUDAPEST,

Arany-János-utca 10.

Sürgélyeim:

NAGELA BUDAPEST

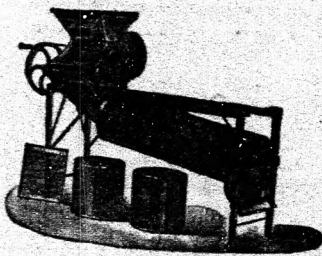
Videki telefon 104-10. és 35-92.

Javítsuk réteinket!! Hasznosítsuk a vadvizes, kopár, szikes területeket!!

apróvirágu sziki herével (Trifolium parviflorum) !! Most vethetők !!
szeges sziki herével (Trifolium angulatum)

Mintázott legelőcsőbb ajánlattal készséggel szolgál:

SZALAY GYULA vetőmagnagykereskedése, **Budapest, V., Perczel-Mór-u. 2.**

STAHEL ÉS LIENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTÓGYÁR
**BUDAPEST, VI., ANGYAL-
FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.**

AJÁNJUK: Trieurjeinket, marott Törökrosták és mindenféle gőz-
vagy sajtolt hengerlemezekkel, cséplőgépsziták, zink-, vas-
minden gabona tisztítására, minden gabona tisztítására, vagy acélemezből. Trieur-javi-
5 kg. nyerstermény beküldése mellett különleges trieurt tások mindenkor azonnal és
mellett különleges trieurt legelőcsőbb árak mellett eszkö-
készítünk. zítotnek.

GŐZEKERÉSZLETEK.

Acélfogaskerekek, fémcsapágyak, bronzetolattyuk, dugattyuk, ekevasak, kormányok, tüzszekevények, forrcsövek, I-ső rendű sodronykötelek stb. minden gyártmányú gőzekéhez készülnek és kaphatók a legkitűnőbb minőségben

SZILÁGYI ÉS DISKANT motor- és gépgyárában, **MISKOLCON.**

Munkafelvételek, költségvetések kívánatra bárhol ingyen.

8264

„TITÁN”

az első magyar motoros szántó- és egyetemes mezőgazdasági vontatógép.

Komoly érdeklődőknél
kívánatra
bemutató-
szántást is
rendezünk.

Arjegyzékkel, ismertető le-
írással szívesen szolgálunk.

**MAGYAR MOTOR- ÉS GÉP-
GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
**SZOMBATHELY — BUDAPEST,
VI., Váci-körut 61.**

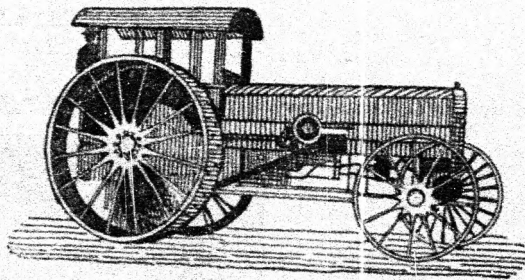
„Titan” szántógépünk 8 ekével, 10” mélyen 4” általajlasítással szánt és borenál. (Fotv. gróf Nicsky Ferenc
estiflyaszonyfal birtokán.)

The Pioneer-Traktor

Galánta-Pestszentlőrinc-i versenyen fölszántott

üzemzavar nélkül

5 ha-t (II hold) 6 óra 17 perc alatt 8-barázdás ekével, 21 cm. mélyen, 130 kg. nehéz benzinnel. . . . 1913 december 5-iki O. M. G. E. gazdaggyűlése idején szántott 12 ekével 25 cm. mélyen.

The Pioneer Traktor vezérképviselője:
BILLEGE JÁNOS
okleveles gépészmérnök
mezőgazdasági műszaki iroda:
Budapest, I., Lágymányosi-u. 17.

A fékpróbán — teljes terhelés mellett — tehi pohár viz volt a

PIONEER

traktoron, melyből a bizottság konstatálása szerint nem locsant ki semmi.

Tehát nem rázkódik, nem kopik. Mindenütt burkolva. Önműködő vezetése van, tehát az első eke is annyit fog, mint az utolsó, a vezető gondosabb lehet.

Rébamag,

garantált csiraképes, sárga olajbogyó és sárga eckendorfi, addig, amíg a készlet tart, 100 kg.-ként 45 koronaért, kisteleki vasútállomásra szállítva, utánvét mellett, vevő zsákjaiban, vagy önköltségen felszámítandó saját zsákjainkban, a Tömörkény-Péteri bérgazdaságban, posta és vasut Kistelek, kapható. Ugyanitt néhány drb használt, de jó karban levő **szalmakazalozó (Elewator)** megvételre kerestetik. 5266

ELADUNK

nagyobb mennyiségű szőlőtvetőt, ugyancsak sima és gyökeres *Riparia Portalis* és *Rupestris Monticola* alanyvesszőt, továbbá sima és gyökeres hazai szőlővesszőt a legkiválóbb minőségben, méltányos árért. Tessék árajánlatot kérni és pontos címünkre figyelni. Budaörs-Szentgyörgyhegyi Szőlőtvetőttelep, Tapolca (Balatonvidék). 8396

Cukorrépa termelők figyelmébe!

SZABADALOM.

UJDONSÁG.

„D“ automatikus répakapálógép,

amellyel a répa kapálása kifogástalanul végezhető.

Egyszerű szerkezet.

Nagy teljesítmény.

„Rekord“ répavetőgépek.

Speciális, könnyű, egyszerű répavetőgépek.

Nagy műtrágyamegtakarítást és jelentékeny terméstopplettet biztosító kombinált répavetőgépek.

Árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32.

**Legujabb preciziós motoros lokomobilok.
Benzines magánjárók.**

Eredeti szab. **Diesel-motorok** (álló és fekvő rendszer).
SZIVÓGAZ-, FÖLDGÁZ-, NYERSOLAJ- és BENZINMOTOROK.
Legujabb szab. félstabil **egyenáramu gőzgépek** (Stumpf tanár szabadalma).

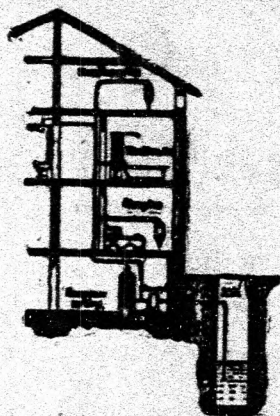
Gellért Ignác és Társa speciál mérnöki iroda **Budapest,** V., Koháry-u. 4b. (Alkotmány-u. sarkán az unitárius templom épületében). ::
Előnyös feltételek! Nagy mintaraktár! Teljes jótállás!

GŐZMIVELÉS.

Eredeti Fowler-féle gőzekével nagyobb területek szántását, éppugy mélyrigolozást szőlőtelepítésekhez elvállal
7761
Gőzkezelőállalat, Solt, Pest megye.

Sovány és hizott sertéseket
legmagasabb napi áron értékesít:
Wolf Aladár, Győr.

Vizvezeték

COMPRESS TARTÁNYNYAL

villák, kastélyok és uradalmak részére

ELERES ÉS TÁRSA

OKI. gépészmérnökök,
Budapest, VI., Eötvös-utca 44. sz.
TELEFON 102-24.

Nem kell víztartály a padlásán.
Nem kell viztorony.
Befagyás kizárva.
Kerti öntözősek.

A nyugati pályaudvar mellett.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alapított 1900-ban. Igazgatóság: Budapest, IX., Kálvin-tér 10., saját székházában. Alapított 1900-ban.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.
A lefolyt 12 év alatt a tagok többszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.
Alapítványok kormány hozzájárulásával

Tartalékok	2,527.980.— K
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett	3,857.803.— K
Biztosított érték	tűzkárokbán 10,740.000.— K
	jégkárokbán 5,042.000.— K
Életbiztosított érték	tűzben 1912. évben 880.000.000.— K
	jégben 1912. évben 68.000.000.— K
Életbiztosított állománya	15,240.000.— K

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye

A „GONDVISELÉS” ORSZÁGOS KÖZPONTI SEGÉLYZŐ TÁRSULAT
utján 100 kor.-tól 1000 kor.-ig terjedő temetői segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 kor.-ig terjedhető, leánykiházasítás (önállóítás) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb nappbiztosítás. E társulat kebelében minden kérésben önálló helyismeretek szervezettek jótékonykörü munkájával. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a társulat igazgatósága, Budapest, IX., Széna-u. 20.

Őszibaraczkfát,

mindenféle gyümölcsfa

vadonczot,

akáczcsemetét,

2 éves gyökeres **szőlővesszőt**

igen olcsón ad **Unghváry László**

faiskolája Czegléd. Tetsék árjegyzéket kérni!

A csegöldi és ungszennai báró Vécsey uradalmaknak

számtalanszor kitüntetett s Budapesten is többször első díjat nyert — törzskönyvezett — magyaralföldi gulyáiból

eladó

35 drb két- és 4 drb hároméves

magyar fajbika.

Az eladás mindkét helyen február 15-én d. e. 10 órakor kezdődik, de előjegyzés addig is elfogadatik. Az árak szabottak, azonban több vevő kívánatára árverés is kérhető.

Bővebb értesítés szereshető és Jánk—Majtis, vagy Nagymihály vasutállomásokra kocsikérhető az uradalmi intézőségekél: **Csegöld** (Szatmár m.), u. p. és távirida **Jánk** és **Ungszenna** (Ung megye), u. p. **Pályin**, távirida **Nagymihály.**

5221

Lucernamag

arankamentességre

államilag ólomzárólván

muharmag, kendermag

s más gazdasági vetőmagvak.

Lenvetőmag

eladás! Rigai, első évi utántermés, prima uradalmi áru 35 kor.-ért kapható

Mintázott ajánlattal szívesen szolgálók.

BÖHM SÁNDOR
SZEGERD.

5279

A Kenese-féle nyomtatványok mintái

megtanítják a gazdát a rendszeres és pontos könyvvezetésre. Ára ismertető füzetrel együtt 14 korona, szállítja a „Pátria” r.-t. nyomtatványkezelő osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

MAGYARON ELŐ. LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB NÍRÉVŐ ÓRÁZLETE.

Alapított 1947.

Brausweller János

Szegezen

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan szabványosítottak.

„Lucullus” sertéstakarmány

alkatrészei: marhavér és buzotakarmány-illet. Előrendű hús- és csontkőpor-takarmány, proteintartalma 30-32%. Rendkívül nagy hús-, csont- és székőpor hatása folytán a mellette etetett többi takarmány sokkal gazdaságosabban érvényesül. Számos bel- és külföldi nagy tenyésztőknél és nagy hizalóknál jó sikerrel kipróbálva. Kimerítő felvilágosítással kézzel és díjtalanul szolgálnak a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.

takarmánygyár vezérképviselői:

Lemberger, Schön és Szász

sertésbizalmosok, Baja.

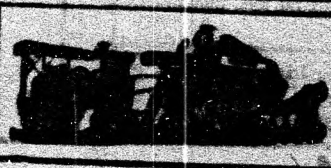
Bauer B. Gyula

sertésbizalmos, Budapest, VIII., Benczúr-utca 10.

Forrai D.

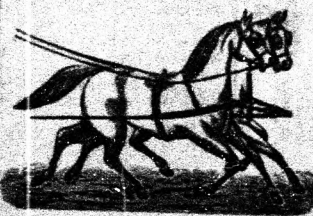
motor-, gép- és műszaki
cikkek kereskedése
Budapest, V., Szomorg-utca 2.

PLEWA E. mérnök, motor- és gépjárműk
magyarországi vezérképviselője.

Ajánl: **bonzinmagánjárót,**
teljes bonzin-esőplőszerelvényeket,

elektromos gyártmány, kitűnő kivitel.
Kedvező árrétegi feltételek mellett.
Kérjen árjegyzéket!

PAVEK JÓZSEF, GYŐR.

Szűj- és nyereggyártó.

Az összes lófelszerelések nagy raktára.

Szolid kivitel, jutányos árak!
Több kiállításon aranyéremmel
és díszoklevéllel kitüntetve!

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen!

5280

ELADÁSRA KERÜL a szigligeti szőlőültvénytelepnek,

kezelésége: **Tapolcán,** Zala megye, a legkitűnőbb minőségben

I. oszt. oltványok, hazai gyökeres és sima vesszők,
amerikai gyökeres és sima vesszők.

5290

Tudakozódásokra és felvilágosításokkal minden irányban a legjobb és szak-
szerűen utbaigazítja a tudakozókat
az igazgatóság.

Vetőmagburgonya eladás!!

Eladó: egészséges, fajtiszta Prof. Wollthman
vetőmagburgonya tetszés szerinti mennyiség-
ben. Értekezhetni Weinberger Samuval, Gyula-
háza (Szabolcs megye).

5299

Most jelent meg!

Örtési engedély és beviteli jegyek

Vámpolitikai tanulmány

írta:

Rubinek Gyula

az Ország. Igazgatója

Ára 2 korona

Megrendelhető a „Pátria” r.-t. gazdasági
könyvkereskedésében, Budapest, IX. kor.,
Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Eladás

Gazdák figyelmébe!

50%-al olcsóbb, mint bármely más világítóanyag a

pyroleum világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már 1000 ezer uradalomban bevezetett.

Számos állami és németi díjjal kitüntetett. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kiváló prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JARAI BUDAPEST, IX., Közraktár-u. 22.

Veszek szénát és szalmát

minden mennyiségben, szállítom próbiszelet és fuvarmentesen minden vasúti állomásra Bőhm Arnold

Budapest, VII. ker., Vörösmarty-u. 20. Telefon 141-80.

Pathányok, Egerek, méreg nélküli

„Vulkánkockák“ által. Kapható 2, 5 és 10 koronás eredeti dobozokban, hazánkat utasítással.

REINER GÉZA, Budapest, VI., Csengery-utca 84. sz. Telefon 88-30.

Vétel

Burgonyát, egy válogatott, mint válogatott állapotban, bármely mennyiségben és mennyiségű veszek. Schönbald Lipót, Budapest, IX. ker., Rakács-tér 9. Telefon József 23-49.

Vesznék... cukorotok, baltacimnagokat. Ajánlatok Felsenburg Tivadar Fiat céghez, Balassagyarmat - minta és végső ár közlése mellett küldendők.

Keresek vételre, vagy bérletre... Keresek letre oly kisebb birtokot épülettel, melyen 20-30 jó fejű tehén könnyen eltartható és hol ezek teje télen nyáron minimális 20 filléért mindig okvetlenül értékesíthető.

Bérlet

Bérbeadó... szeszgyár 960 hl.-os, amelyet csak 2 hónapja bérlek, három éve esztendő óta üzemel, ritka előnyös szerződéssel, kizárólag családi okok miatt használatvesztéssel vagy visszalépéssel fenyegetve átadom. Cím: a kiadóban.

Prima... 351 m. holdas bérlet, 9 éves szerződéssel, 200 hold prima vetéssel, teljesen felszerelt, takarmánnyal, 615 és holt lőtárral felszerelve, azonnal átadó. Bér és adó holdanként 21 kor. Ügyintézők kizárva. Cím: Halmos János, Feketehegy, Nagysálló vasútállomás.

800-1000 holdas bérlet... keresek 10-12 évi tartamra, Pest, Szolnok, Tolna, vagy Bannya megyékben, vasút mellett, azonnali átveleire is. Cím a kiadóhivatásban.

Szalmát... megvásárolni, vasútiállomástól 10-15 órányira, prima fekete szántóföld, 700 hold egy tagban, családi körülmények folytán azonnal kiadó. Hol, meg tudható a kiadóhivatásban.

Bérletet... keresek, 300 hold körül. Sárospatak, Jászladány.

Átadó bérlet... Somogyban egy kiválóan szép síkfekvésű mintegy 1800 m. hold, kitűnő termő, igen jól lestruált birtok azonnal is átadó. Csak kiemelt referenciások vételnek figyelembe. Cím a kiadóhivatásban.

Bolinder nyersolajmotorok. A világhírű és legújabb rendszerű Bolinder nyersolajmotorok és azok alkatrészei kizárólag ANYOS IMRE ógnél kaphatók, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17, a Telefon 12-76.

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung. Die des Befolgen: „Mitteilungen der Pflanzenschutzstelle des k. u. k. Reichsanwaltschafts“, „Wiener Landwirtschaftliche Rundschau“, „Boden- und Hochfrequenz der Zentrale für die Verbreitung in Wien“ u. persönlichen Rundschreiben (Agrar- u. landw. Mitteilungen, Brennerstr., Reichstr., Fischmarktstrasse u.).

Orig. Kwassitzi Hanna-árpa. első utárvetéséből vetőmagnak ajánl igen szép, egészséges, kiválóan csiraképes vetőárpat 18.- koronájával 100 kilónként, Vágújhelyen vásútra rakva, császói gazdaság, Császói, u. p. Vágújhely (Nyitra megye). Zsákot kívánatra beszerzünk.

HAZAI GÉPGYÁR R.-T. (SANGERHAUSEN-EISELE) GÉP- ÉS HAZAGYÁR, VASÖNTÖDE ÉS RÉZMŰVESMŰVELŐ Budapest, V., Váci-ut 152.

Diffúziós eljárású répaszeszgyárak. KIVONAT a szállítási jegyzékből: 1. Kuffner-féle Lundenburgi Cukorgyár r.-t., sasvári bérlelése, Máriassavár (gyára Strázsa-pusztán).

A SZUPERFOSZFÁT NEMZETGAZDASÁGI FONTOSSÁGA MAGYARORSZÁGON. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ által kitűzött 1000 koronás első díjat nyert pályamunka. Írta: MATLASZKOVSKAI TADÉ. Ára 3 korona. Régen nem hagyta el a sajtót egy olyan közérdekű munka, mint éppen a szóban forgó. Akkor, amidőn Magyarországon is ma már 23000 vagon műtrágya fogy el, helyén való, hogy egy olyan könyv is álljon a gazdaságosság rendkezelésére, amely ezzel a rendkívül fontos gazdasági ügygyel is behatóan és annak minden apró részletére kiterjedten foglalkozzon, s ez a könyv ennek a feladatnak a legkiválóbban megfelel, amidőn nemcsak a szuperfoszfát elterjedésének és gyártásának történetével foglalkozik Magyarországon, s nemcsak a szuperfoszfát fogyasztását hasonlítja össze a nyugati államok szuperfoszfátfogyasztásával, de különösen behatóan foglalkozik azzal, hogy a szuperfoszfát a többi műtrágyák Magyarországon minő természetfokozó hatással bírnak. Rendkívül érdekesek azon adatok is könyvnek, melyekkel a nyugati államok műtrágya fogyasztását ismerteti, s melyekből arra a következtetésre jutunk, hogy a mezőgazdasági kultúra magasabb fokán álló államok sokkal, de sokkal több műtrágyát fogyasztanak mint Magyarország, s arra a következtetésre jutunk, hogy Magyarországon is azok a nyugaton fekvő megyék fogyasztanak el legtöbb műtrágyát, amelyekben a mezőgazdasági kultúra a legmagasabb fokon áll.

Mai napig

teljes 9 év múlt el, hogy a Thürpilt borjuvért ellen megismerni tanul...

Thürpil majdnem 20 év óta bevált, nem romlik el, ha azt száraz helyen készletben tartjuk...

Eladás

Vetőmagburgonya, kázzal kényelmesebben... Prof. Walthmann, Bismark...

Benzinmotor HP, 4 HP motorfűrés, 8 HP lokomobil, használt, de kifogástalan állapotban...

Erdősítésre alkalmas minőségű faanyagok... Nemesített nagytestű fehér magyar...

Nemesített nagytestű fehér magyar tevék... Nemesített nagytestű fehér magyar...

Bükköny és egyéb vetőmagok... Bükköny, eladó gróf Pajcsosvári...

Gözcseplőkészletek minden ágban... Gözcseplőkészletek minden ágban...

Eladók Mosonban 125 kat. holdas birtok... Eladók Mosonban 125 kat. holdas birtok...

Eladó elmondású cukorforma... Eladó elmondású cukorforma...

Eladó árpa és tengerivetőmag... Eladó árpa és tengerivetőmag...

Manometer, 12 atmoszférás... Manometer, 12 atmoszférás...

Viktória tavaszboró, méter... Viktória tavaszboró, méter...

Marhamérleget, használt, de... Marhamérleget, használt, de...

Vetőburgonya, bármily fajta... Vetőburgonya, bármily fajta...

Eladó azonnal egy kintő kar... Eladó azonnal egy kintő kar...

Riparia Porfalis vessző, fejle... Riparia Porfalis vessző, fejle...

Használt, de jó karban lévő... Használt, de jó karban lévő...

Korán, legértékesebb és le... Korán, legértékesebb és le...

spárgagyökerek kaphatók... spárgagyökerek kaphatók...

Eladó aszpon tisztított... Eladó aszpon tisztított...

Lucernamag arankamentes területől... Lucernamag arankamentes területől...

RATTO phosphor-pasta... RATTO phosphor-pasta...

DETSINYI FRIGYES Budapest, V... DETSINYI FRIGYES Budapest, V...

ZISKA JÓZSEF utóda BOSTÉLY GYÖGY... ZISKA JÓZSEF utóda BOSTÉLY GYÖGY...

Cimbal Legjobban bevált, kintő... Cimbal Legjobban bevált, kintő...

Szónát, szalmát,

Lucernamag arankamentességre... Lucernamag arankamentességre...

Lóheremag, valódi északnémetországi... Lóheremag, valódi északnémetországi...

tavaszi búkköny muhar, köles... tavaszi búkköny muhar, köles...

Haldek Ignác Utóda, Greiner Soma... Haldek Ignác Utóda, Greiner Soma...

Balti ára 4 korona. A "PÁTRIA" r.-t. könyv... Balti ára 4 korona. A "PÁTRIA" r.-t. könyv...

"ATHLET" szőlőmotor... "ATHLET" szőlőmotor...

Lónyirógép "uj" angol gyártmány... Lónyirógép "uj" angol gyártmány...

Naptárak 1914. évre... Naptárak 1914. évre...

Magy. földműves naptár... Magy. földműves naptár...

Köztelek Zsebnaptár... Köztelek Zsebnaptár...

Borászati Zsebnaptár... Borászati Zsebnaptár...

Tajgazdasági Zsebnaptár... Tajgazdasági Zsebnaptár...

Műszaki Naptár... Műszaki Naptár...

Építészeti Naptár... Építészeti Naptár...

Arankamentességre államilag ólomzárolt... Arankamentességre államilag ólomzárolt...

Lucernamag arankamentességre államilag ólomzárolt... Lucernamag arankamentességre államilag ólomzárolt...

Lóheremag, valódi északnémetországi... Lóheremag, valódi északnémetországi...

tavaszi búkköny muhar, köles... tavaszi búkköny muhar, köles...

Haldek Ignác Utóda, Greiner Soma... Haldek Ignác Utóda, Greiner Soma...

Balti ára 4 korona. A "PÁTRIA" r.-t. könyv... Balti ára 4 korona. A "PÁTRIA" r.-t. könyv...

"ATHLET" szőlőmotor... "ATHLET" szőlőmotor...

Lónyirógép "uj" angol gyártmány... Lónyirógép "uj" angol gyártmány...

Naptárak 1914. évre... Naptárak 1914. évre...

Magy. földműves naptár... Magy. földműves naptár...

Köztelek Zsebnaptár... Köztelek Zsebnaptár...

Borászati Zsebnaptár... Borászati Zsebnaptár...

Tajgazdasági Zsebnaptár... Tajgazdasági Zsebnaptár...

Műszaki Naptár... Műszaki Naptár...

Építészeti Naptár... Építészeti Naptár...

Olcson eladó Pörschach am See mellett... Olcson eladó Pörschach am See mellett...

25 hektár kiterjedésű birtok... 25 hektár kiterjedésű birtok...

részben villatelkeknek parcellázva... részben villatelkeknek parcellázva...

ZSÁKOK ponyvák, kötélárúk... ZSÁKOK ponyvák, kötélárúk...

Kérjen ingyen árjegyzéket... Kérjen ingyen árjegyzéket...

Teljesítmény Alapított 192-01... Teljesítmény Alapított 192-01...

Dreher Ignác és Fia... Dreher Ignác és Fia...

BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 14... BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 14...

Lónyirógép "uj" angol gyártmány... Lónyirógép "uj" angol gyártmány...

Megbízható és külföldi gyártmány... Megbízható és külföldi gyártmány...

Ugyanaz, újabb modell, két eredeti... Ugyanaz, újabb modell, két eredeti...

Mindenemlékező és marhaszélirógép... Mindenemlékező és marhaszélirógép...

Arankamentességre államilag ólomzárolt... Arankamentességre államilag ólomzárolt...

Lucernamag arankamentességre államilag ólomzárolt... Lucernamag arankamentességre államilag ólomzárolt...

Lóheremag, valódi északnémetországi... Lóheremag, valódi északnémetországi...

Gyors, pontos olcsó földmérés... Gyors, pontos olcsó földmérés...

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA... Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA...

KUBIÓEK FERENCZ földbirtokos... KUBIÓEK FERENCZ földbirtokos...

eredeti Hanna-vetőárpát... eredeti Hanna-vetőárpát...

Hatszoros tavaszi árpa vetési célra kerestetik... Hatszoros tavaszi árpa vetési célra kerestetik...

Vászon, kanavász, cika, lepedő... Vászon, kanavász, cika, lepedő...

Balezár János aszövőgőze... Balezár János aszövőgőze...

Bystroi, Neustadt, a. G. Mottau, Csehország... Bystroi, Neustadt, a. G. Mottau, Csehország...

Gazdasági építész Irta: GROFFITS GÁBOR... Gazdasági építész Irta: GROFFITS GÁBOR...

Háromszáz ábrával... Háromszáz ábrával...

Árúfüzve... Árúfüzve...

Magyarországi... Magyarországi...

Ifj. Asbóth Oszkár magánmérnök... Ifj. Asbóth Oszkár magánmérnök...

Budapest, V., Katona-József-utca 28... Budapest, V., Katona-József-utca 28...

Elvállal meglévő szeszgyárak... Elvállal meglévő szeszgyárak...

EGGEN

Ha a tehenek folytatnak,

vagy etetlenség, akkor legelőnyre a ragályos hüvelyhurut az oka. Bissulin-készítés került, ha a többi kezelést metódus...

Allást keresők

Szegediszti ispáni állást kereső gazdasági al- tanfőnököt keres...

Közvetítési Allást kereső 35 éves, a kaszai gard. tanfőnöknek...

Ajánlok 50 pár jóvaló mezei munkások. Cím: Fürtöly János...

Önálló gazdasági állást kereső 10-12 éves kor. kancával, ki ilyen minőségben...

Ispáni állást kereső bármikori belépőre földmivesi- iskolát végzett...

Aprilis elejére név ispáni állást kereső földmivesi- iskolát végzett...

Földmivesiiskolát végzett, 33 éves, román. káth. vallású...

Urasági állást kereső, konvenció fize- tére. Többévi gyakorlattal...

Földmivesiiskolát végzett, 20 éves, román. káth. vallású...

Gépészkövác, 26 éves, többévi gyakorlattal bír...

Ispáni, vagy hasonló állást ke- reső gazdasági al- tanfőnököt keres...

Feljegyzési Allást kereső 46 éves, román. káth. egyén...

Földmivesiiskolát végzett, 27 éves, jómagyarul, német, szorgalmas...

Bognármester, 35 éves, bár- miki, mikor vilába szommal belépőre...

Földmivesi- és tejjelgazdál- tást végzett...

Gépészkövác, 33 éves, gép- kesztető, javításra ért...

Földmivesi- és tejjelgazdál- tást végzett...

Názvételőndök vagy kül- földmivesi iskolát végzett...

Irnoki, ispáni, gyakorlott, v. szorgalmas...

Gazdai Allást kereső f. évi korattal bír...

Nőtlen kertész uradalomba ajánlkozni...

Földmivesiiskolát végzett, 24 éves, román. káth. vallású...

Földmivesiiskolát végzett, 26 éves, román. káth. vallású...

Gépész, vagy gépészkövác, állást kereső...

Gépészkövác, gépész- és motorvezető...

Gépész Allást kereső Április 24-re...

Szegediszti, gyakorlott, 10 évi belépőre...

Gépészkövác, 33 éves, gép- kesztető, javításra ért...

Bognármester, 35 éves, bár- miki, mikor vilába szommal belépőre...

Földmivesi- és tejjelgazdál- tást végzett...

Gépészkövác, 33 éves, gép- kesztető, javításra ért...

Földmivesi- és tejjelgazdál- tást végzett...

Názvételőndök vagy kül- földmivesi iskolát végzett...

Irnoki, ispáni, gyakorlott, v. szorgalmas...

Gazdai Allást kereső f. évi korattal bír...

Nőtlen kertész uradalomba ajánlkozni...

Földmivesiiskolát végzett, 24 éves, román. káth. vallású...

Földmivesiiskolát végzett, 26 éves, román. káth. vallású...

Advertisement for FOWLER-tele GŐZEKEKÉSZLETEK. Az eredeti FOWLER-tele GŐZEKEKÉSZLETEK. BEBIZONYITOTTÁK fölényüket MINDEN TEKINTETBEN.

Vinceller, szakképzett, 10 évi belépőre...

Szegediszti Allást kereső aso- nali belépőre...

Kortézi, 46 éves, gép- kesztető, javításra ért...

Gazdaságban nevelkedett, 10 évi belépőre...

Tehénstogzdai Allást kereső Április 1-3 belépőre...

33 éves kövác, gép- kesztető, javításra ért...

Kerekgyártómester, 30 éves, kisa- ládú...

Bognármester, ajánlkozni uradalomba...

Tanfű géplakos, víz- szűrő gépezés...

Öz, Gézt Gáspárné urnó 12 drb. r. csészében...

Eladó 178 darab egyéves fehér herélt...

Eladó mangulica, 2 falkában 700 darab...

Eladó veresarka, kintő anyától származó...

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít és hozza...

BAUER B. GYULA sertésfelügyelő Bpest, VIII., Bezeréd- u. 10.

Yorkshire 15 kos 1/2 évesek, 2 kan. 1/2 évesek...

Eladó egy drb. holga szárma- zán, saját nevelésű...

A mikódi uradalom gazdasá- gában montafoni...

Tenyésztel felosztással 13 darab 1, 2, 3 éves...

Négy darab 4 éves elábrangó amerikai apa...

Mexikói fehérpulykák, díjazott törzsi...

Öz, Gézt Gáspárné urnó 12 drb. r. csészében...

Eladó 178 darab egyéves fehér herélt...

Eladó mangulica, 2 falkában 700 darab...

Eladó veresarka, kintő anyától származó...

Magas angol félvér fedezőmén fekete, 7/8 éves...

Eladó tenyésztésű, Taró- dázi gazdaságban...

Egy pár elábrangó és szülői kosok, az egyik világo- s...

Tenyésztés, hazai, széke- s, 1-3 éves eladó...

Szimentáli törzskönyvezett kassan importált...

Angol félvér mént vemék, 1-3 évesek...

Fajbaromfitelep, Hugar, Norrád megye...

Eladunk 8 drb. fajlaska 1/2 évesek...

Foxi, fajlaska, 1 angol és 1/2 angol...

Orsz. törzskönyvezett 14 drb. 1-2/3 éves...

Hároméves murakói csikók, befogva...

Advertisement for ZSAK és PONYVA - GYÁR BUDAPEST, NADOR-U. 31/33. Valódi amerikai MANILA-kéveket, SZÖLÖKÖTÖZŐ-FORALAK, LÓPOKRÓCZOK.

Kis hirdetés ár: Minden szó egyezri beírattatás 6 fillér, vastagabb betűvel 12 fillér. A legkisebb hirdetés díj, 15 szög, 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Állást keresők kis hirdetés ár: Minden szó egyezri beírattatás 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés díj, 25 szög, 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó bírta és bérlet címével közzé kell tenni.

KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FELTÉTELÉVEL. Kis hirdetések után támlapot nem küldünk.

Csak egy levelekre válaszolunk, melyekben válasz bolyog vagy levelezésig van csatolva.

Földbirtokosok figyelmébe

Díjmentes Állásbetöltés
A Magyar Gazdasági és Erdészeti Egyesület (Budapest, IX. Csüt-ut 25. sz.) felhívja a birtokosok és birtokosok figyelmébe, hogy az állást betöltésére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Intézői

Intézői keresek hevesmegyében 6000 holdas birtokosok részére. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Állás betöltés. Gulyás

Állás betöltés. Gulyás. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Számvető

Számvető. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gazdatiszti

Gazdatiszti. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Nős

Nős. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gazdaságok folyó évi adóköteles jövedelmének

Gazdaságok folyó évi adóköteles jövedelmének. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Úrasági

Úrasági. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gazdasszony

Gazdasszony. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gazdatiszti

Gazdatiszti. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Számvető

Számvető. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Intézői

Intézői. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Betöltendő állás

Betöltendő állás. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gazdasági

Gazdasági. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Kulcsári

Kulcsári. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Pénztárnoki

Pénztárnoki. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Betöltendő állás

Betöltendő állás. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Betöltendő állás

Betöltendő állás. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Betöltendő állás

Betöltendő állás. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Betöltendő állás

Betöltendő állás. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Betöltendő állás

Betöltendő állás. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Bognár

Bognár. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

Gépezskovács

Gépezskovács. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni. A birtokosok részére a következők szerint kell eljárni.

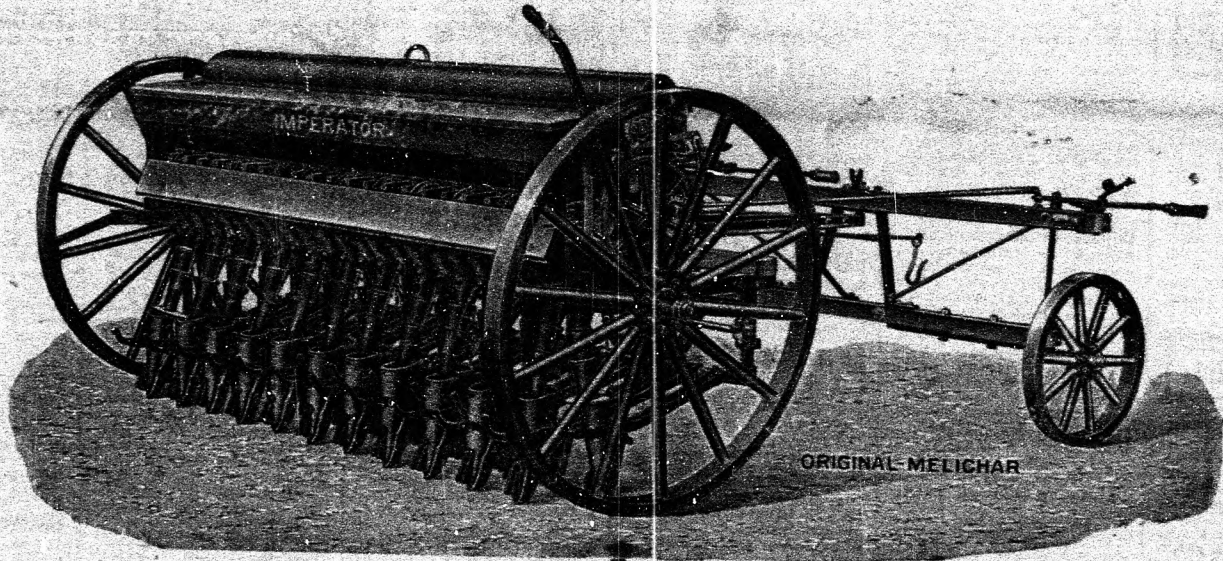
!!Többet termelhet!!

az eredeti „**MELICHAR**“ gyártmányu

IMPERATOR

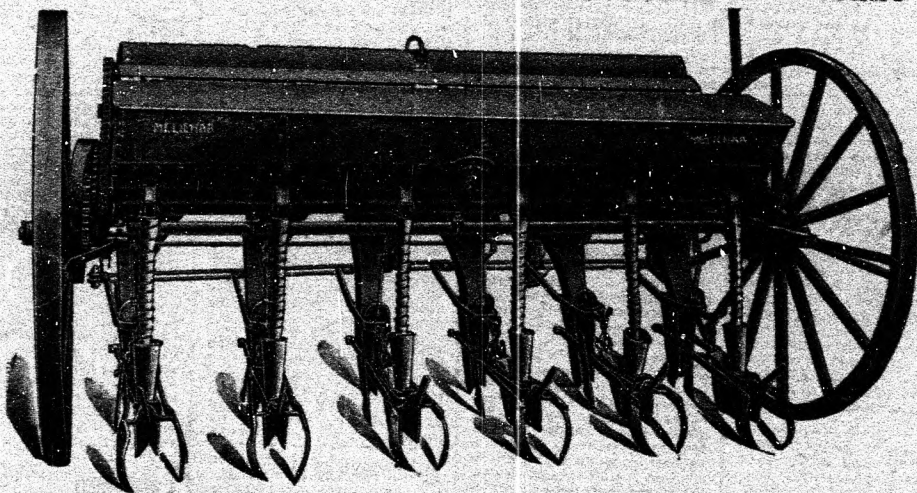
mütrágyaszórával egyesített sorbatrágyázó- és sorbavetőgéppel.

A terméstöbblet az „**IMPERATOR**“ vetőgéppel holdanként **200—400 kilogramm**; dacára annak, hogy mütrágyában **30—50%**, megtakarítás érhető el.

A „**MELICHAR**“-féle „**IDEAL**“ répvetőgépek

mütrágyaszórával egyesítve **30%-kal** nagyobb termést eredményeznek. Több ezer darab ily gép van már hazánkban — általános megelégedésre munkában!

Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselők:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Teréz-körut 26.

Fióktelepek: Wien, III., Löwengasse 37., Temesvár, Uri-utca 4.
Debrecen, Piac-utca 43., Nagyvárad, Nagypiac-tér 10.

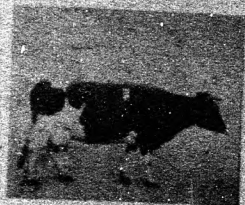
„Patria“ kereskedelmi vállalat és nyomdai rendezőintézmény nyomon, Budapest, IX., Dugai-utca 26. szám. (Közelebb)

Tessék állandó gépkiallításunkat megtekinteni!!

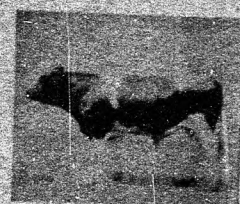
Ezer referencia!

Ezer referencia!

Ovakodjunk utánzatoktól??

Figyelmeztetés!

Vevőink nagy száma miatt az összes vevőinket nem áll módunkban személyesen felkeresni, mert ezáltal sok idő és költség vész el. Ezért ezuton **ajánlunk** nagy bevásárlásunk folytán **elsőrendű**

eredeti hollandi hasas teheneket, üszőket és tenyészbikákat,

Magyarország minden vasuti állomására különkénti élősulyban a vagonból kimérve, **tuberkulinmentesen**, vám- és fuvarmentesen és **jótállással** az **egészséges** megérkezésért.

Fizetés: az összeg fele átvételkor, a másik fele 6 hó múlva. Szükségletnél kérjük **Stoppelmann** urunkat felkeresni, ki **jelenleg Budapesten, Royal szálloda**, tartózkodik és ahol csak **8 napig marad.**

Kiváló tisztelettel

D. Stoppelmann & H. van Zand

birtokosok és hollandi marhaszállítók
WINSCHOTEN (Hollandia).

Szállítottunk: Frigyes Főherceg uradalma, Teschen, Cs. és kir. gazdaság, Smiritz és Jenő, M. kir. gazdasági akadémia gazdasága, M.-Óvár, Krakkói cs. és kir. gazdasági egyesület, Nagyváradi latin szent. káptalan, Nagyváradi, gróf Serényi János, Vác-Duka, gróf Zichy József, Vedrőd, Döry Hugó, Tüskevár stb., stb.

Ovakkodjunk utánzatoktól!!!